СПІВАНИЙ УПА

Співаник УПА

Виконано технічними засобами Видавництва „Український Самостійник"
Druck.: „Mittelbayerische Zeitung", Regensburg

СПІВАНИК УПА

Проект зі збереження спадщини української еміграції

Видання Закордонних Частин Організації Українських Націоналістів і Братства б. Вояків УПА ім. св. Юрія Переможця

1950

Музика й гармонізація: Остап Бобикевич, Юрій Лаврівський, Омелян Плешкевич, Іван Повелячек. Літературна редакція: Богдан Кравців, Богдан Нижанківський, Василь Шульга. Мистецьке оформлення: Мирон Білинський.

*

* *

Даємо українцям на чужині першу збірку пісень УПА. Принесли їх воїни УПА та члени революційної ОУН — учасники рейду в Західню Европу в рр. 1947-48.

Пісні ці, може, і не створено згідно з засадами музичної композиції чи поетики, але зате вони щиро і вірно, хоч, може і неповно, відтворюють нам широку скалю небуденних почувань, зображують величні картини геройських боїв, в яких наш нарід дав неперевершені приклади безмежної посвяти і героїзму.

В цих піснях бринять многострунно всі акорди душі українського народу, який у надзвичайно важких обставинах продовжує свою вікову боротьбу за свободу, пише кров'ю одну з найбільш світлих сторінок своєї історії.

Більшість тих пісень не творили поети під впливом хоч би і яких зворушливих емоцій. Їх творила і творить у боротьбі за здійснення найпіднесеніших людських ідеалів воююча Україна. Зроджувались вони в душі воїнів УПА, членів революційного підпілля на полі бою, отих воїнів, що переважною своєю масою є простими селянами та робітниками.

Творились оті пісні в таких хвилинах, коли пригасає людська думка, холоне кров у жилах, перестає бити серце, — зроджувались оті пісні на грані, де закінчується буденне, а починається героїчне.

Та й у тих моментах людина залишається собою. Тому і в піснях УПА є гумор, кохання, трагізм, жаль, відвага, мужність, ненависть до ворога, любов до Батьківщини, героїзм. а передусім віра в перемогу, себто, всі шляхетні дрижання людського серця, людської душі; є образи славного минулого, героїзм сучасного; ранньою зорею займається в них майбутнє, все те, що творить тяглість буття великої, зрілої нації.

Неначе на екрані проходять перед нашими очима всі землі України з усіма принадами їх краси: Карпати, Волинь, Донбас: шумлять ліси, хвилюють лани, гудуть заводи, міняються картини боїв.

Коли співають повстанці? Завжди, коли це тільки можливо:

на місцях постою по рідних селах і лісах, ідучи в бій; співають, коли треба відібрати собі життя в безвихідному становищі. Співають оті пісні селяни, дивлячись з лісів на свої оселі, під час виселенчої акції, коли лютий ворог нищить їх працю, палить їхні хати. Співають, даючи в тих піснях вислів почуттям своєї відданости найпіднесенішому ідеалізмові.

Чим відрізняються пісні УПА від пісень Усусусів, Січових Стрільців доби тодішніх визвольних змагань та наступних років, аж до другої світової війни?

В піснях УПА, в їх мельодіях і змісті більше бадьорости, більше бойового духа, мужности, відваги, героїзму, безмежної відданости великій справі та незламної віри в кінцеву перемогу української правди. В них бачимо постаті борців української революції — бійців і командирів УПА та підпільників-революціонерів. У цих постаттях відзеркалюється героїчний стиль життя сьогоднішньої воюючої України, вичувається народження нової української людини, що, з вірою у власні сили, сама бореться і сама вирішує свою долю. Чути в цих піснях розмах і могутність княжої України та подих одчайдушної хороброї й лицарської Козаччини.

Співаючи пісні УПАрмії на чужині, ми вслухуватимемось у могутній брязкіт повстанської зброї серед грози боїв та в розкотистий гомін визвольної боротьби нашої непоборної Батьківщини.

В цих піснях уже вимальовуються величні обриси майбутньої вільної, соборної і могутньої Української Держави.

ГІМН БЕЗСМЕРТНОЇ БАТАВИ

МАРШ УПА-ЗАХІД

В. Пачовський

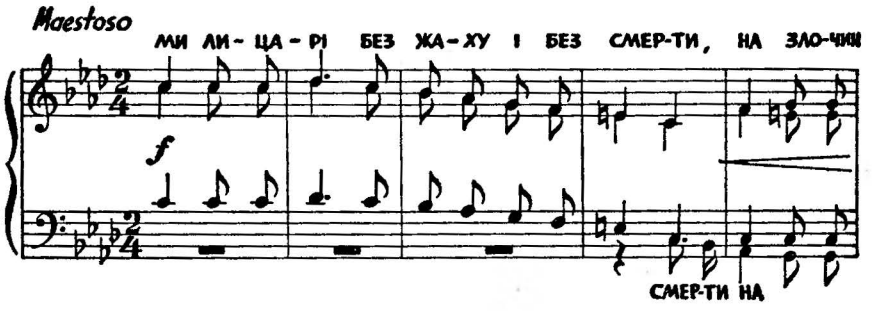

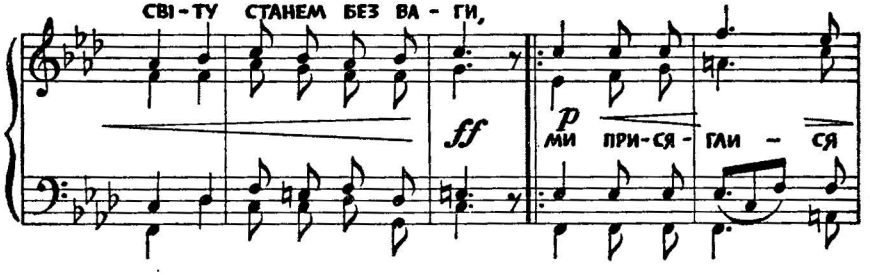

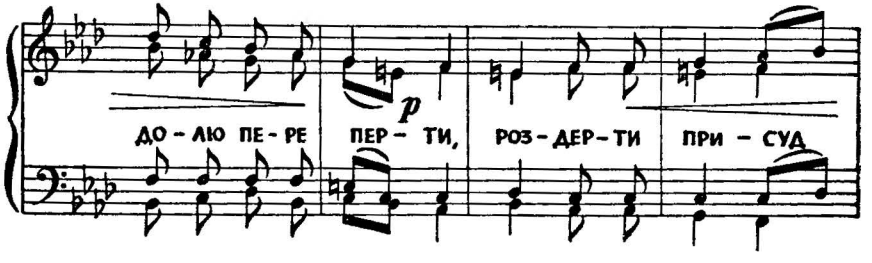

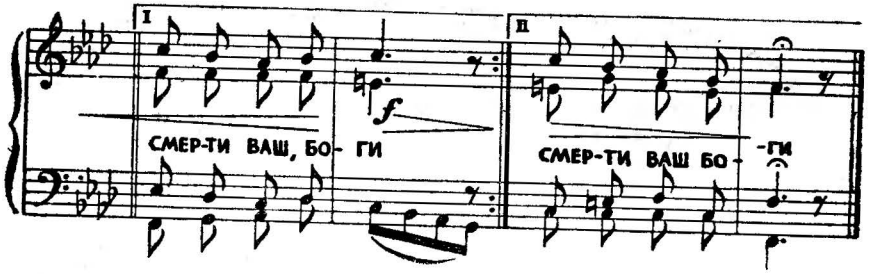

Ми лицарі без жаху і без смерти,
На злочин світу станем без ваги,
Ми присяглися долю переперти,
Роздерти присуд смерти ваш, боги!

Роздерли Україну ви на чверти,
Безсмертну душу вперли в ланцюги,
Та ми зродились, щоб за неї вмерти,
Роздерти присуд смерти ваш, боги!

Нас не злякають танки ні канони,
Ми славим правду, Бога, новий світ,
Вас прокляли замучених мільйони,
На месть нас гонить кров їх з роду в рід!

Народ безсмертний переможе в бою
І встане месник із кривавих мук,
За нами встане лавою страшною
Мільйон мільйонів мускулястих рук!

Здвигнем з заліза, з крови, із завзяття
Державу від Дунайця по Кавказ.
Ми лицарі, що скинемо прокляття,
За смерть ми смертю покараєм вас.

ЩО ЖТО ЗА ПРАПОР?

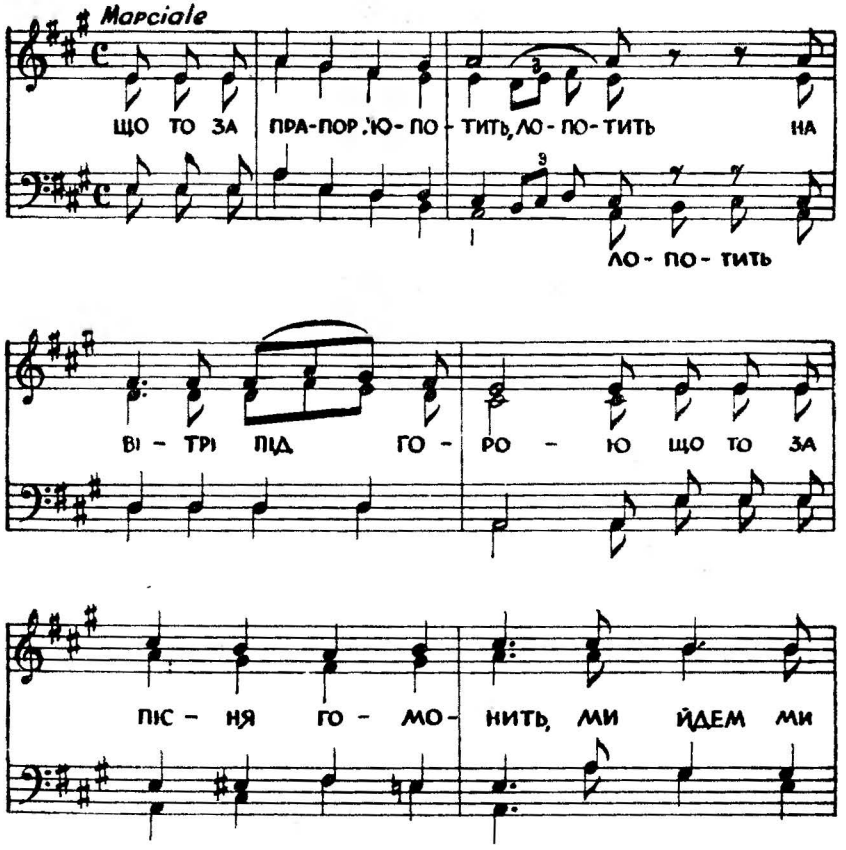

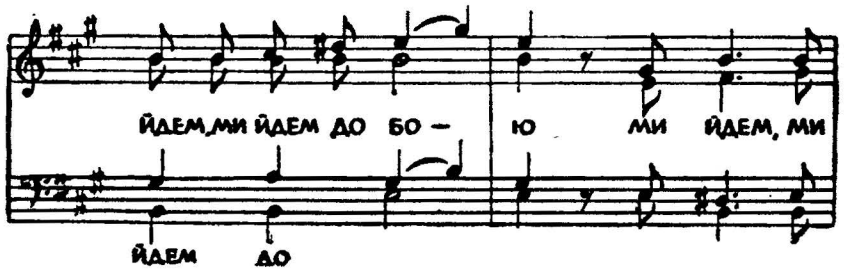

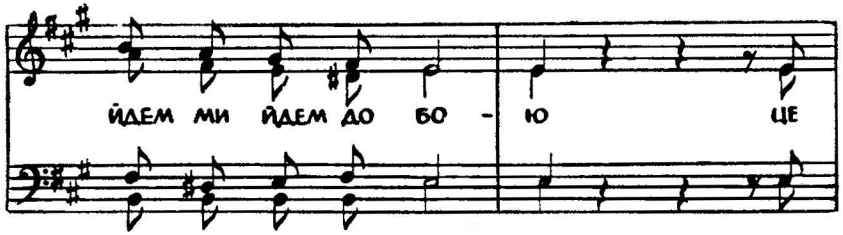

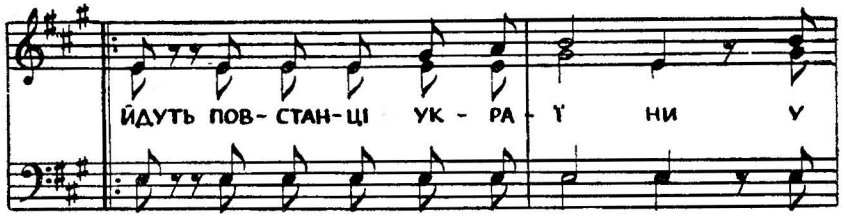

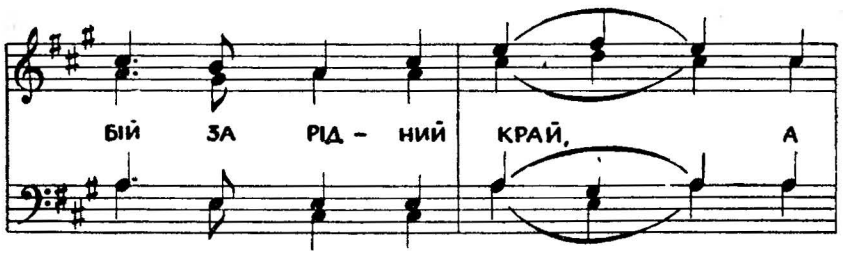

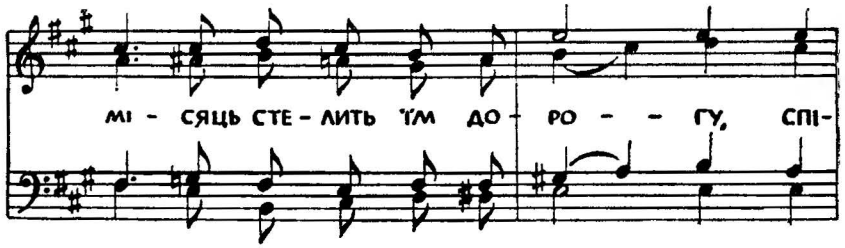

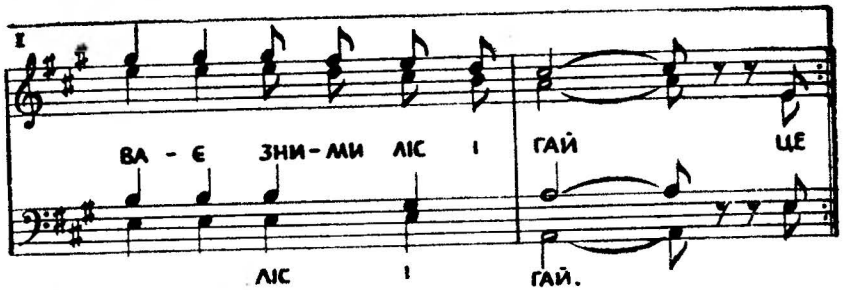

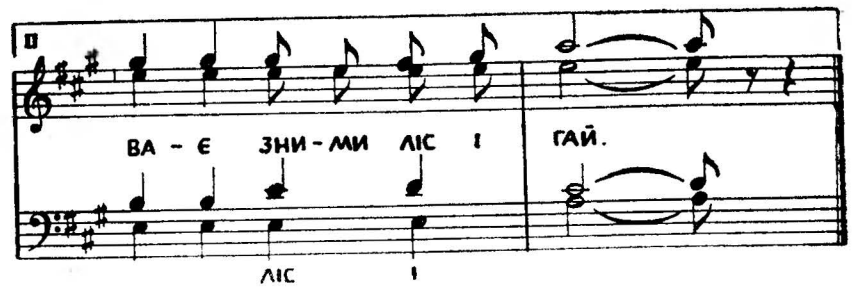

Що ж то за прапор лопотить
На вітрі під горою?
Що ж то за пісня гомонить,
Ми йдем, ми йдем, ми йдем до бою (2 рази)

Це йдуть повстанці України
У бій за рідний край,
Місяць стелить їм дорогу,
Співає з ними ліс і гай. —

Ні кров, ні рани, смерть страшна,
Не звернуть нас з дороги.
Ясна мета для всіх одна —
У бій за край до перемоги! (2 рази)

Це йдуть повстанці України,...

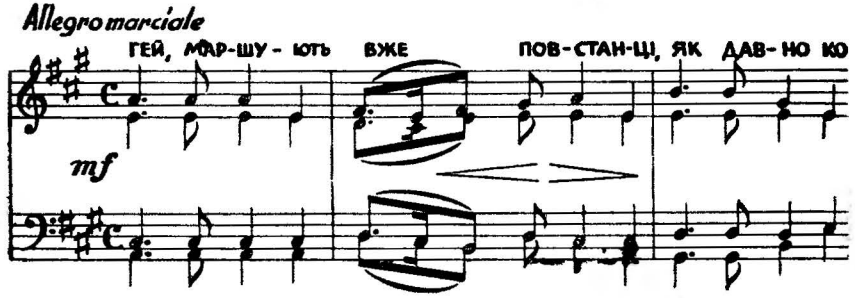

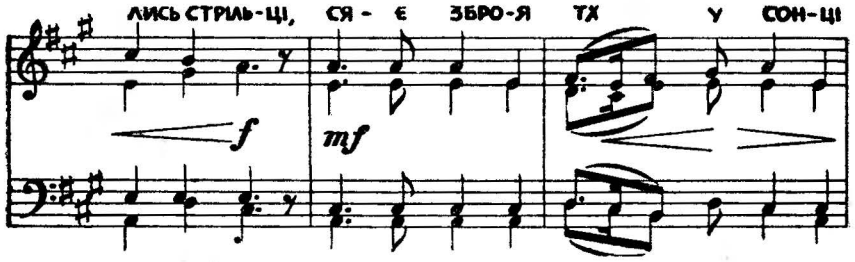

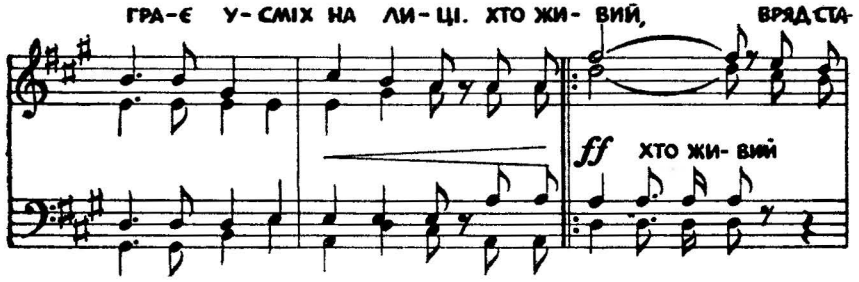

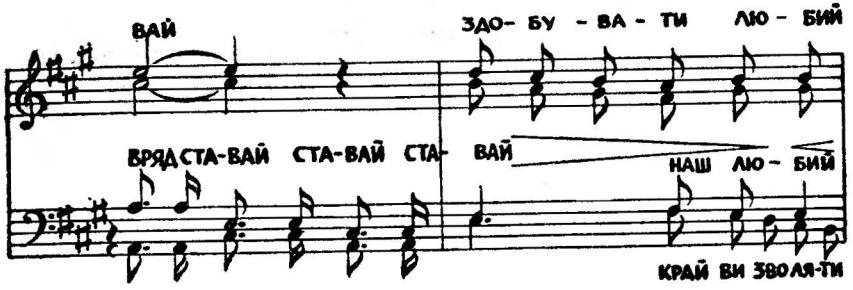

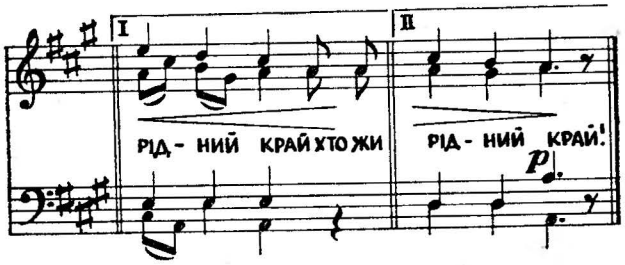

Гей, маршують вже повстанці,
Як давно колись стрільці,
Сяє зброя їх у сонці,
Грає усміх на лиці.

Хто живий, хто живий,
В ряд ставай, в ряд ставай
Здобувати, визволяти
Любий, рідний край!

Тільки зброя дасть нам волю,
Гей, юначе, не барись,
В тихих водах, ясні зорі
Знов засяють, як колись.

Хто живий, хто живий...

Вже не буде ворог лютий
Розпинати нам братів,
Не вливатиме отрути
В серця чисті юнаків.

Хто живий, хто живий...

Перед нами молодими
Простелився волі шлях,
Пісня лине в небо синє
Переможно має стяг.

Хто живий, хто живий...

ВПЕРЕД, ВПЕРЕД

Marciale

ВЖЕ ДО - СИТЬ МУК, КА - ТОР - ГИ І ЗНУ - ЩАН - НЯ,

СУР - МИ ЗАГ - РА - ЛИ, ВО - ЛІ ЧАС НАС - ТАВ,

ВСЯ У - КРА - Ї - НА ГО - РИТЬ ВОГ - НЕМ ПОВ - СТАН - НЯ

СПІ - ШИТЬ ВСЕ ДО - ПОВ - СТАНСЬ - КИХ ЛАВ. ВПЕ-

СПІ - ШИТЬ НА - РОД

РЕД, ВПЕ - РЕД, ВПЕ - РЕД ВЖЕ ГРА - ЮТЬ ГАР - МА - ТИ, ВПЕ-

РЕД, ВПЕ - РЕД, МИ ЙДЕМ У БІЙ ВПЕ - РЕД ВОС - ТАН - НІЙ ВЖЕ

БІЙ, МИ ЙДЕМ У БІЙ, ЛЕ - ТЯТЬ ЗА КА - ТА - МИ ГРА-

НА - ТИ, ВСТА - Є ВЖЕ НА - РІД ВІЛЬ - НИЙ. ВПЕ - РЕД, ВПЕ-

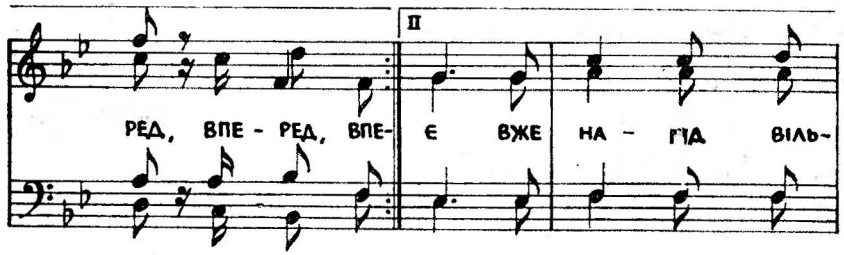

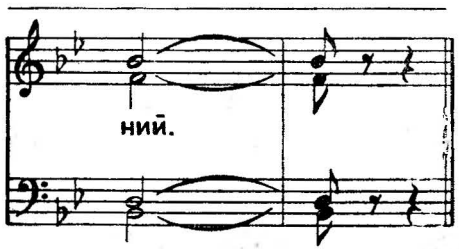

Вже досить кривд, зневаги і знущання,
Заграли сурми, волі час настав,
Горить Вкраїна вся вогнем повстання,
Встає народ ввесь до повстанських лав.

Вперед всі, вже грають гармати,
Ми йдемо в останній наш бій,
Летять за катами гранати,
Встає ввесь нарід вільний! — Вперед, вперед.

Ідуть полки нестримані героїв,
Женуть комуну, зайдів-поляків,
Сини землі, Вкраїни вільні вої,
Що за свободу стануть всі як стій.

Вперед всі, вже грають гармати...

Встає Соборна Вільна Україна,
Вже чути брязкіт розриваних оков,
Не буде більше згарищ ні руїни,
Бо нас розсудить залізо і кров.

Вперед всі, вже грають гармати...

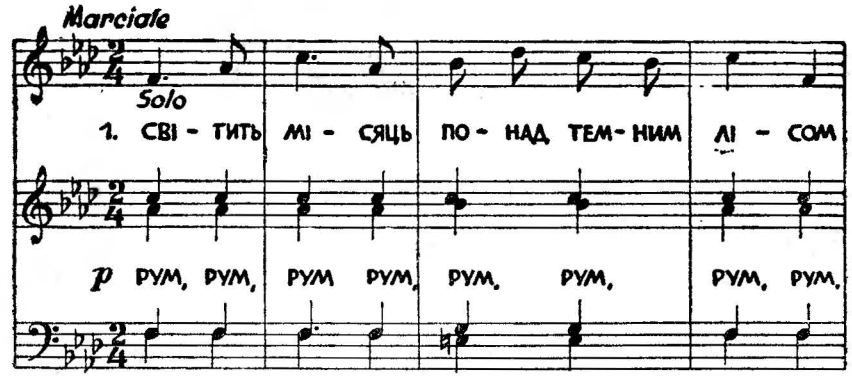

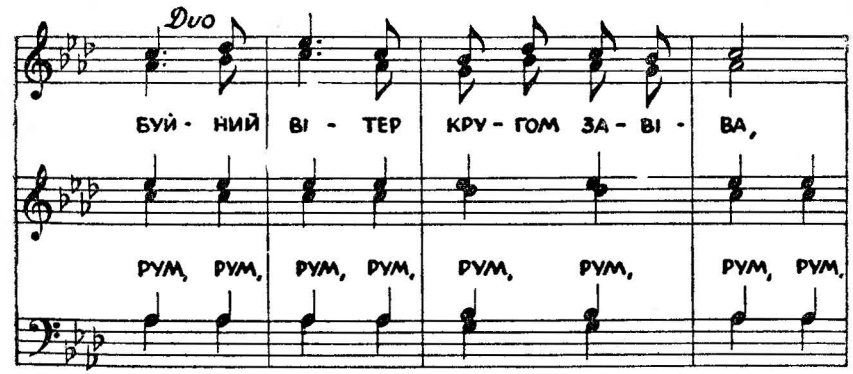

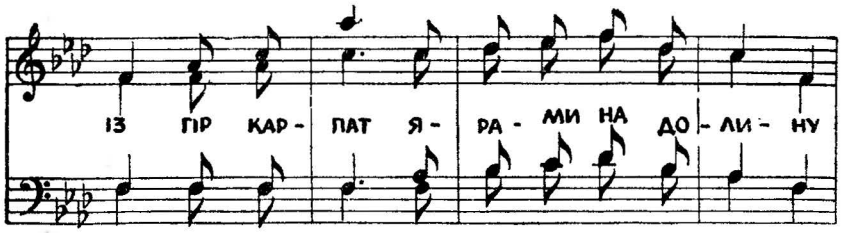

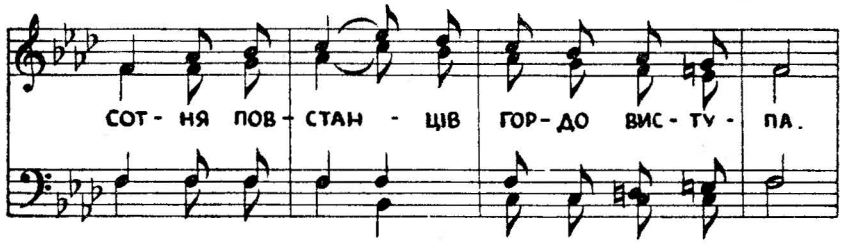

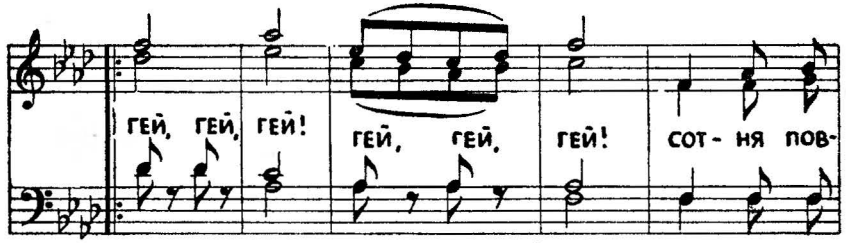

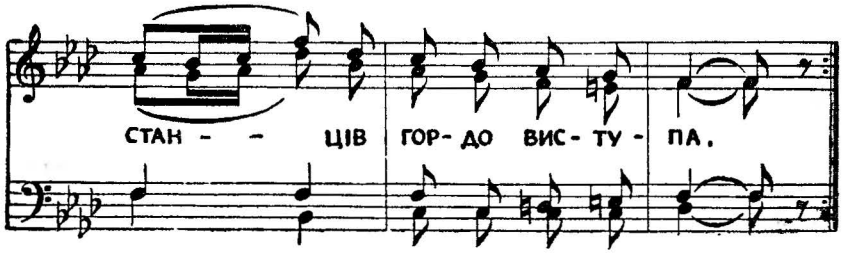

Світить місяць понад темним лісом,
Буйний вітер кругом завіва,
Із гір Карпат ярами на долину
Сотня повстанців гордо виступа.

Гей, гей! Гей, гей!
Сотня повстанців гордо виступа!

Лунає пісня довкруги бадьора,
Кожний тисне зброю у руках,
Журчить потік, шумлять карпатські бори,
Веселий усміх грає на устах.

Гей, гей! Гей, гей!
Веселий усміх грає на устах!

Стогнуть бори і палають села,
Що їх клятий комунар палить,
Ось ще хвилина, кари час настане,
Настане суд і катові не жить!

Гей, гей! Гей, гей!
Настане суд і катові не жить !

Тремтять кати, почувши брязкіт зброї
Юних орлят і месників за кров,
Встає народ, вже сходить сонце волі,
Вже досить мук, недолі і оков!

Гей, гей! Гей, гей!
Вже досить мук, недолі і оков!

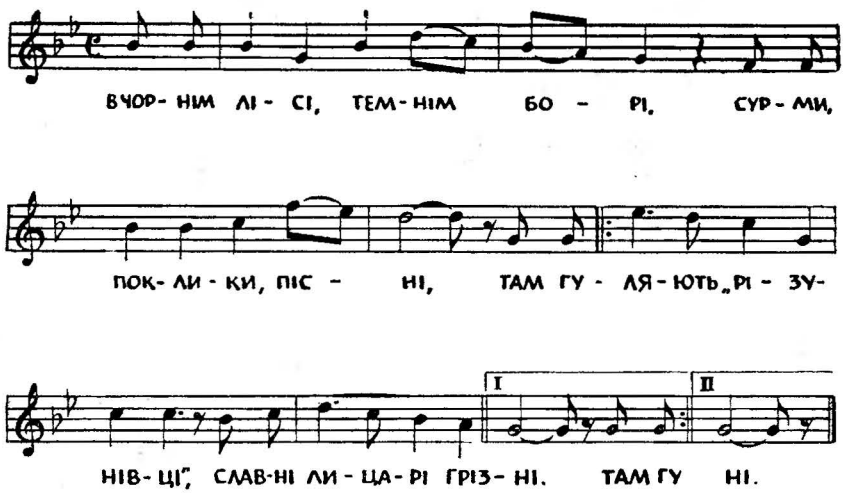

В Чорнім Лісі, темнім борі,
Сурми, поклики, пісні,
Там гуляють „Різунівці",
Славні лицарі грізні.

Командир веде перед там,
Славний лицар бойовий,
На його наказ щохвилі,
Всі готові йти у бій.

Як заграють скоростріли,
В бій усі ідуть, як льви,
Йдуть повстанці переможно —
Це Бандерові Орли.

Б'ють Москву із України,
Розгорівсь народний гнів,
Кров ворожа ллється всюди,
Де йде відділ „Різунів".

Піднімається повстання,
Україна у вогні,
Над лісами над борами
Чути голос „Різунів".

Сяє воля Україні,
Сяє полум'ям ясним,
Слава, слава „Різунівцям",
Слава лицарям грізним!

Пісня сотні Шума

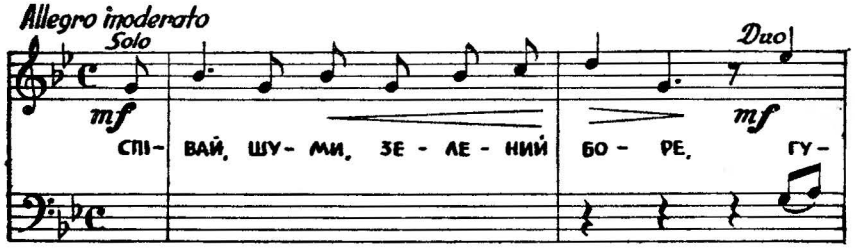

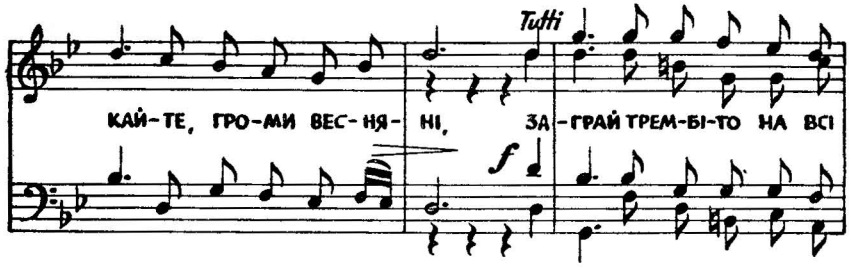

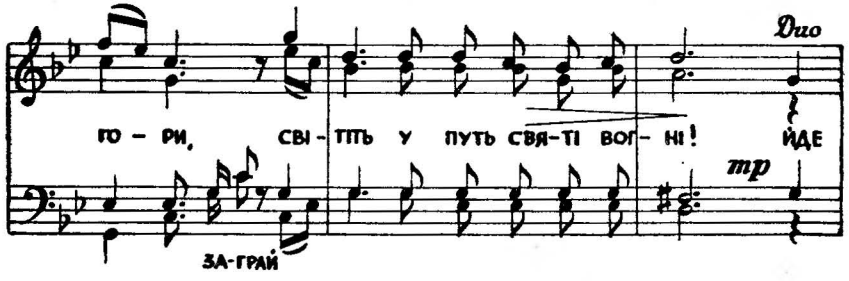

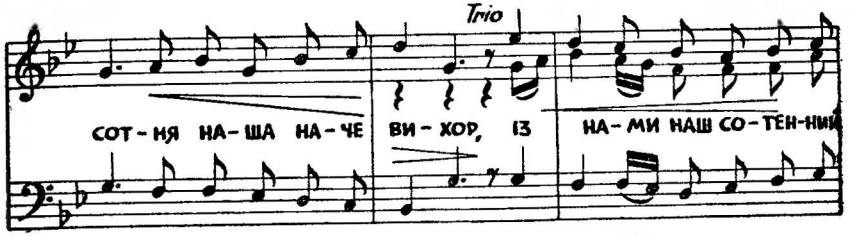

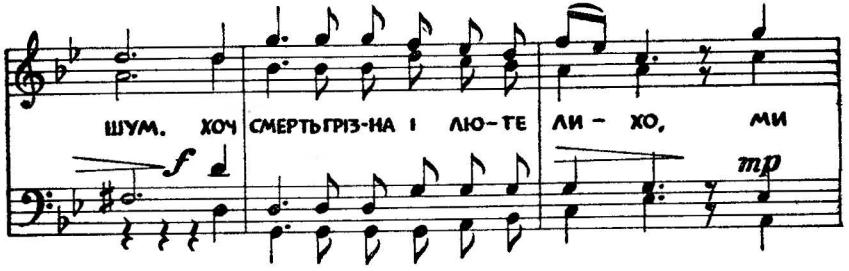

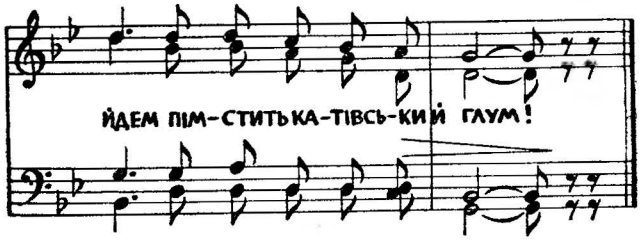

Співай, шуми, зелений боре,
Гукайте громи весняні,
Заграй трембіто на всі гори,
Світіть у путь, святі вогні!

Йде сотня наша, наче вихор —
Із нами наш сотенний Шум.
Хоч смерть грізна і люте лихо —
Ми йдем пімстить катівський глум!

Заграєм чітко в кулемети,
Ми грізна месників чота,
Гриміть співуче міномети!
Вставай, Вкраїно Пресвята!

Конайте люті супостати,
Вперед завзяті юнаки!
Вставай, вставай Вкраїно-Мати,
До бою кличуть нас віки!

ГЕЙ СТЕПАМИ

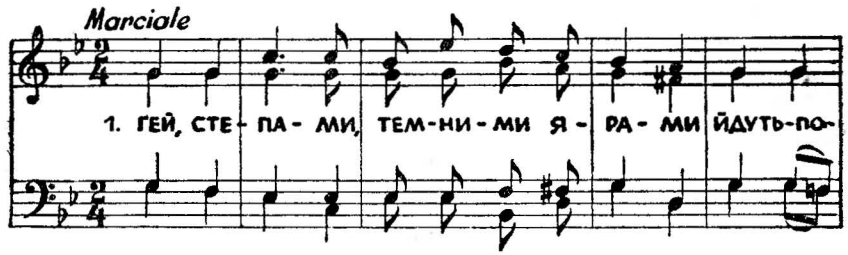

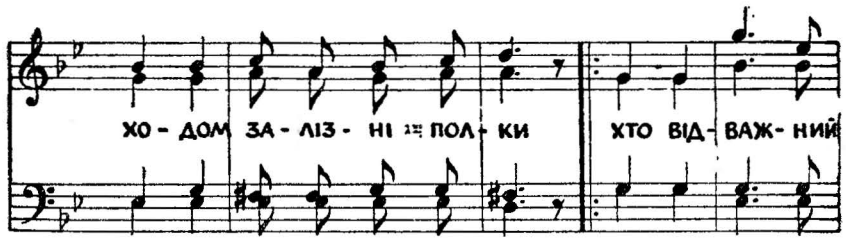

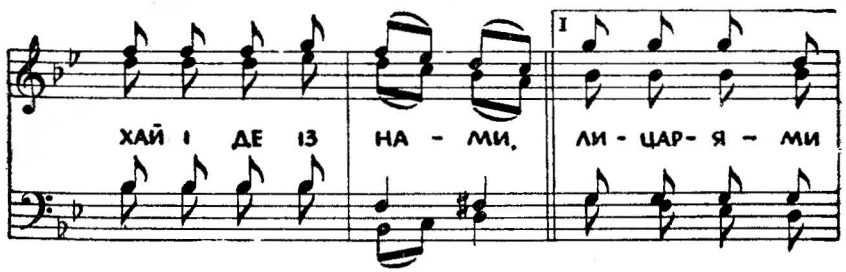

Там за лісом сонце сходить,
Мчить вже Командир до нас.

Там за лісом сонце сходить, та сходить,
Мчить вже Командир до нас.

Як приїхав, крикнув: „Слава"!
Форнтом, фронтом по Кавказ!

Як приїхав, крикнув: „Слава, та Слава"!
Фронтом, фронтом по Кавказ!

Я приїхав привітати
Вас степовії орли,

Я приїхав привітати, вітати
Вас степовії орли.

Щоб у перші лави стати,
І на займанця вести!

Щоб у перші лави стати, та стати
І на займанця вести!

Кавалерія з-за лісу,
А піхота з-за гори.

Кавалерія з-за лісу, з-за лісу,
А піхота з-за гори.

Кавалерія на шаблі,
А піхота на штики!

Кавалерія на шаблі, на шаблі,
А піхота на штики.

Перемоги прапор має,
Командир перед веде!

Перемоги прапор має, та має,
Командир перед веде!

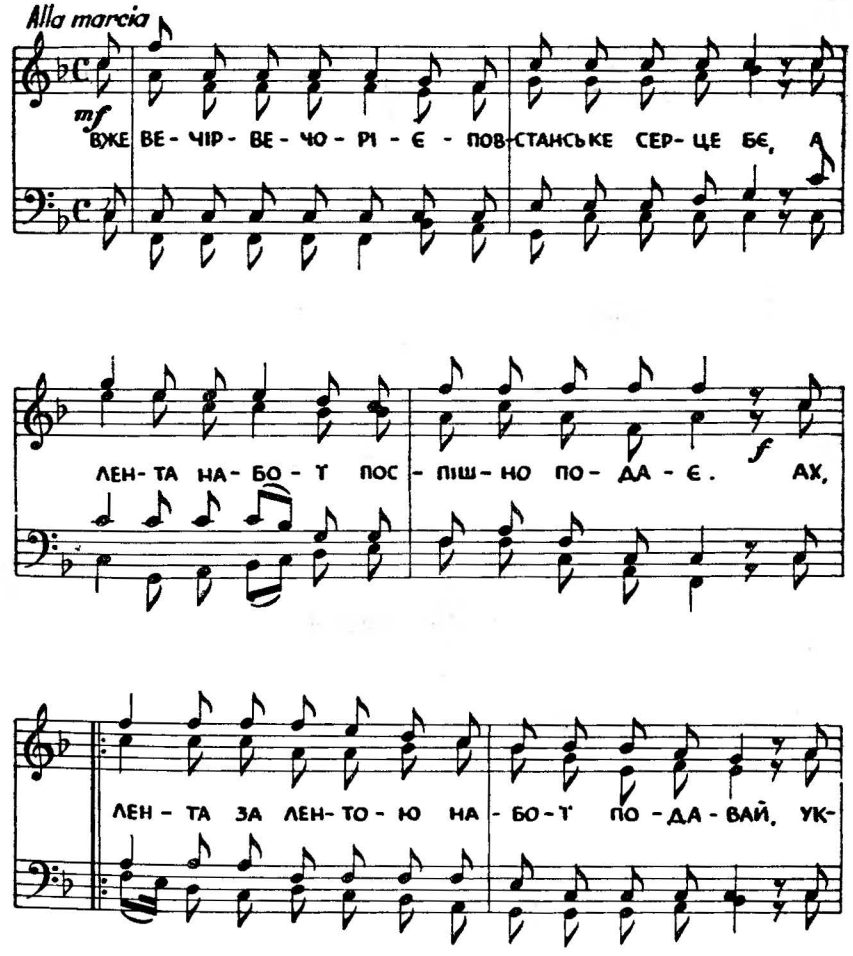

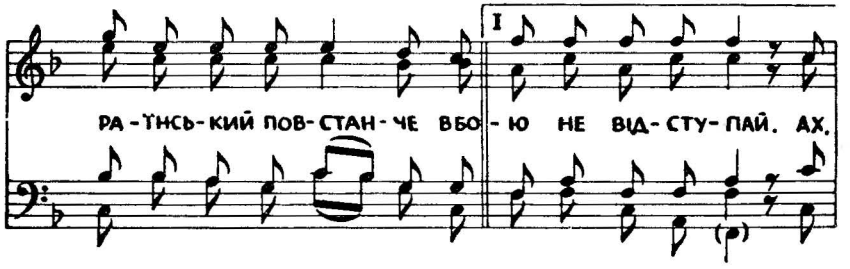

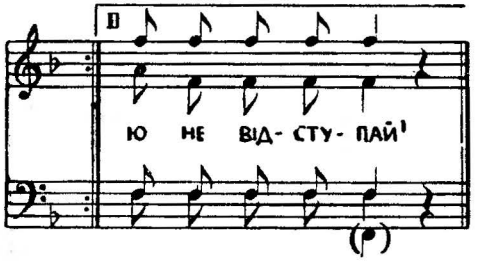

Вже вечір вечоріє,
Повстанське серце б'є,
А лента набої
Поспішно подає.

Ах, лента за лентою —
Набої подавай,
Вкраїнський повстанче,
В бою не відступай!

В марші цілу нічку,
А в ранній зорі
Почались завзяті,
Запеклі бої.

Ах лента за лентою...

А ворог атакує
І преться щосил,
Юнак кулеметчик
Їх правно косив.

Ах лента за лентою...

Як сонце сходило,
Втомлений юнак,
Упав він ранений,
Упав він на взнак.

Ах лента за лентою...

До нього санітарка
Поспішно іде,
В обличчя вдивляєсь,
Його пізнає.

Ах лента за лентою...

Він в неї вдивляєсь,
Пече в грудях рана,
Біля кулемета
Дівчина молода.

Ах лента за лентою...

А ворог атакує.
В останній момент —
Наново заграв вже
Затихлий кулемет.

Ах лента за лентою...

НІ СЛІЗ НІ РИДАНЬ

Marciale moderato

pp mp

НІ СЛІЗ, НІ РИ - ДАНЬ, НІ ПРО - КЛО - НІВ, НІ

p f f

КВО - ЛОС - ТИ ДРЯХ - ЛИХ СТАР - ЦІВ, А НО - ВИХ СО - ТЕНЬ БА - ТА

ff p

ЛЬЙО - НІВ, ТВЕР - ДИХ І НЕ - ЗЛОМ - НИХ БОР - ЦІВ Є

ff p

ДИ - НИМ МО - ГУТ - НІМ ДЕ - ВІ - ЗОМ ЗІ

ff ff

ТРЕ - МО КОР - ДО - НИ ЗБРУ - ЧІВ ДЕР -

mf

ЖА - ВА - ЦЕ КРОВ І ЗА - ЛІ - ЗО, СВО -

p

БО - ДА - ЦЕ ВІС - ТРЯ МЕ - ЧІВ. Є ЧІВ

I II

Ні сліз, ні ридань, ні проклонів,
Ні кволости дряхлих старців,
А нових сотень, батальйонів,
Твердих і незламних борців.

Єдиним могутнім девізом
Зітремо кордони збручів.
Держава — це кров і залізо,
Свобода — це вістря мечів!

Від Дону, Кубані й Кавказу,
До Тиси і Пруту ріки,
Слухняні одному наказу
Повстанські залізні полки.

В неволі Дніпро і Карпати,
Гартуйте серця, насталіть,
Іде Україна могутня,
Для волі майбутніх століть.

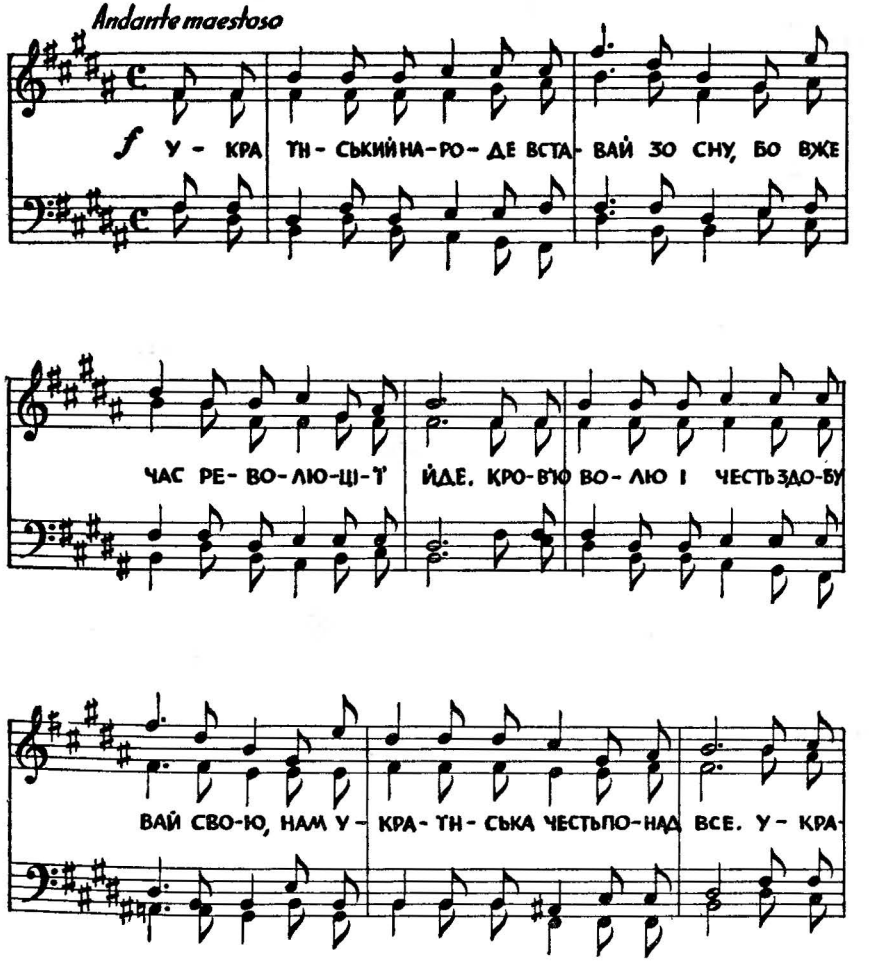

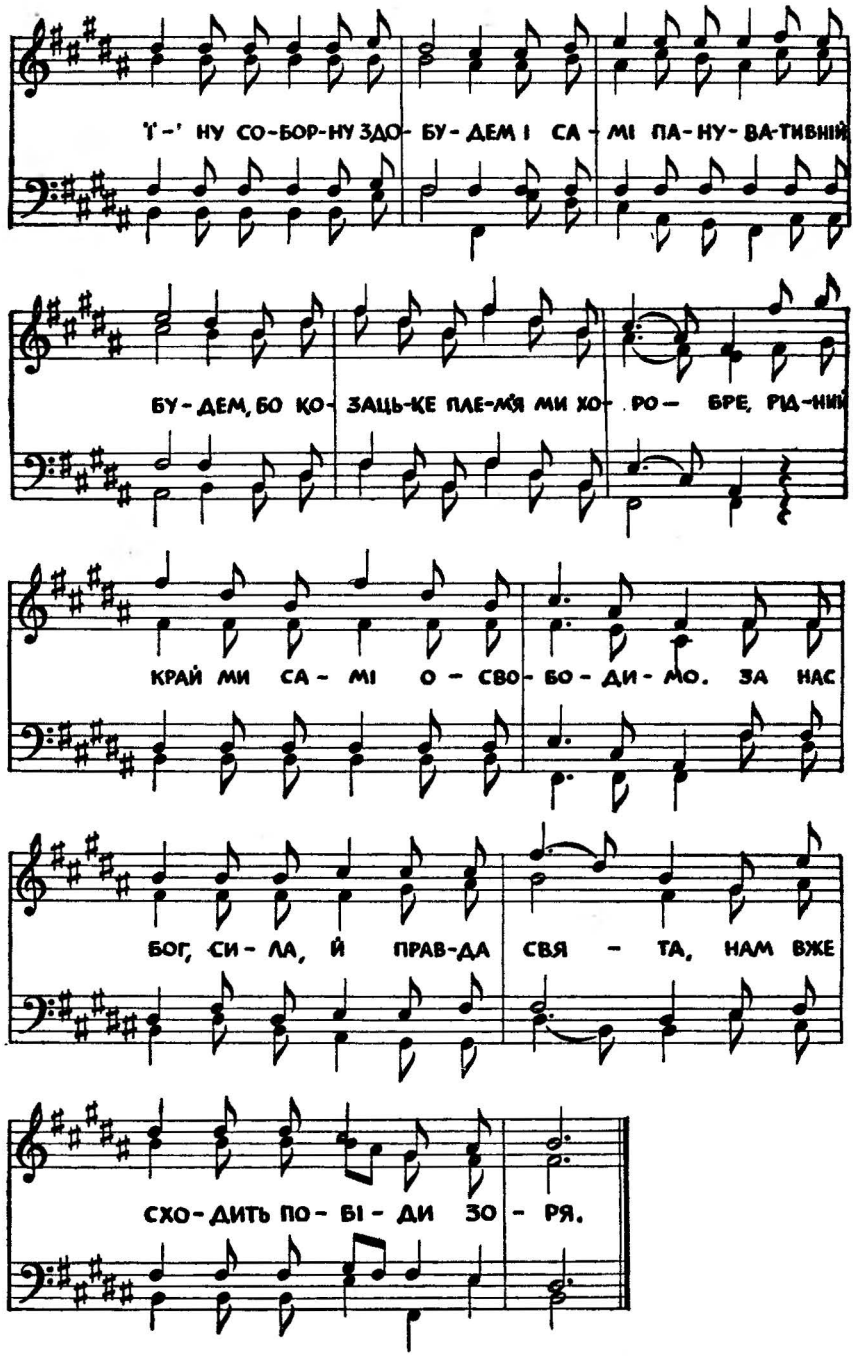

Український народе, вставай зі сну,
Бо вже нас революції йде.
Кров'ю, волю і честь, здобувай свою,
Нам вкраїнськая честь понад все.

Україну Соборну здобудем
І самі панувати в ній будем,
Бо козацьке плем'я ми хоробре,
Рідний край ми самі освободимо.
За нас Бог, сила й правда свята,
Нам вже сходить звитяги зоря.

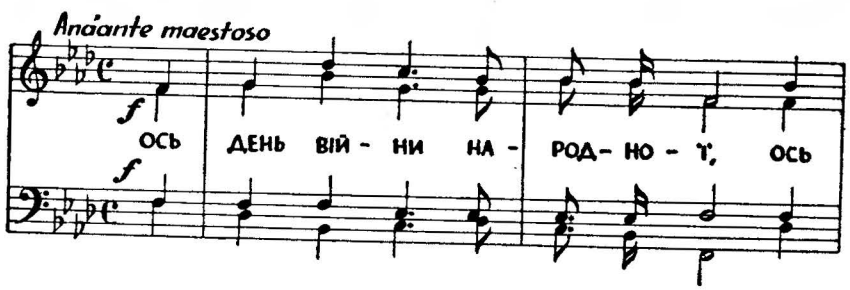

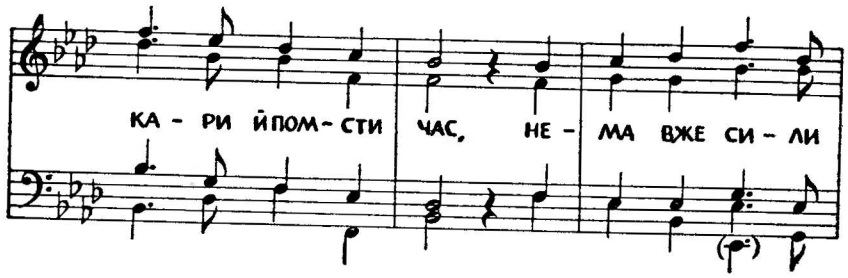

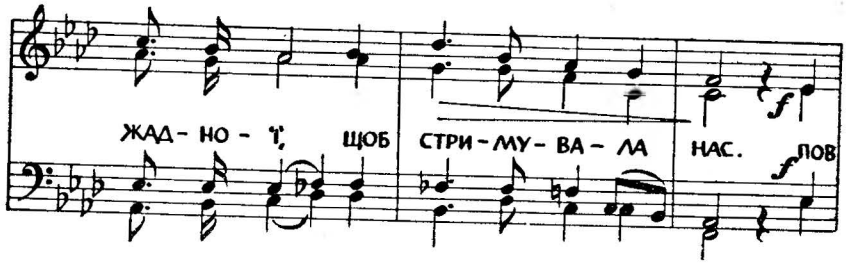

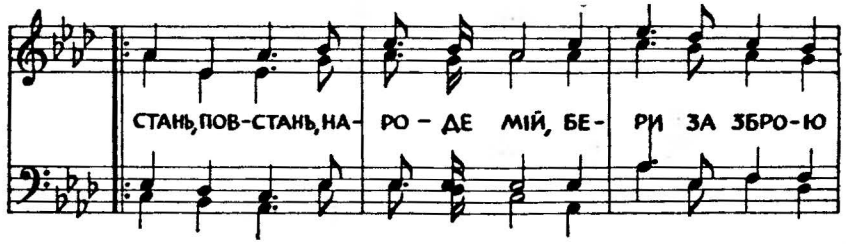

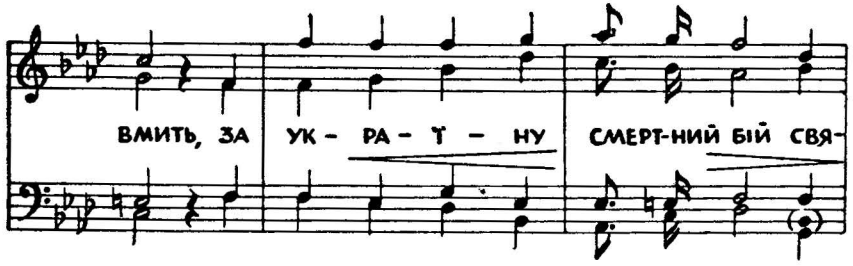

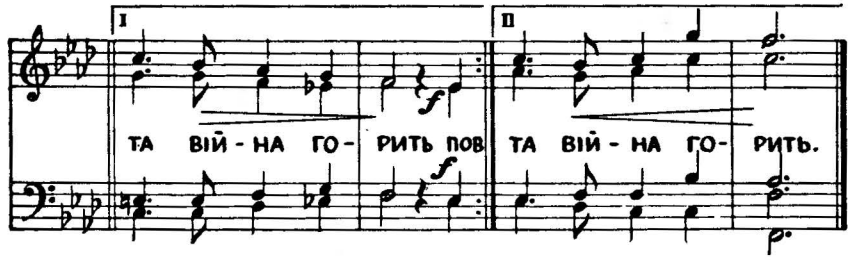

Ось день війни народної,
Ось кари й помсти час,
Нема вже сили жодної,
Щоб стримувала нас.

Повстань, повстань, народе мій,
Бери за зброю вмить,
За Україну смертний бій,
Свята війна горить.

Ми йдемо в бій з ворожими
Полками орд чужих,
Ми віримо, що зможемо
Звільнити край від них.

Повстань, повстань, народе мій...

Не нам неволя й панщина
І не для нас тюрма,
Не хочемо Московщини,
Й німецького ярма!

Повстань, повстань, народе мій...

Марш сіроманців

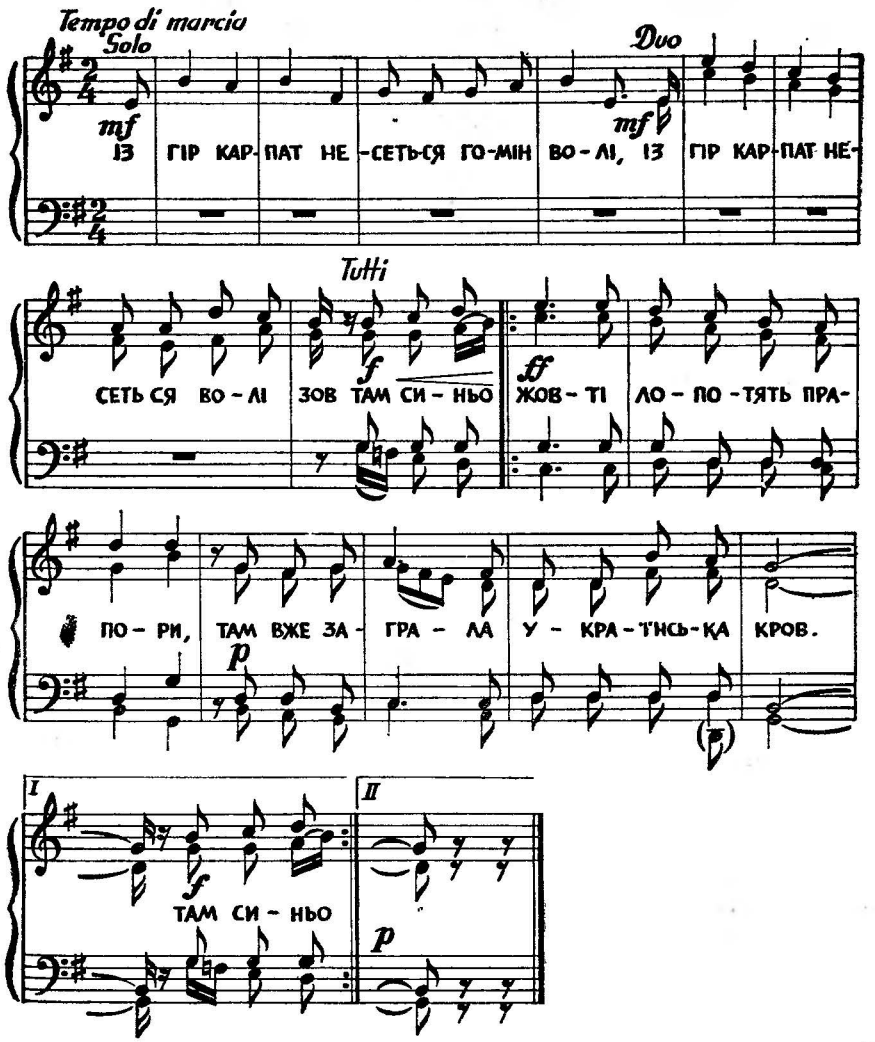

Із гір Карпат несеться гомін волі,
Із гір Карпат несеться волі зов...
Там синьо-жовті лопотять прапори —
Там вже заграла українська кров.

Там борами мандрують „Сіроманці",
На плечах кріс, граната у руках...
Батьківщини це вірнії повстанці
Виконують Провідника наказ.

Бандера штях до волі нам покаже...
З його наказу ідемо у бій!
І розіб'єм, розгромим кодло враже,
Запалимо визвольний буревій.

Гей, рідний брате Заходу і Сходу,
Єднайсь в один ударний моноліт!
Ми Україні виборем свободу,
Загарбницький повалимо ми світ!

Батьківщино, о люба наша Мати,
Ми знищим ката, волю принесем.
І загримлять могутнії гармати,
Вітаючи Тебе з воскресним днем.

Ну і щож

Moderato Duo — Tutti

mf *p*

НУ І ЩОЖ, ЯК ПРИЙ-ДЕТЬ-СЯ У МЕР-ТИ, У ПО-

f

ХІД-НІЙ ШИ-НЕ-ЛІ, ВЖИ-ТАХ, МИ У ВІ ЧІ СМІ-Є МО-СЯ

mp

СМЕР — ТІ, БО ВМИ-РА-ТИ ПРИЙ-ДЕТЬ-СЯ ЛИШ

pp *mor*

РАЗ, БО ВМИ-РА-ТИ ПРИЙ-ДЕТЬ-СЯ ЛИШ РАЗ!

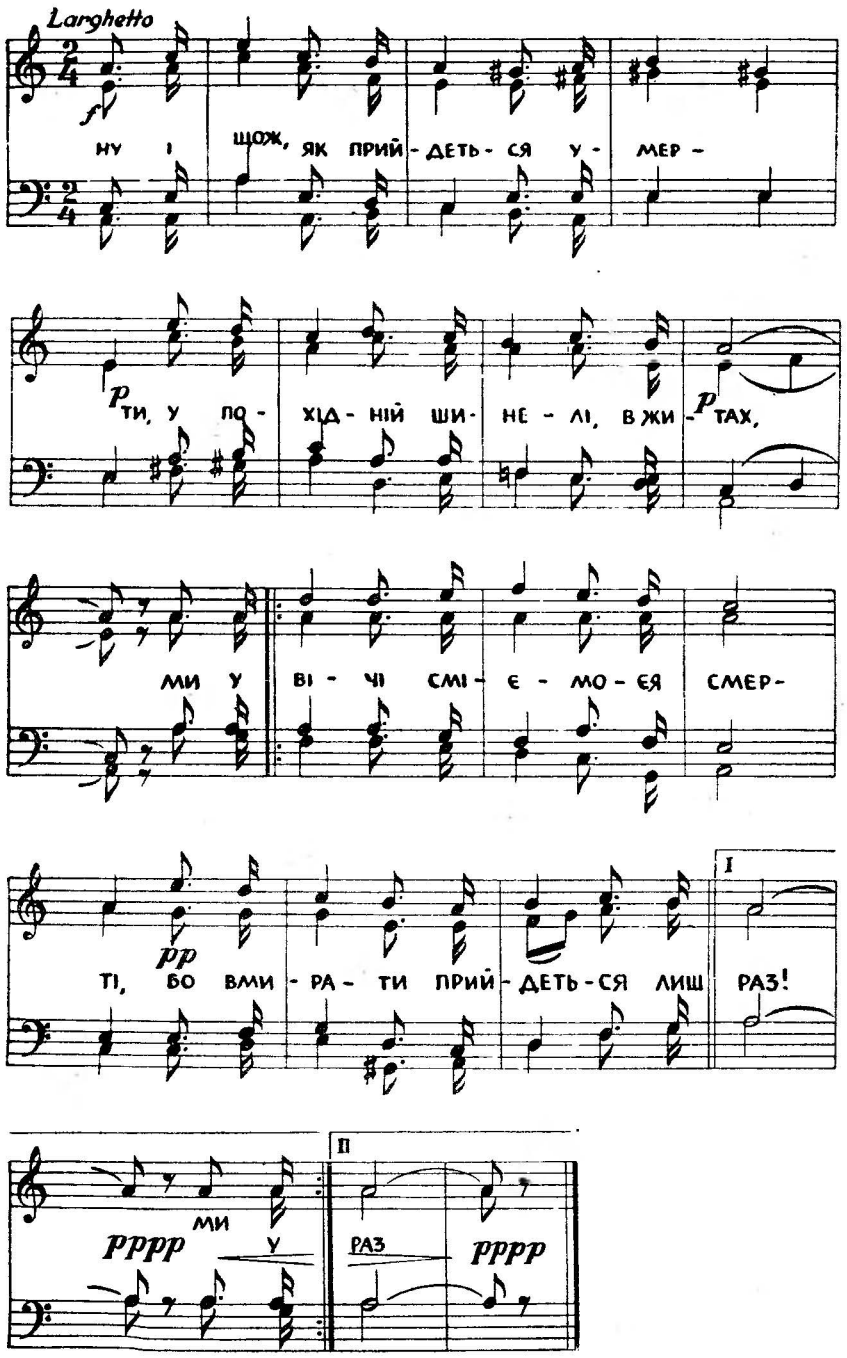

Ну і що ж, що прийдеться нам вмерти
У похідній шинелі в житах,
Ми у вічі сміємося смерті,
А вмирати прийдеться лиш раз.

Будуть нас на воротах прощати
Надаремно дівчата ждучи,
Будуть нам маршової співати
До атаки гранати рвучись.

Наша сотня залізна ударна,
Наша сотня в бою багатир,
Нас тризуба веде знам'я грізне
І завзятий наш друг командир.

За потоптану честь України,
За поганьблену землю святу,
Ми йдем, щоб підняти з руїни
Українську державу нову.

ЗБУДИСЬ МОГУТНЯ УКРАЇНО

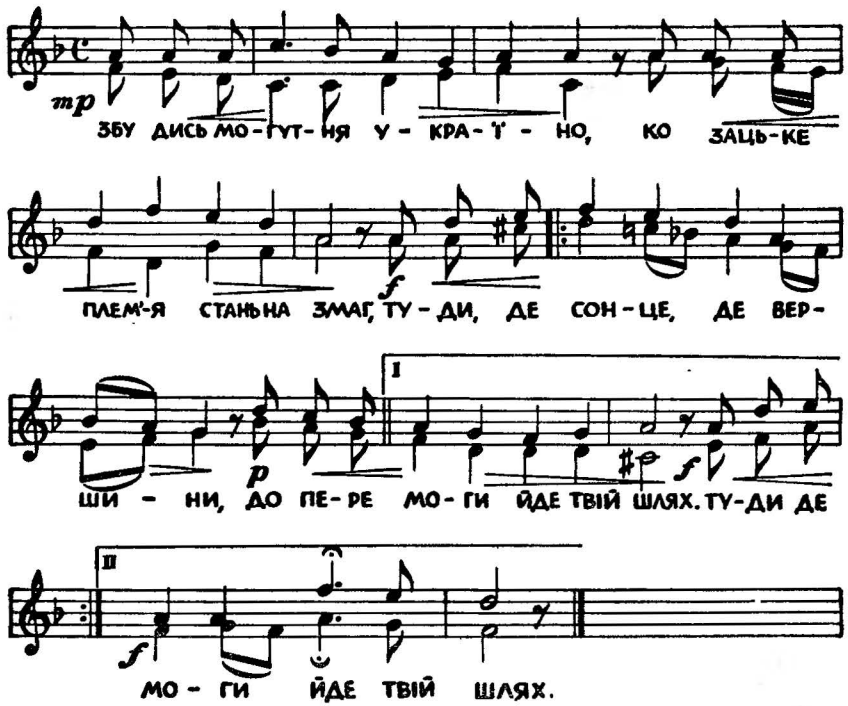

Збудись могутня Україно,
Козацьке плем'я стань на змаг,
Туди, де сонце, де вершини,
До перемоги йде Твій шлях.

Готуйся у бойові лави
Козацьке плем'я молоде.
До перемоги і до слави
Тебе Бандера поведе.

Вже степ Твій знову вкрився кров'ю,
В пожарах світ увесь горить,
Наїзники в смертельнім бою
Рішають, хто з них має жить.

Готуйся у бойові лави...

Нехай кровавляться прокляті,
Тіла їх прийме чорнозем.
Бо нам на Сході володіти,
І володіти ми будем!

Готуйся у бойові лави...

Повстане Київ заповітний,
Шапки козацькі зацвітуть.
Залопотить блакитно-жовтий ,
В Софії дзвони загудуть.

Готуйся у бойові лави...

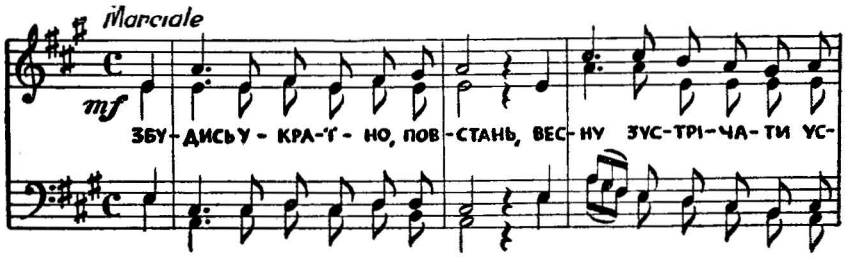

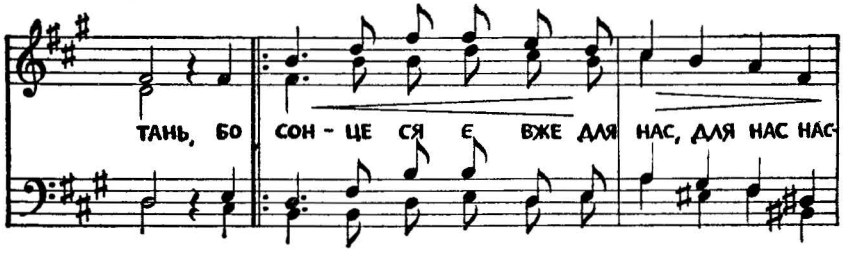

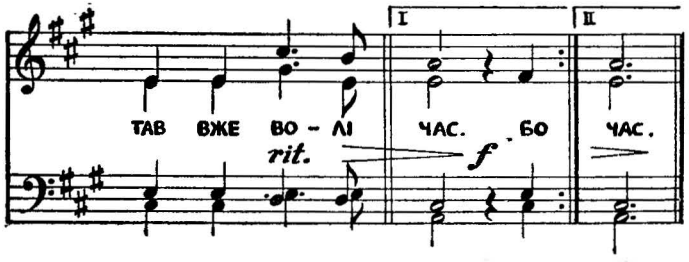

Збудись, Україно, повстань,
Весну зустрічати устань,
Бо сонце сяє вже для нас,
Для нас настав вже волі час

Юначе стрункий, молодий,
Ставай зі зброєю у бій,
Жде нарід твій, жде рідний край,
За Україну все віддай.

Тюрм і неволі не знесем,
Кайдани вражі розірвем,
Нам серце каже, каже честь,
Життя свобідне, або смерть.

Заграва небо червонить,
Ревуть гармати, сталь дзвенить.
Чи скоро вільний будеш знов,
Розсудить меч, розсудить кров.

Ми чуєм волі, волі зов,
Народ свобідний буде знов,
Ми йдемо в бій до перемог,
Бо з нами правда, з нами Бог.

ВИХОДЬ НАРОДЕ

Andante marciale

f ВИ - ХОДЬ, ВИ-ХОДЬ НА-РО - ДЕ ЗТЮРМ ТУ-ДИ, ДЕ ВЖЕ ВО- ЛЯ ВИ-

ff

p ТА- Є, ДЕ НО- СЯТЬ ВХА-ЛЯ- ВАХ СВЯ-ЧЕ - НІ НО - ЖІ, ДЕ

f ПО-ЛУ-МЯ ПОМ-СТИ ПА-ЛА-Є. ВЖЕ ПІС-НЯ ТРЕМ-БІ-ТИ ГРО-

МА - МИ ГУ - ДЕ, НО- ВИХ ГАЙ - ДА- МА- КІВ

Solo mp ВБІЙ СВЯ-ТИЙ ВЕ-ДЕ У БІЙ СВЯ-

ПІС - НЯ НЕ КВО - ЛЕ РИ- ТИЙ ВЕ — ДЕ ЦЯ

pp cresceudo poco a poco

ДАН — НЯ - ЦЕ ЗОВ, ЦЕ ЗОВ - ДО ПОВ- ПІС - НЯ ВБІЙ ЦЕ ЗОВ, ДО ПОВ- СТАН -

СТАН - НЯ! СТАН - НЯ!

I II

f НЯ! ЦЕ ЗОВ. ВЖЕ НЯ ЦЕ ЗОВ.

Виходь, виходь, народе, з тюрм,
Туди, де вже воля витає,
Де носять в халявах свячені ножі,
Де полум'я помсти палає.

Вже пісня трембіти громами гуде,
Нових гайдамаків в бій святий веде.
Ця пісня — не кволе ридання —
Це зов, це зов до повстання!

Вставай, вставай народе мій,
Свобода народам — людині!
Зі Сходу вже сяє Тризуб золотий,
Сіятиме вічно від нині.

Вже пісня трембіти...

Дрижи, дрижи проклятий кат,
Ще мент і утопишся в крові.
Мов буря народна стихія гряде,
І рве вже залізні окови.

Вже пісня трембіти громами гуде,
Нових гайдамаків в бій святий веде,
Настане всенародна згода,
Свобода народам, свобода!

ГЕЙ ПОВСТАНЦІ

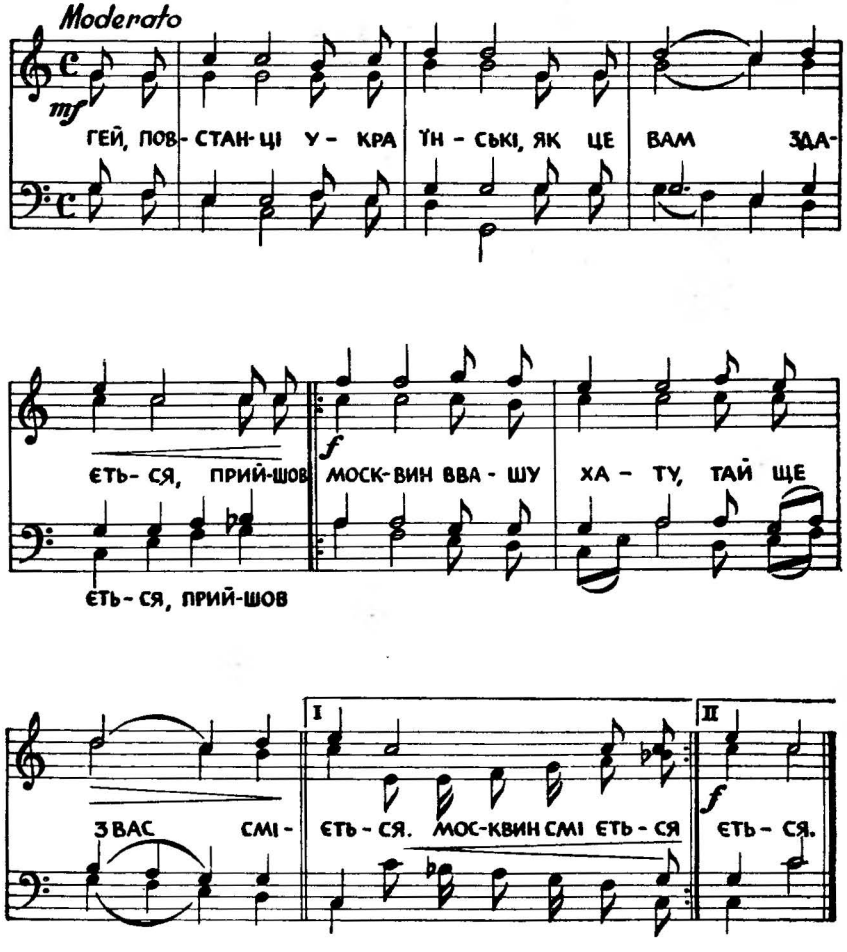

Гей, повстанці українські,
Як це вам здається,
Прийшов москвин в вашу хату,
Та й ще з вас сміється.

Нападає на всі села,
Б'є, мордує діти,
Палить села і хутори,
Мусять всі терпіти.

Разом з нами в святім бою
Стануть всі народи,
Бо усім їм Московщина
Не дає свободи.

Вже повстанці України
Взяли кріси в руки,
Здобувають Україну
Козаків правнуки.

Andante

p МОВ О-ЛЕНЬ ТОЙ, ЩО ЗА-ГНА-НИЙ ВБО-ЛО-ТО, ЗА-ЦЬКО-ВА

НИЙ СО-БА-КА-МИ ВЛІ-САХ, БО-РО-ЛИ -СЯ ТАМ ВІД-ДІ-ЛИ ПІ-

ХО-ТИ, КІН-НО-ТА ЙДЕ ЗА НИ-МИ ПО СЛІ-ДАХ. БО-РО-ЛИ

ДАХ.

Як олень той, що загнаний в болото,
Зацькований собаками в лісах,
Боролися там відділи піхоти,
Кіннота йде за ними по слідах...

Паде з утоми військо по дорозі,
Не в силі кріса вдержати в руках,
А босі ноги пухнуть на морозі,
Кривавлять рани в драних сорочках.

І бій кипів... І сил вже не ставало,
За полком полк ішов ворожих сил...
І крикнув хтось: „У нас нема набоїв!"
Зполудня втихло і впав останній стріл.

Загнали їх, забрали від них зброю —
Вірних синів святої боротьби.
І впав наказ: „Ви власною рукою
Копайте тут самі собі гроби!"

Потомлені, знеможені, побиті,
Копали враз могили на полях...
Під оклик, гомін, крик несамовитий
Московських військ, все стало у рядах.

„Готова вже могила всім єдина" —
Промовили. А відповідь дав кат:
„Ось вам Соборна Вільна Україна,
Для вас нема, соборників, пощад!"

„А коли хтось із вас складе присягу,
Що буде вірним вік-по-вік Москві,
І відречеться нині свого стягу,
Той буде вільний і щаслив тоді".

В холодну днину серед снігу, мряки,
Над сніжним гробом, що на них чекав,
Мовчало триста шістдесят юнаків,
Ніхто не зрадив, ласки не благав.

І впав наказ, клекочуть скоростріли,
Юнацтво стелиться мов та трава,
І труп за трупом падає в могилу,
А скоростріл клекоче не вгава.

З великої некритої ще ями
Несуться зойки ранених і зов.
І хтось грозив кривавими руками;
„Ми нині гинем, завтра кров — за кров!"

Хтось вечером закопував могилу,
І бачив, як один стрілець вмирав,
І говорив до другого на силу,
Ти смертію життя народу дав.

Пливуть роки від року, аж до року,
Співає пісню все новий кобзар,
І оспівує у піснях народу
Кривавий, ще не помщений Базар.

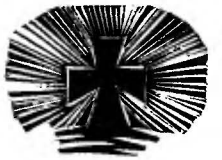

Ох, як люблю ті наші гори

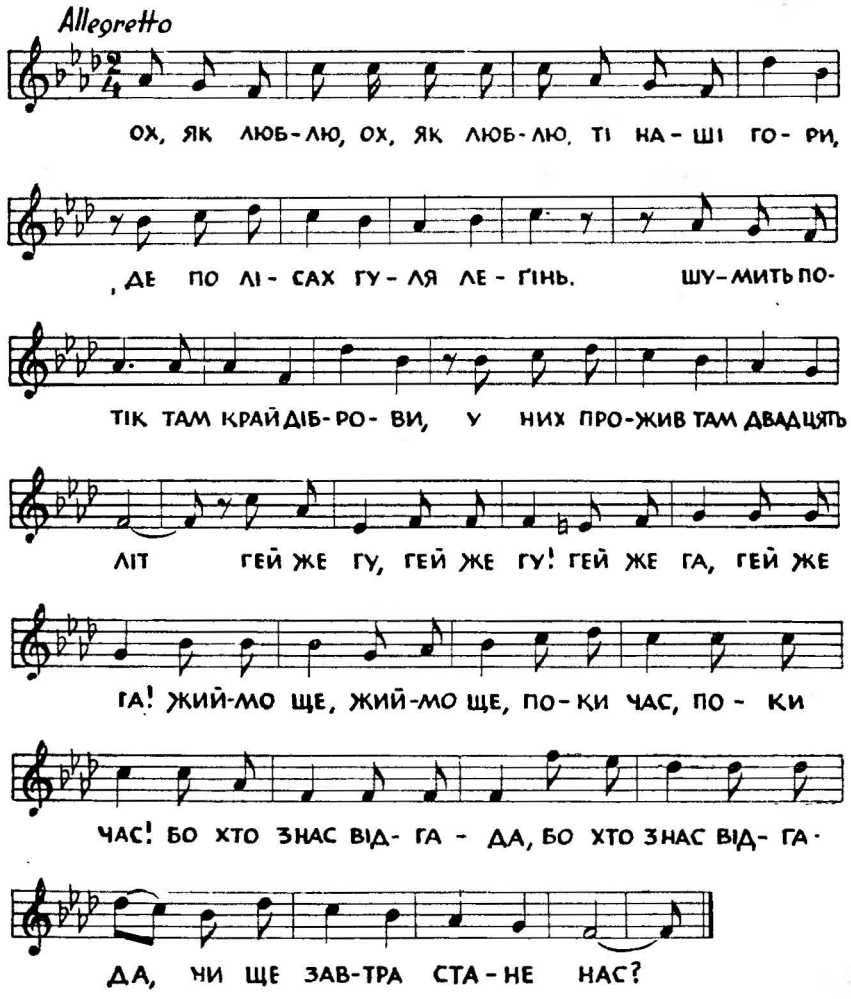

Ох, як люблю, ох, як люблю ті наші гори,
Де по лісах гуля леґінь.
Шумить потік там край діброви,
У них прожив там двадцять літ.

Гей же гу, гей же гу!
Гей же га, гей же га!
Жиймо ще, жиймо ще,
Поки час, поки час!
Бо хто з нас відгада,
Бо хто з нас відгада,
Чи ще завтра стане нас?

А в ту пору, а в ту пору, як лютий ворог,
По селах і лісах розбривсь,
Гуляємо собі по лісі,
Як гуляв Довбуш ще колись.

Гей же гу, гей же гу!...

І стали нам, і стали нам, ті наші гори,
Твердинею у лютий час,
А віковічні темні бори,
Від ворогів хоронять нас.

Гей же гу, гей же гу!...

А як здобудемо, здобудем Україну,
То гори все шумітимуть,
Тут бились наші партизани,
Що влили пімсту в нашу грудь.

Гей же гу, гей же гу!...

Чи чуєш мій друже

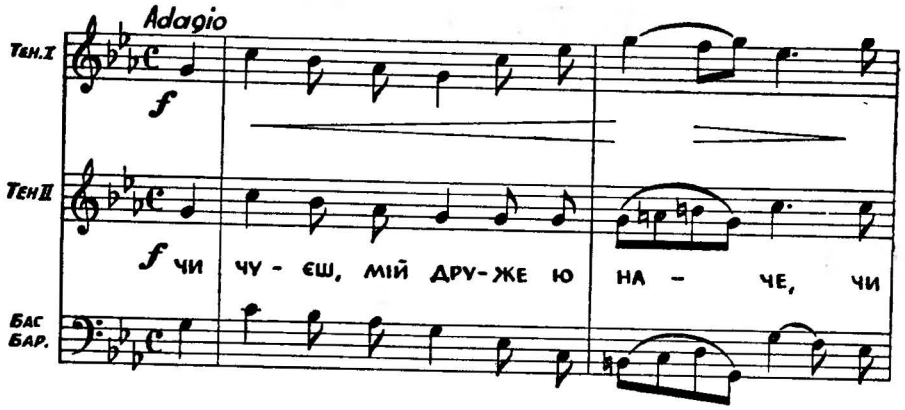

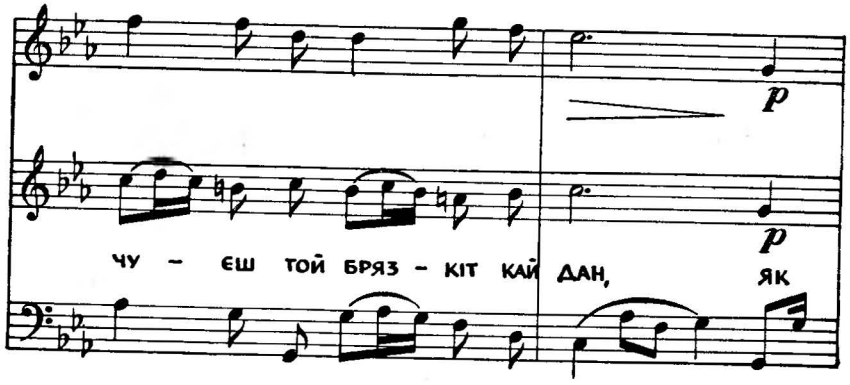

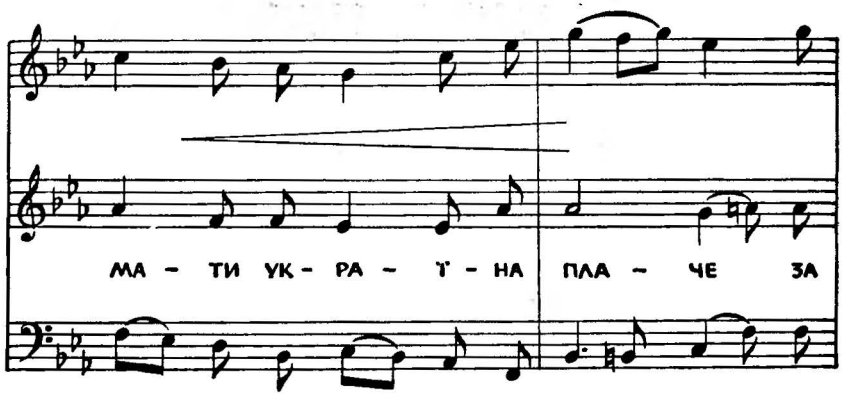

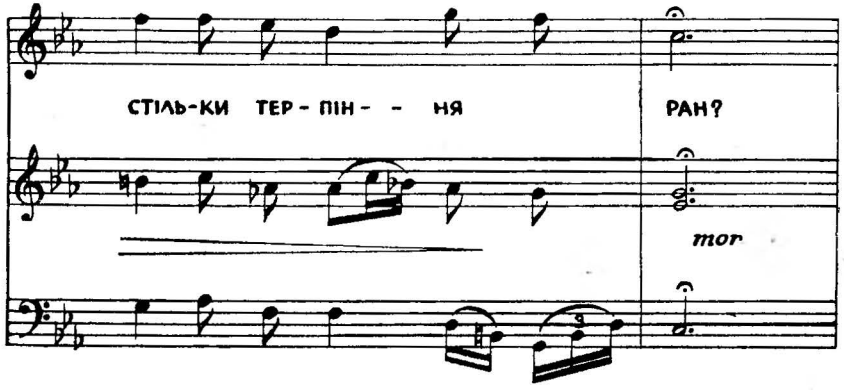

Чи чуєш, мій друже юначе,
Чи чуєш той брязкіт кайдан,
Як мати Україна плаче,
За стільки терпіння і ран?

Чи бачиш, Дніпро висихає,
Пороги шуміти стають,
Зозулі по деревах сідають,
Про долю Вкраїни кують?

Чи бачиш, жита похилились,
Ти сіяв — воно не твоє,
Ти мучивсь по днях і по ночах,
А ворог лиш з того жиє?

Чи бачиш, Карпати сумують,
Дивлячись на ярмо синів,

А вітер тихенько по полі
Розносить жалібний їх спів?

Вдень ворог до тебе сміється,
А ввечір в кайдани кує,
За твою цю працю гіркую,
Гармати на тебе кує.

Ми чули ці болі ще змалку
І в серці сказали собі:
Для Тебе живем Україно,
Щоб волю здобути Тобі.

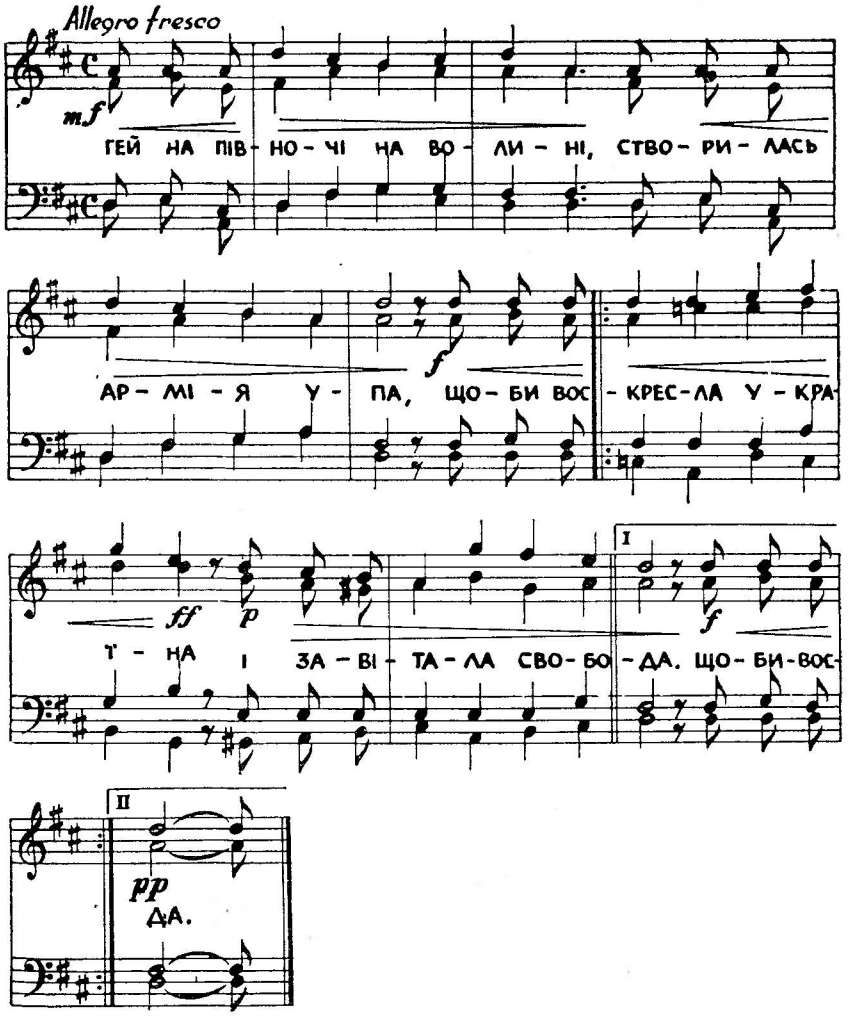

Гей на півночі, на Волині,
Створилась армія УПА,
Щоби воскресла Україна
І завітала свобода.

Про континґенти там не знають,
Живуть там люди, мов в раю,
Бо за цю волю, за свободу
Волинь пролляла кров свою.

Горіли села і містечка,
Борці боролись ніч і день,
В перших рядах борців-героїв
Згинув Івахів, наш Василь.

Упав як лицар України,
На полі слави як борець,
Ціле життя страждав по тюрмах,
Геройська смерть сплела вінець.

Прощай, герою України,
Прощай наш друже дорогий,
Твої діла нам незабутні,
А твій наказ для нас святий.

Сестра в селі рідненькім плаче,
Щодня виходить за село,
Чи не приїхав брат додому,
Чи не побачить ще його...

Не плач сестричко, не журися,
Поглянь у синю далечінь —
Твій брат умер, та жити буде
В піснях майбутніх поколінь!

Andante

p mf f

ВСЮ НІЧ НЕ-ВГА-ВА-ЛА СТРАШ-НА ЗА-ВІР-Ю-ХА, ВЕ-

ЛИ-КІ У-ПА-ЛИ СНІ-ГИ, f КО-

ЛИ БОЛЬ-ШЕ-ВИ-КИ ПІД-ХО-ДИ-ЛИ ЗТИ-ХА У

СЕ-ЛА, ЛІ-СИ ТА Я-РИ. p

Всю ніч не вгавала страшна завірюха,
Великі упали сніги,
Коли большевики підходили стиха
У села, ліси та яри.

Їх було багато, як чорної хмари,
Чекали в світанку в снігах,
Щоб кинути в села великі пожари
І грітись тоді при вогнях.

А буря у вікна так голосно вила,
Не видно довкола доріг,
Про волю повстанці у снах своїх снили,
А ворог їх лютий стеріг.

В селі цьому спало лиш 40 повстанців
І снили щасливі сни,
Не знали, що згинуть прийдеться їм вранці,
І смерти не ждали вони.

Аж враз на світанку, у сніжну завію
Кати надлетіли, як стій,
Проснулись повстанці, вхопили за зброю
І кинулись всі на пробій.

Билися завзято цілих дві години,
Пробилися в ліс за село,
І впали за волю, за славу Вкраїни,
Там 40 тоді їх лягло.

Тепер в тому лісі, де мужньо так бились,
Висока могила стоїть,
Там сорок повстанців на віки спочили,
Там сорок повстанців лежить.

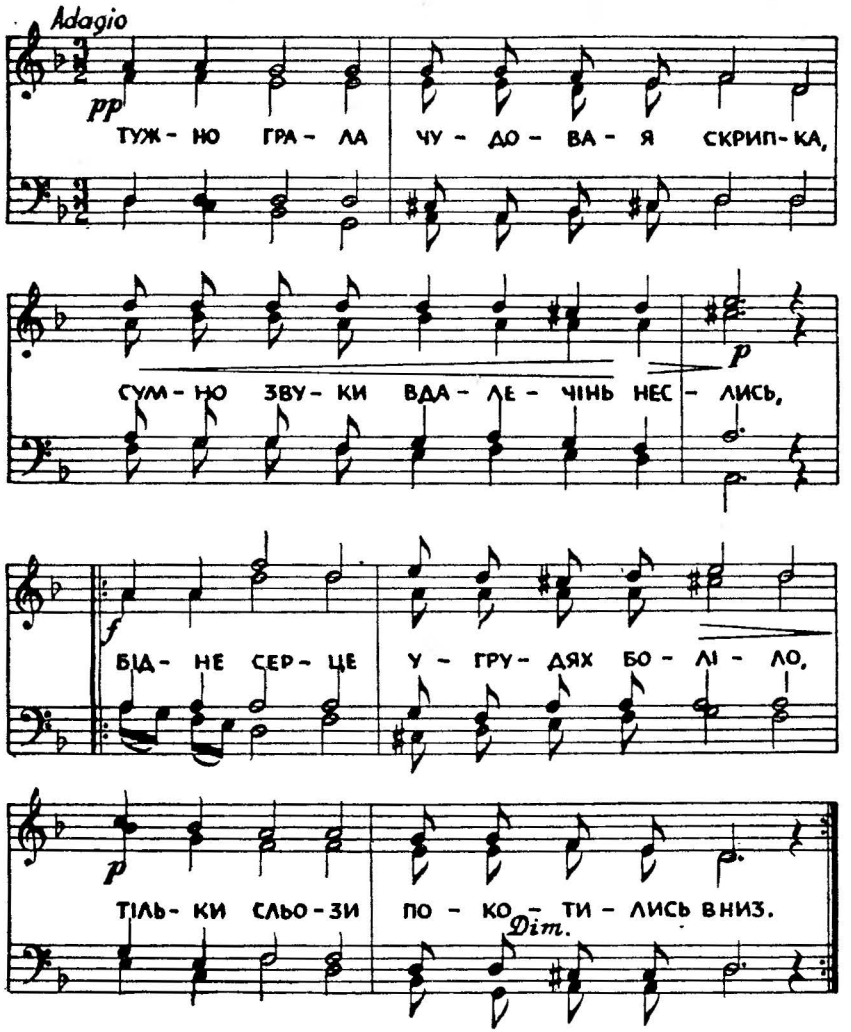

Тужно грала чудовая скрипка,
Сумно звуки в далечінь неслись,
Бідне серце у грудях боліло,
Тільки сльози котилися вниз.

Розлучалась закохана пара,
Розлучалась не перша вона,
Будь здорова, дівчино кохана,
У повстанці відходжу вже я.

І гукнула далеко гармата,
А на стійці із крісом стрілець,
Згадав вечір чудовий, дівчину,
Й тії сльози, що лилися вниз.

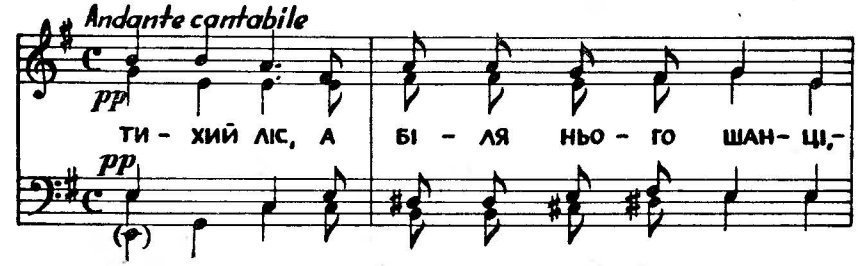

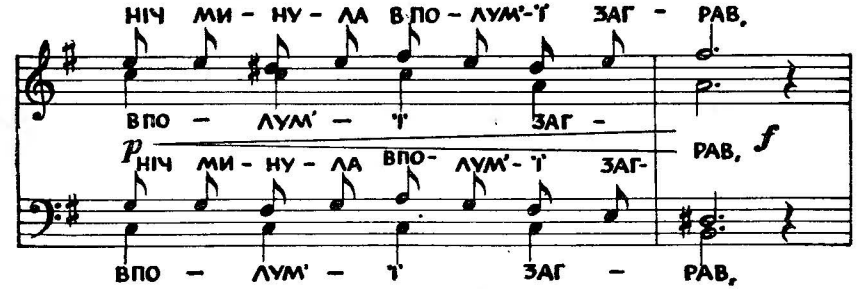

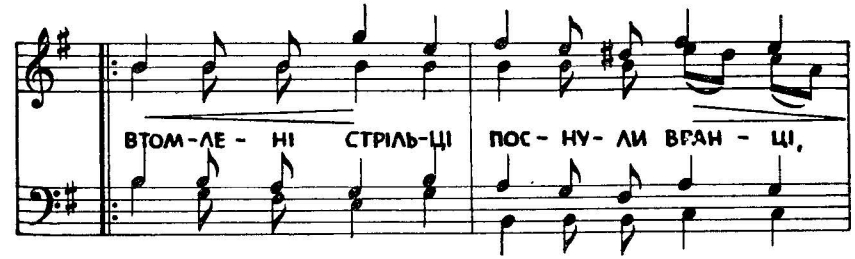

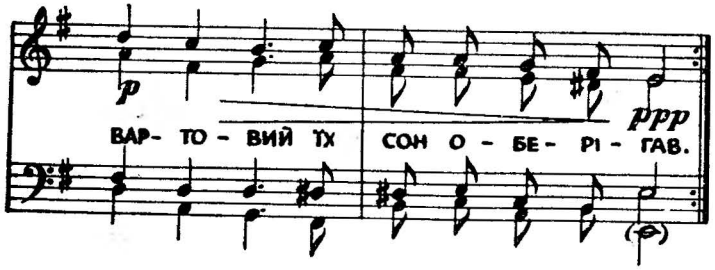

Тихий ліс, а біля нього шанці,
Ніч минула в полум'ї заграв,
Втомлені стрільці поснули вранці,
Вартовий їх сон оберігав.

Тихо, тихо, полем вітер віє,
Шелестить, торкнувшися лиця,
І несуться в даль солодкі мрії
Вартового, юнака стрільця.

Ось він вдома, вийшли сестри любі,
Стара мати в білому платку,
І в той час позад нього на дубі,
Пролунало збуджене ку-ку.

Ой, чого ти закувала зрана,
Мрій солодких перервала нить,
Угадай, скажи моя кохана,
Скільки років я ще буду жить?

Байдуже кує собі зозуля,
Рік, другий, четвертий на кінець,
І рахунок перервала куля,
Похиливсь прострілений стрілець.

Довкола ліс

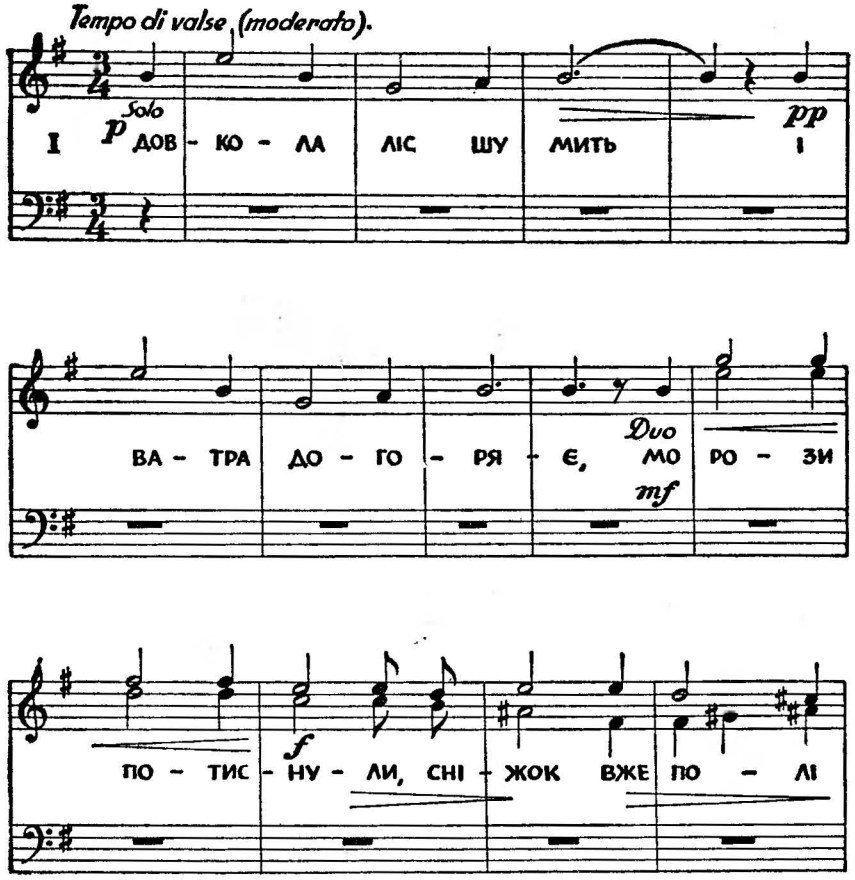

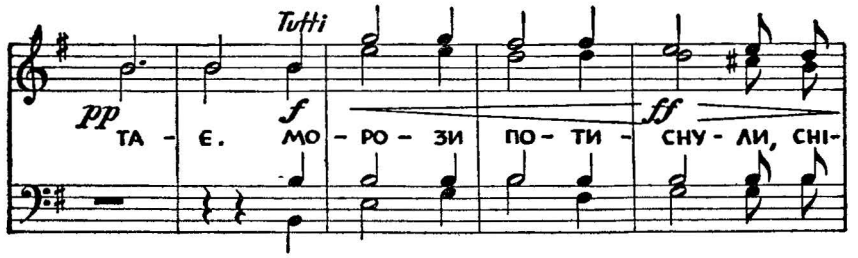

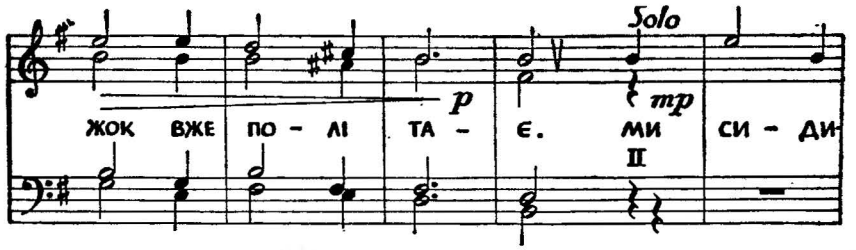

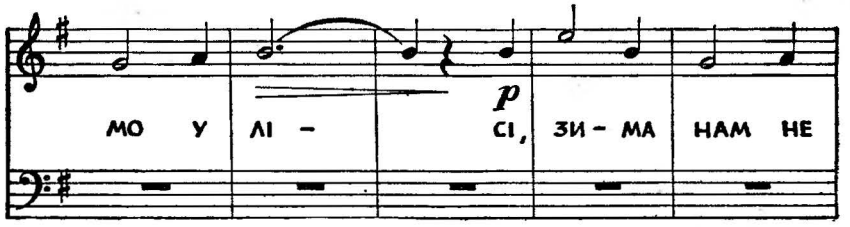

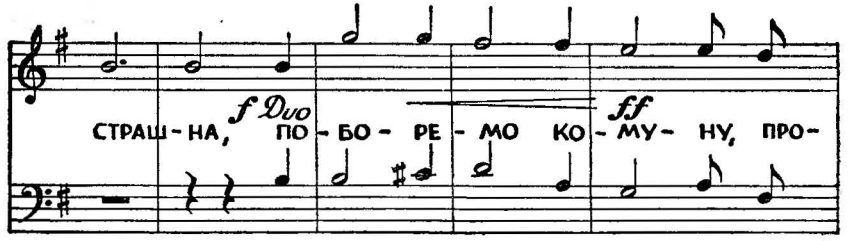

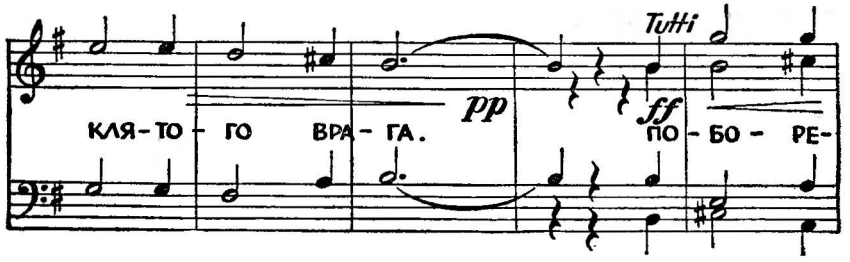

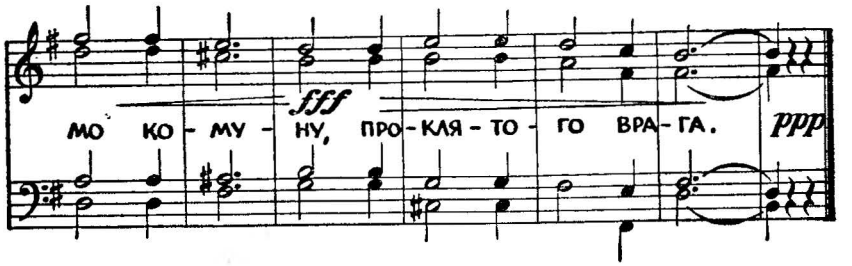

Довкола ліс шумить
І ватра догоряє,
Морози потиснули
Сніжок вже політає.

Ми сидимо у лісі,
Зима нам не страшна,
Поборемо комуну,
Проклятого врага.

Хоч вороги лютують,
Ми свищемо на них,
У „кадрах ми зелених",
Гущавах лісових.

Як ввечорі із лісу
На засідку ідем,
Бояться вороги нас,
Бо смерть ми їм несем.

Там під лісом темним бором

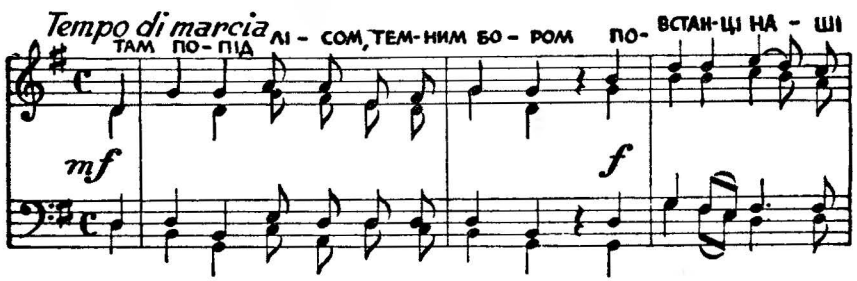

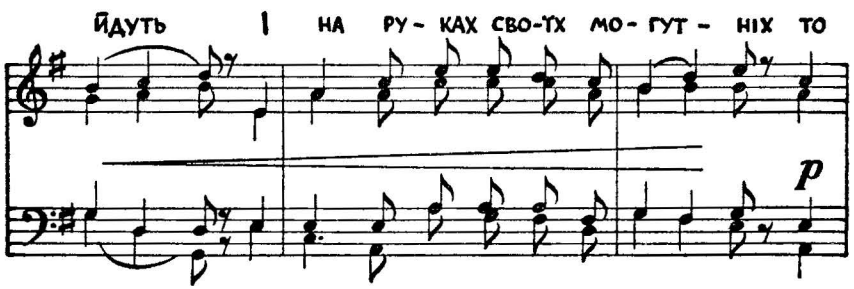

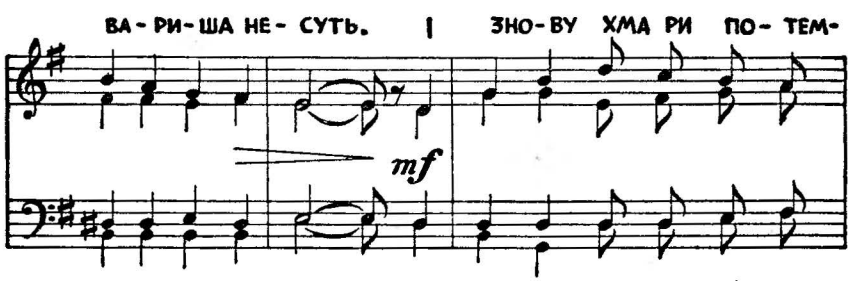

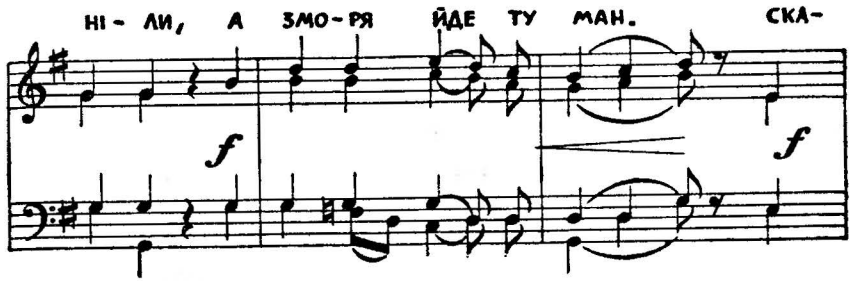

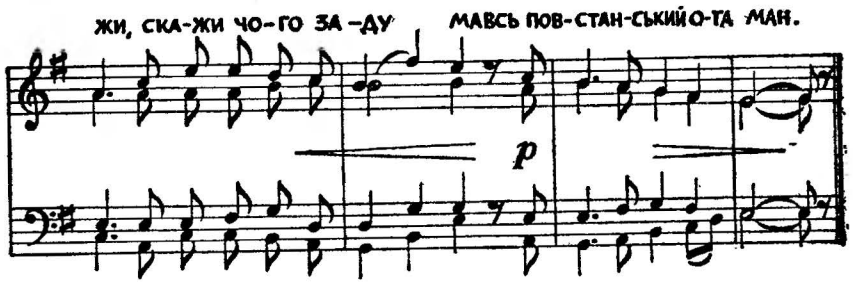

Там під лісом, темним бором
Повстанці наші йдуть
І на руках своїх кремезних
Товариша несуть.

І знову хмари потемніли,
А з моря йде туман.
Скажи, скажи чого задумавсь,
Повстанський отаман?

А той товариш, хлопець бравий,
Повстанець молодий,
Він цілий кров'ю обіллятий,
З розбитими грудьми.

І знову хмари потемніли,
Стріляв наш кулемет,
Комуна боса утікає,
УПА іде вперед!

А як вже вийшли на поляну,
Сказали сотням: „Стань!"
Сказали сотням: „Стать на струнко!"
І: „На могилу глянь!"

І знову хмари потемніли,
А з моря йде туман.

Скажи, скажи чого задумавсь,
Повстанський отаман?

Спи наш друже, хлопче бравий,
Відважний молодий,
Тебе ми з честю поховаєм,
А завтра підем в бій.

І знову хмари потемніли,
Стріляв наш кулемет,
Комуна боса утікає,
УПА іде вперед!

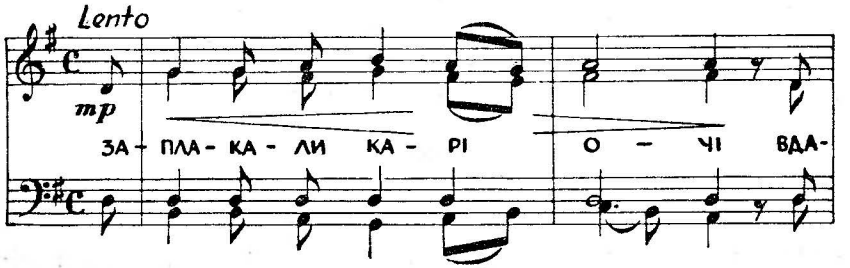

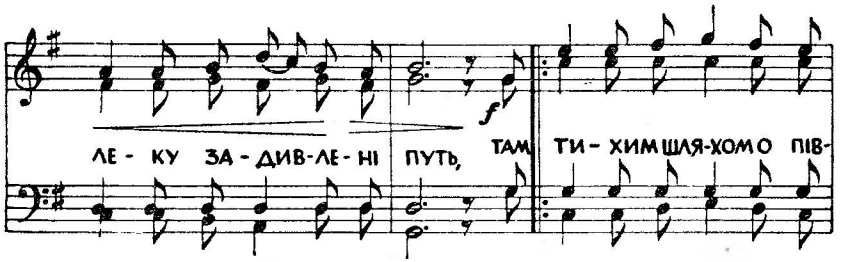

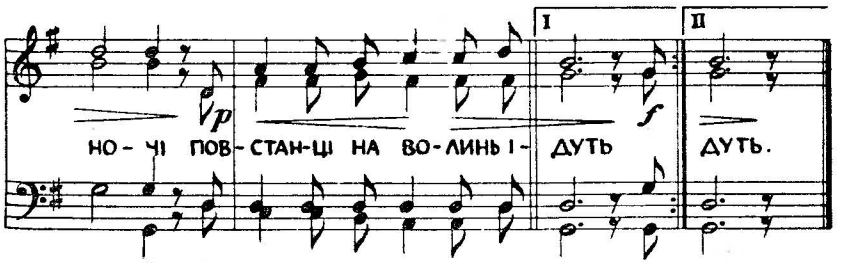

Заплакали карі очі
В далеку задивлені путь,
Там тихим шляхом опівночі
Повстанці на Волинь ідуть.

Дівчина головку склонила,
Буйну кучеряву на грудь,
Бувайте здорові, соколи,
Щаслива вояцька вам путь.

Нараз серед темної ночі
Враз заграв різко кулемет,
Ще пострілів кілька — і тихо,
Чути лиш вибухи гранат.

Аж тут серед темного бору
Виходять два хлопці малі,
Приносять німецьку машинку,
Прийміть у ряди нас, друзі.

Нам батька германці убили,
Замучили матір торік,
Нас двоє у лісі лишилось,
Жертвуєм Вкраїні свій вік.

Стріляти ми вмієм, вчив батько,
Гранати умієм кидать,
Нам воля воскресне з кайданів,
За волю не страшно вмирать.

Старий сотник глянув на діти,
З очей покотилась сльоза,
Цілує в чоло очайдухів,
Дарує на двох нагана.

ЦВІЛА ЦВІЛА КАЛИНОНЬКА

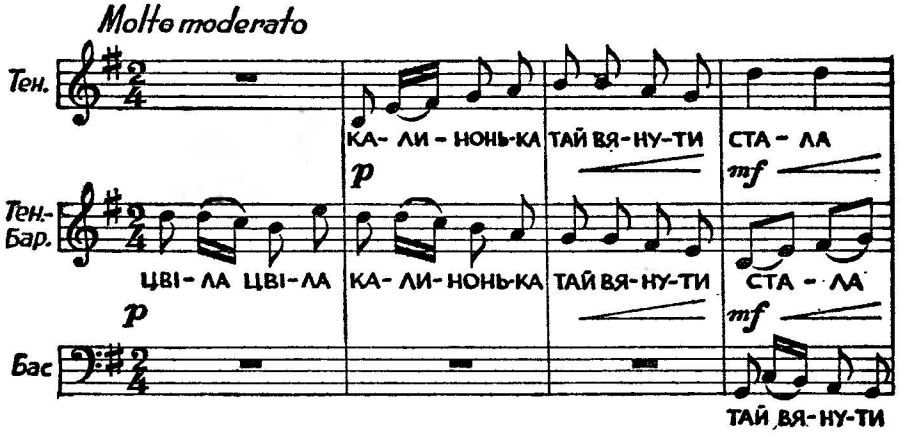

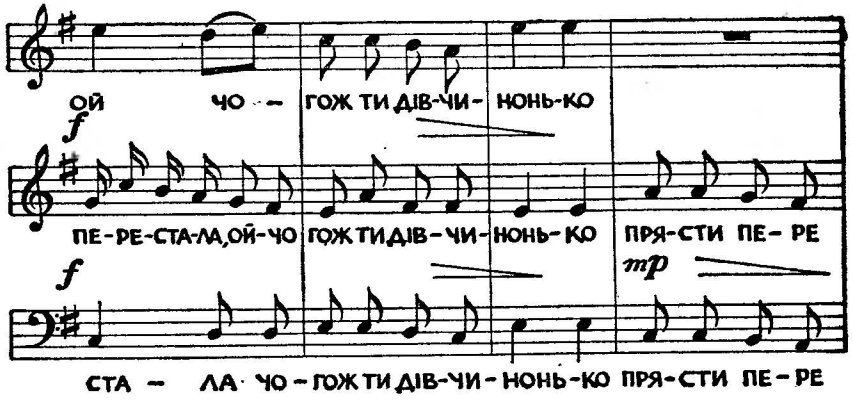

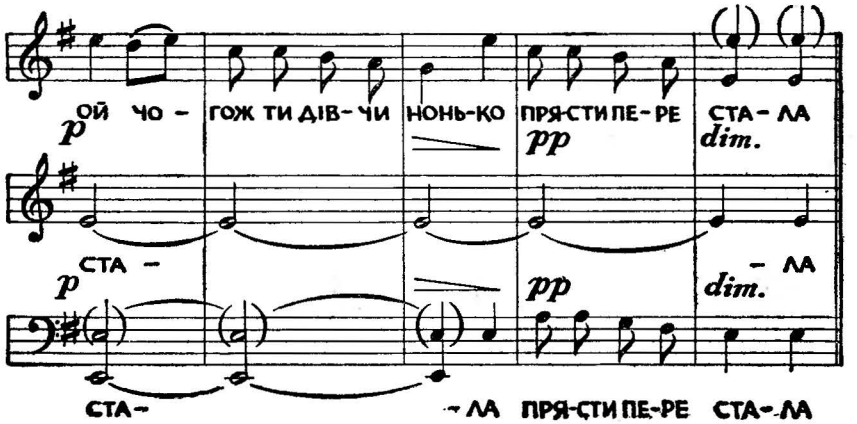

Цвіла, цвіла калинонька,
Тай в'янути стала,
Ой чого ж ти дівчинонько
Прясти перестала?

Пішов, пішов мій миленький
В повстанські загони,
Не журись, моє серденько,
Він край наш боронить.

Не хилися калинонько
Вітями додолу,
Повернеться незабаром
Твій милий додому.

Хай не плаче стара мати
Дрібними сльозами,
Буде, буде перемога,
Тай за повстанцями.

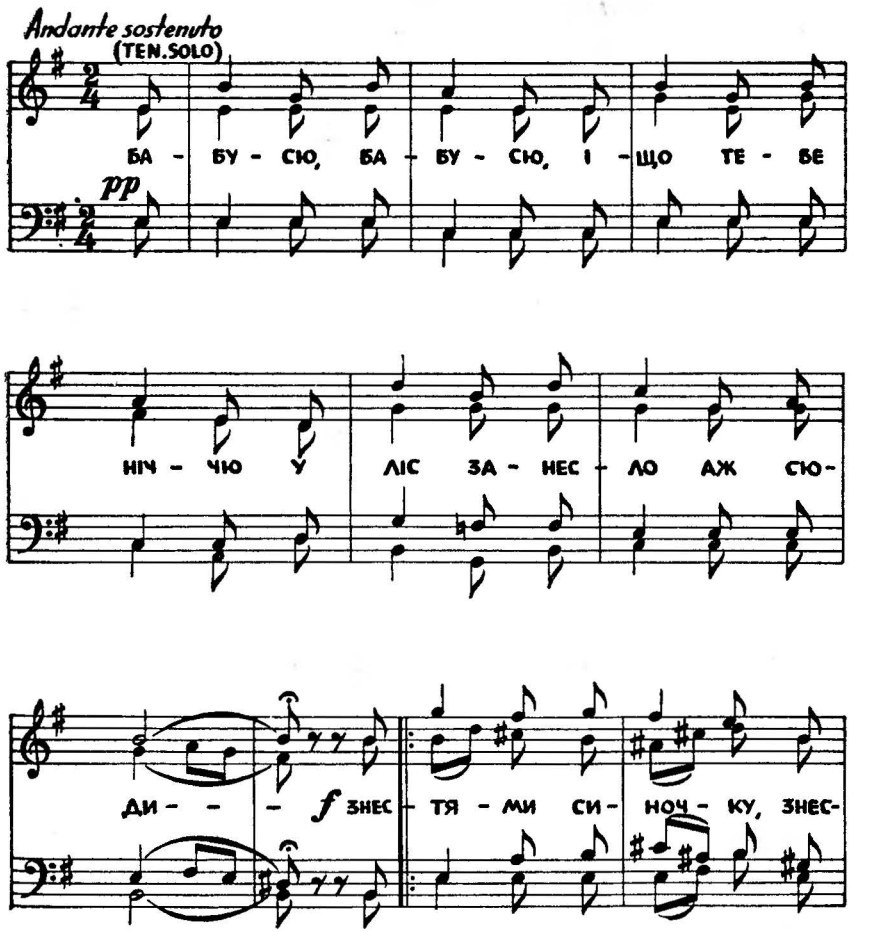

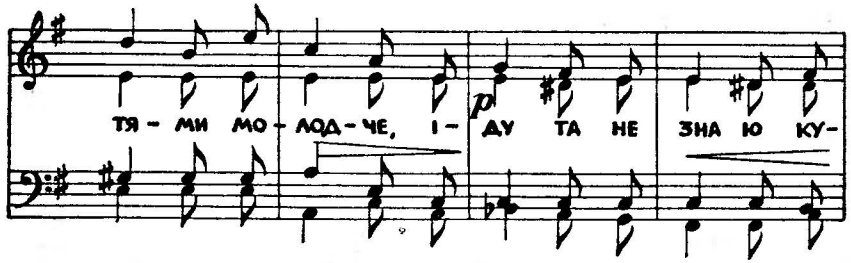

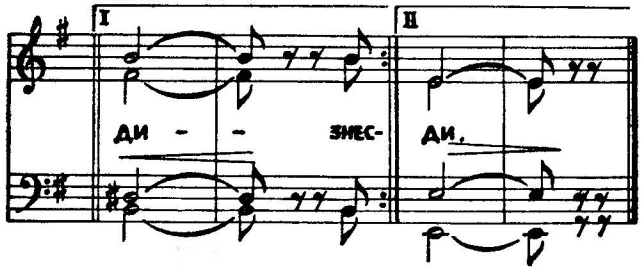

Бабусю, бабусю!
Чого тебе ніччю
У відділ занесло сюди?
Не знаю, синочку, не знаю, молодче, —
Іду та не знаю куди.

А звідки ж ти родом?
Чому ти старенька
В хатину свою не ідеш?
До тла погоріло село моє рідне
І хати ти вже не знайдеш.

А де ж є дідусь твій,
Куди він подався?
Де діти твої, де сини?
Над дідом, дочкою, гранат розірвався —
Синів постріляли кати.

Ночами і днями
Блукаю самітна,
Шукаю притулку і сна.
Сьогодні я рада, сьогодні щаслива,
Бо вас, бо героїв знайшла.

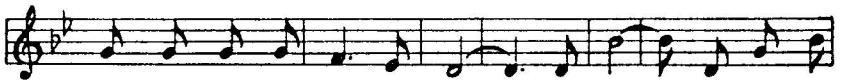

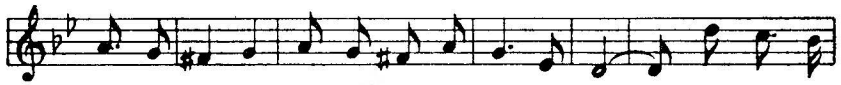

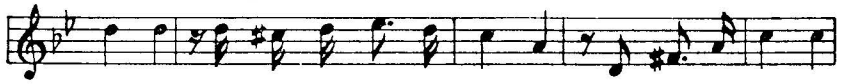

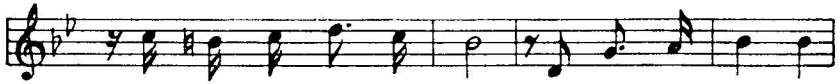

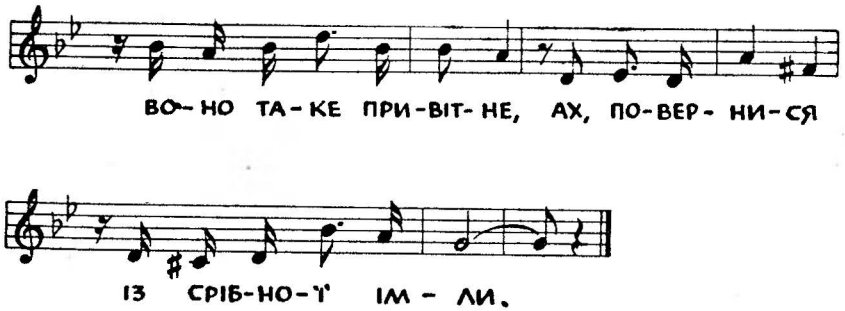

Поглянь, за вікном сніг...
І мрія біла із недавніх днів,
І в даль летить, мов сміх,
Прядиво дивне із туги і снів.

Поглянь у серце, що томиться самітне
І виглядає тебе із далини...
В своїй скорботі воно таке привітне,
Ах, повернися із срібної імли.

Подай в трепеті сну
Радість побіди і одчай жаги,
Тугу твою кріпку
І розмах, що не боїться зими.

В годину тиху ти розкажи про мрію,
Що каже нам кидати юний чар,
І розвіває в серцях нам сніговію,
Вливає в жили нам полум'яний жар.

Ми йдем під ритм душі
Казковим кроком по тріюмф чи смерть,
Щоби великі дні,
Свідчили гідно про кривавий герць.

Одна шалена нас полонила доля
І увінчала нашу любов мов цвіт.
Чи ми побідим, чи згинемо за волю,
Житиме вічно порив, заклятий в міт.

Розпрощався стрілець

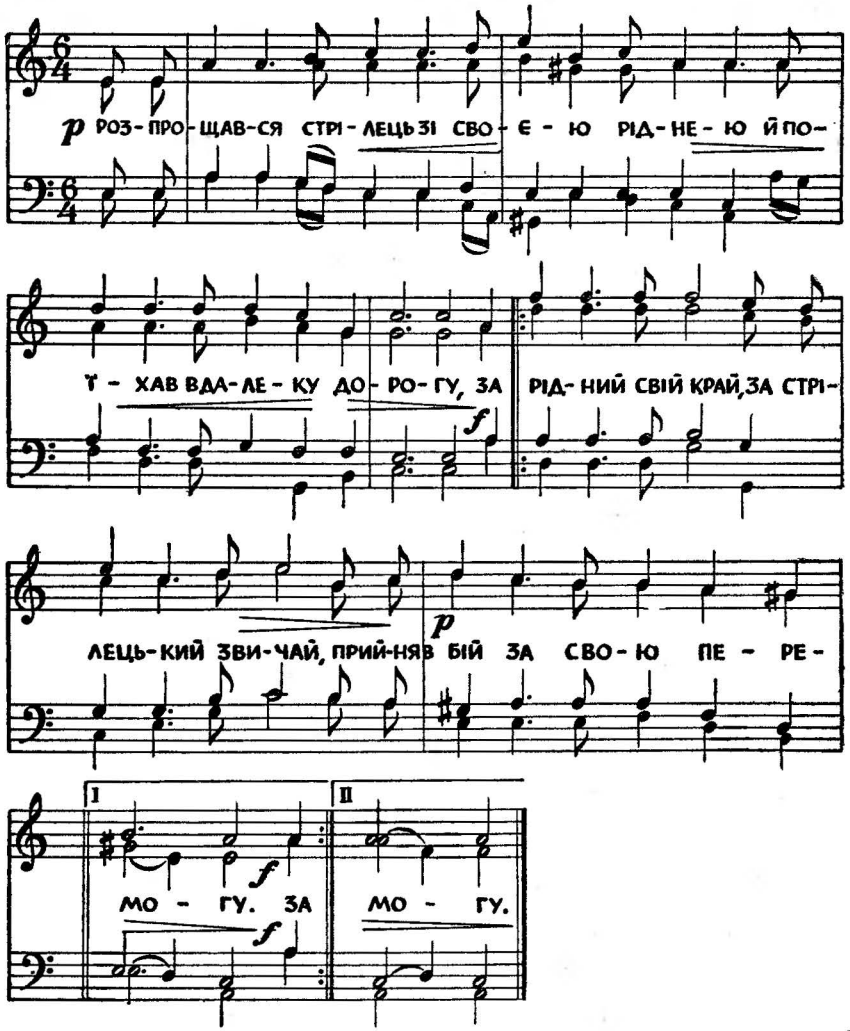

Розпращався стрілець зі своєю ріднею,
Й поїхав в далеку дорогу,
За рідний свій край, за стрілецький звичай
Прийняв бій за свою перемогу.

А вітер колише зелену траву,
Молодий дуб на дуба схилився,
Листя шелестить, вбитий стрілець лежить,
Над ним коник його зажурився.

Ой, коню, мій коню, не стій ти даремне
І землі не розкопуй копитом,
Біжи, коню мій, скажи неньці моїй,
Що я лежу у лісі убитий.

Хай батько і мати і рідні сестри,
Нехай вони за мною не плачуть,
Я в лісі лежу, за ріднею тужу,
Чорний крук наді мною лиш кряче.

Ряди за рядами ідуть партизани,
До походу гармати їм грають,
За народну честь — за знущання і смерть —
Вони ката усюди карають.

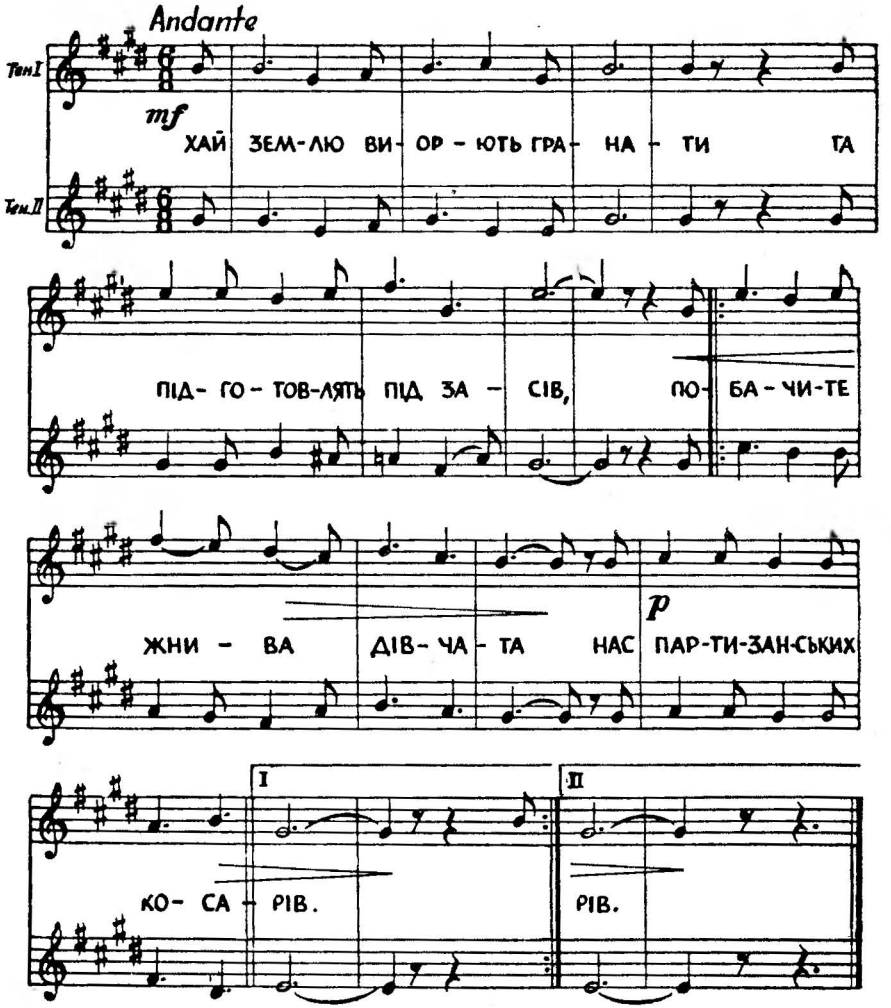

Хай землю виорють ґранати
Та підготовлять під засів,
Побачите жнива, дівчата,
Нас партизанських косарів.

На грудях кулеметна стрічка,
В руках ґраната і наган,
І дармо плачеш, дівча в нічку,
Твій милий своїй волі пан.

І шкода сліз і шкода жалю,
Бо ти на світі не одна,
Від тебе знайду кращу кралю,
Ця краля пишна — це війна.

Війна палка, рум'янолиця,
За смерть дає свою любов,
А прийду знову я до тебе,
Як вернуся живий, здоров.

Вона осталася удома,
Пісню співала лиш сама —
Тихенько, тихо, хтось стукоче
З саду до неї, до вікна.

Там кінь стоїть, гризе вуздечку,
Іди спитай його сама,
Чому на його сіделечку
Твойого милого нема?

Твій милий десь далеко в лісі
Лежить в терновому вінку,
Згадай його хоч раз у пісні
У тихий вечір у садку.

Пісня про нечая

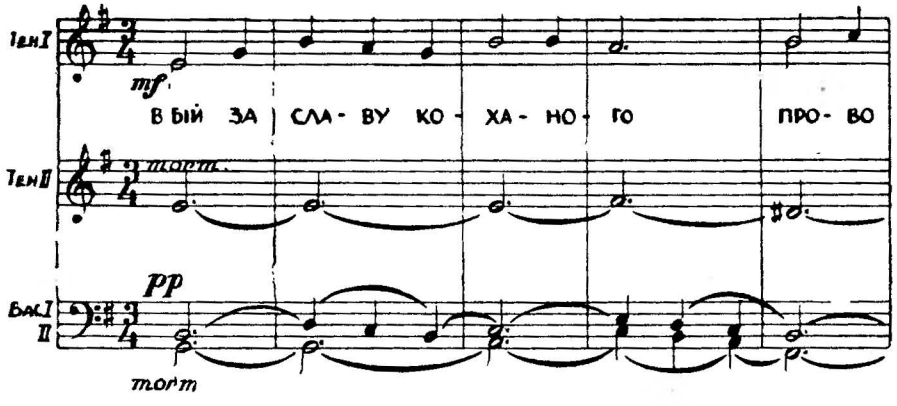

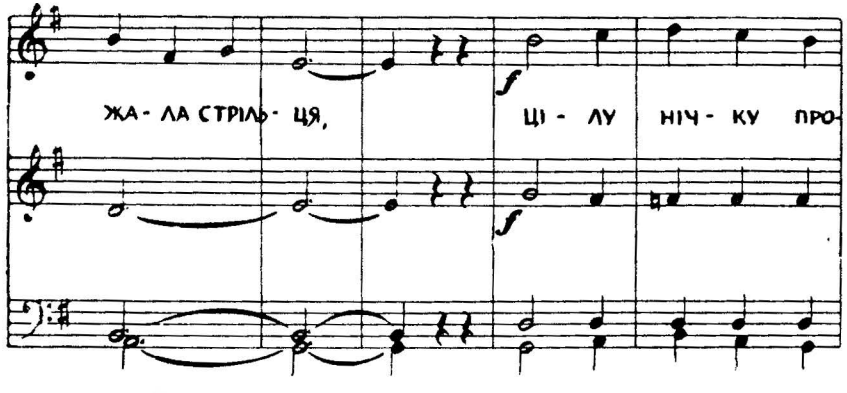

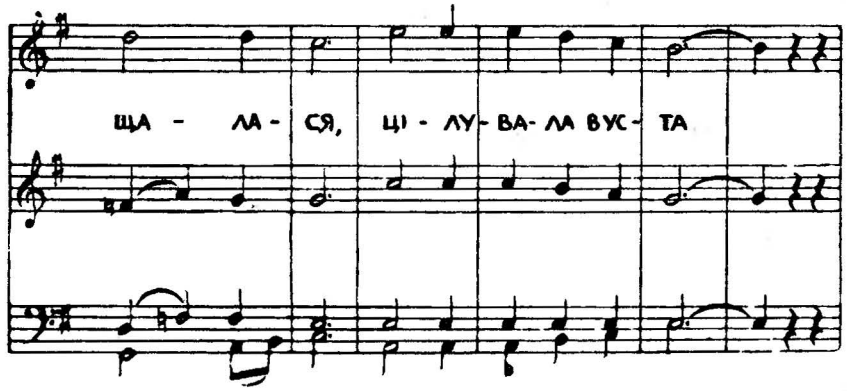

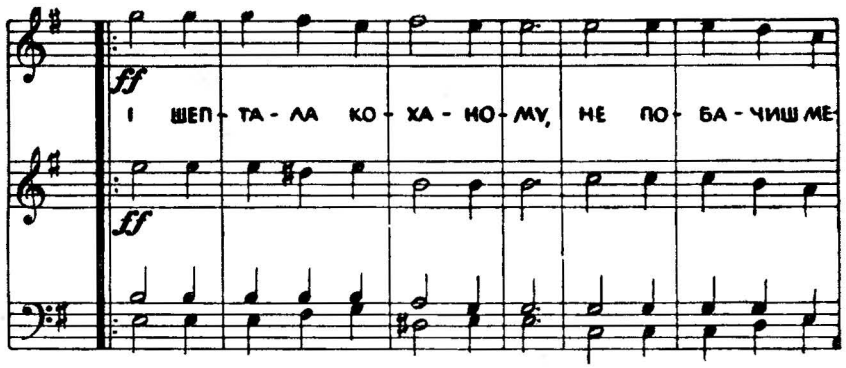

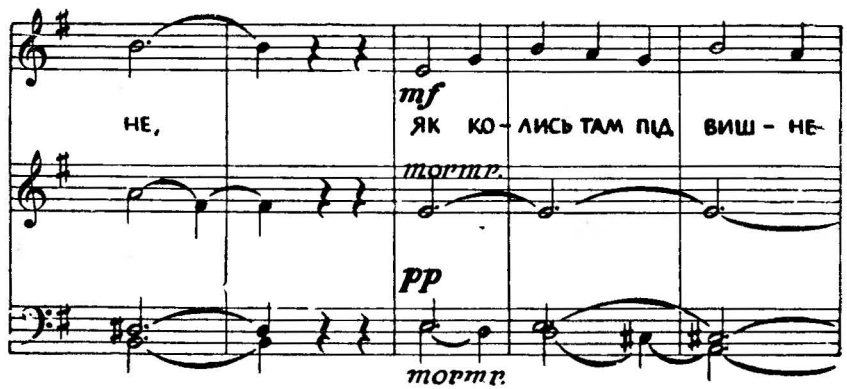

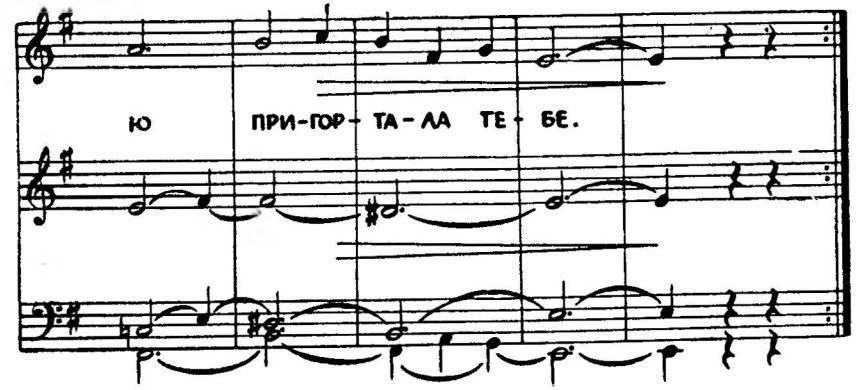

В бій за славу, коханого
Провожала стрільця,
Цілу нічку прощалася,
Цілувала в уста.

І шептала коханому,
Не побачиш мене,
Як колись там під вишнею
Пригортала тебе.

Вже прийшла та хвилиночка,
Від'їжджати пора,
Поцілував в останнеє,
Вже сидів в стременах.

Лети, орлику, птичкою,
Ворогів розбивай,
Неси свого товариша,
Це вже другий Нечай.

Дудонить під копитами
Степовая трава,
Спів лунає між горами,
Україна вільна.

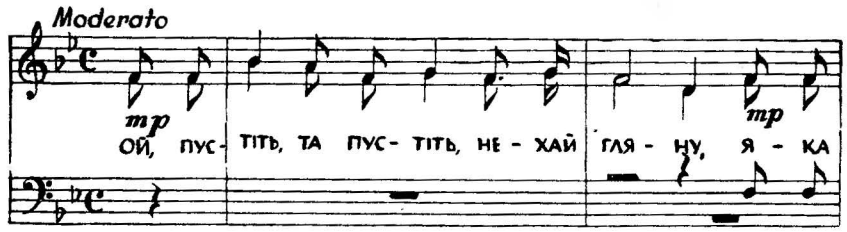

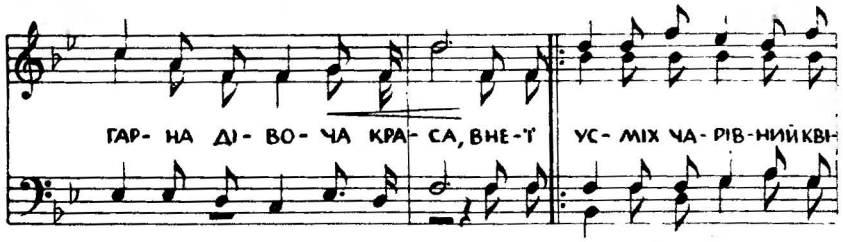

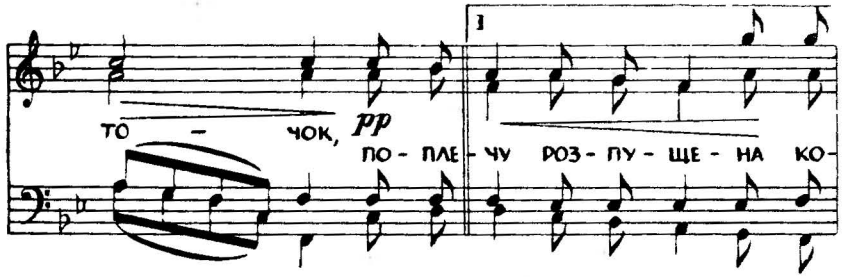

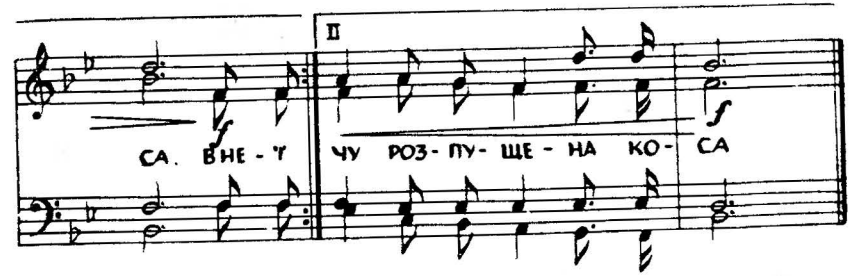

Ой, пустіть, та пустіть, нехай гляну,
Яка гарна дівоча краса,
В неї усміх чарівний квіточок,
По плечу розпущена коса.

Ой, останься, мій милий, останься,
Прошу тя не лишай ти мене,
Пригадай собі наше кохання,
Як я вірно любила тебе.

Вірю, вірю, моя дорогая,
Що ти вірно любила мене,
Але мушу служити Вкраїні
І на той час кидаю тебе.

Грають сурми зі сходу й заходу,
Час до бою, ставайте в ряди,
Визволяти Вкраїну з неволі,
Визволяти наш нарід з тюрми.

Встане воля, воскресне Вкраїна,
Погуляєм в широких степах,
І не будем вже більше каратись
В тих проклятих ворожих тюрмах.

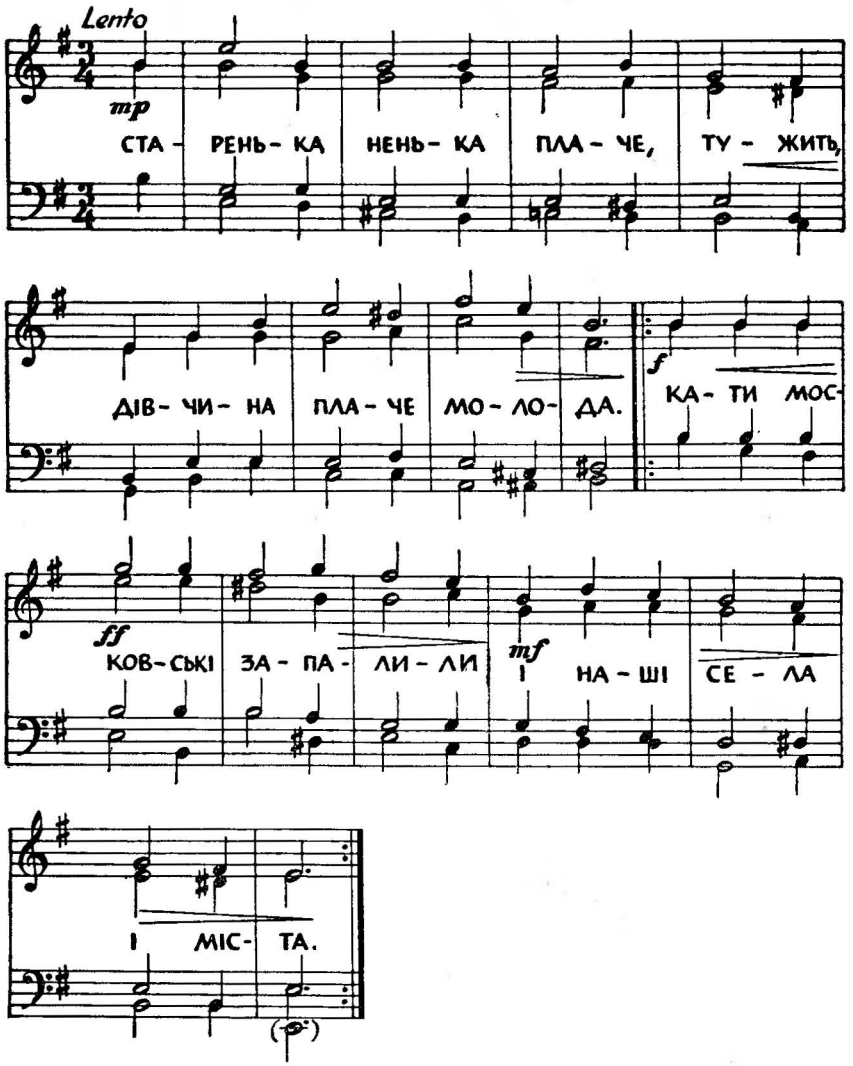

Старенька ненька плаче, тужить,
Дівчина плаче молода.
Кати московські запалили
І наші села і міста.

Забрали сина молодого,
Дівчині милого взяли.
Не вернеться уже ніколи,
Кого чекісти повели.

Не сам один в тюрму попався,
Три сотні друзів разом з ним,
Сини найкращі України,
З гарячим серцем степовим.

Криваво вранці сонце сходить,
І в місті гомін ожива,
Тоді чекісти починають
Свої пекельнії жнива.

По десять разом їх виводять,
Мотор, як завжди, загудів...
І ще раз „Слава Україні!"
І мертві падають долів.

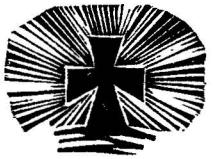

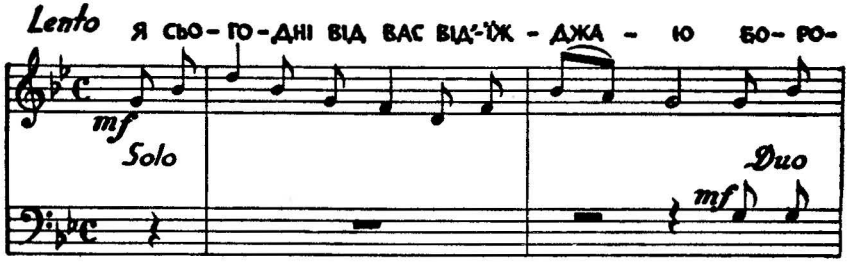

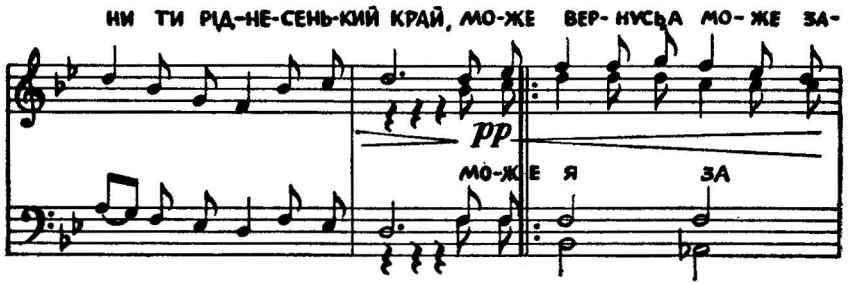

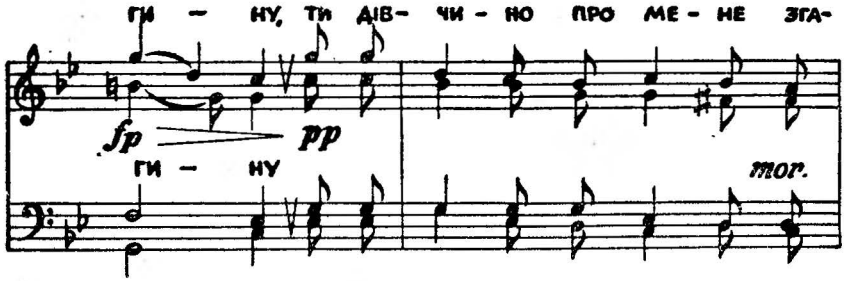

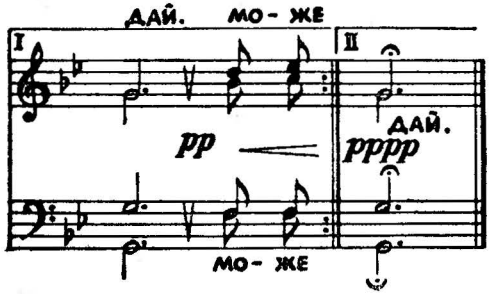

Я сьогодні від вас від'їжджаю
Боронити ріднесенький край,
Може вернусь, а може загину,
Ти дівчино про мене згадай.

І згадай ті щасливі хвилини,
Як любились, кохалися ми,
Твоє личко рожевий цвіточок,
Твої очі чарують мене.

А удома старенькая мати
Свого сина в вікно вигляда,
Чи поверне він з чорного лісу,
Чи покращить матусі життя?

Ой, не плач, не ридай стара мати,
Твого сина на світі вже нема.
Він загинув в повстанському бою,
Залишилась могила сумна.

Поскидали вони мазепинки,
І клялися за нього пімстить.
Щоб вже кров не лилася даремне,
І щоб неньку стару звеселить.

Дівчино голубко

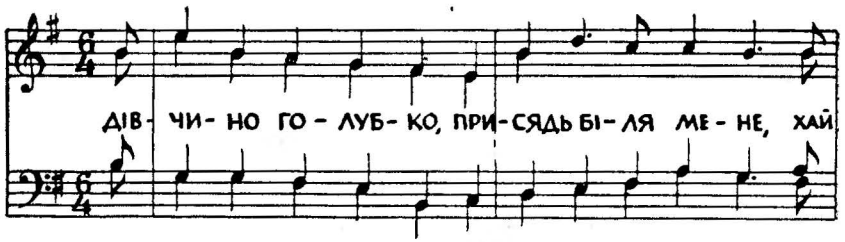

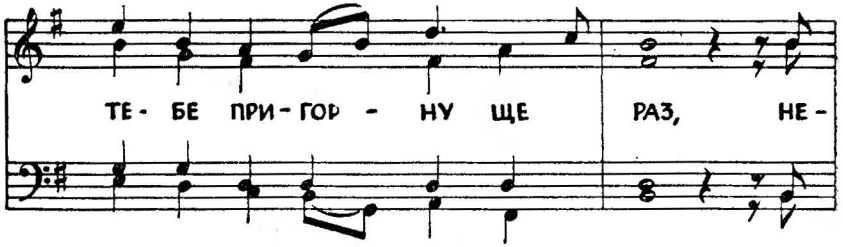

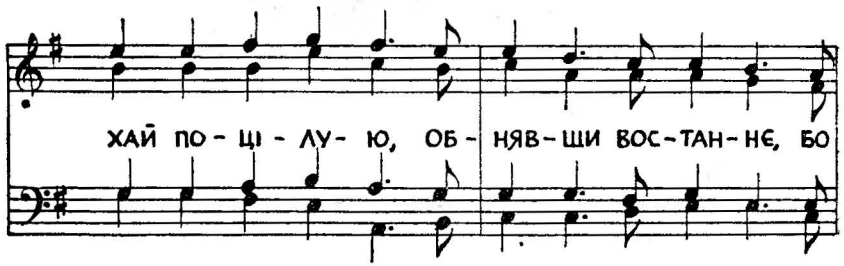

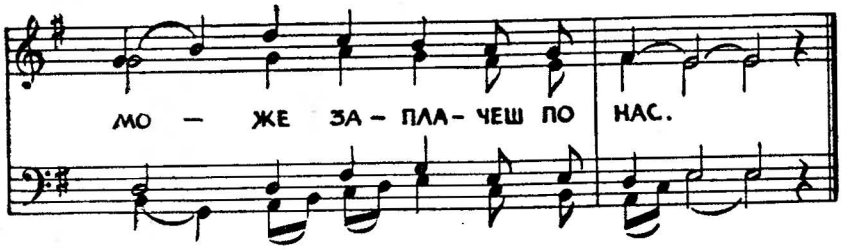

Дівчино голубко, присядь біля мене,
Хай тебе пригорну ще раз,
Нехай поцілую, обнявши востаннє,
Бо може заплачеш по нас.

Бо вже відходжу я на Волинь з друзями,
Всіх нас туди кличе наказ,
Щоб в УПА боротись за волю Вкраїни,
До зброї там кличуть всіх нас.

На горі могила, тризуб ввесь в прапорах,
А хрест березовий в квітках,
Три лави повстанців в стіп гробу героїв,
Присягу складають всі враз.

А дзвони в дзвіниці все грають, як сурми
Присягу повстанську несуть,
Від узгір Кавказу, до срібного Сяну,
Це марші бойові на путь.

Упала команда — тверда і рішуча: —
„До зброї повстанці, вперід!"
А сонце криваво понад гору знялось,
Сніжок шляхи стелить на схід.

Від'їхали друзі, по селах затихло,
Вертають дівчата до хат,
Повстанську пісню лиш вітер доносить
З весною ми вернем до вас.

Завтра в далеку дорогу

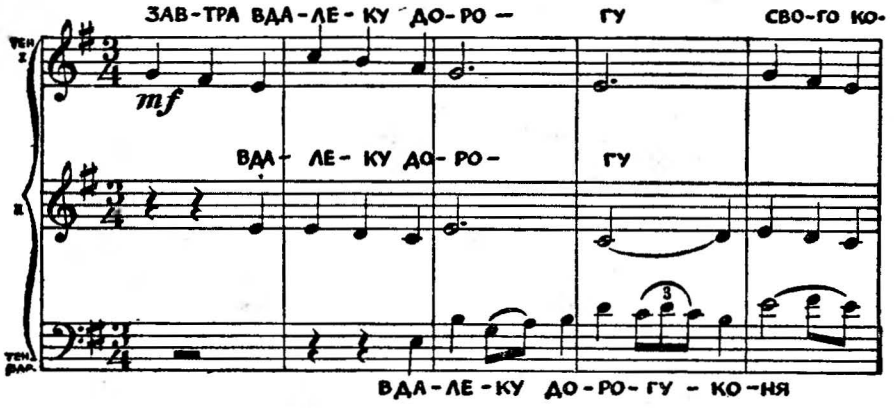

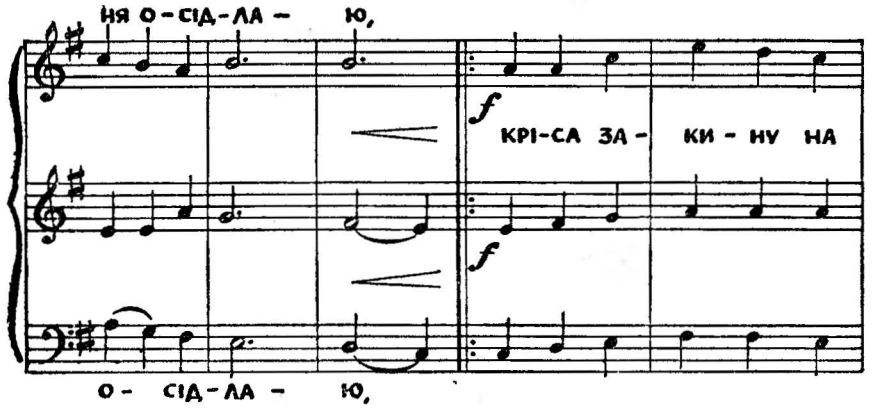

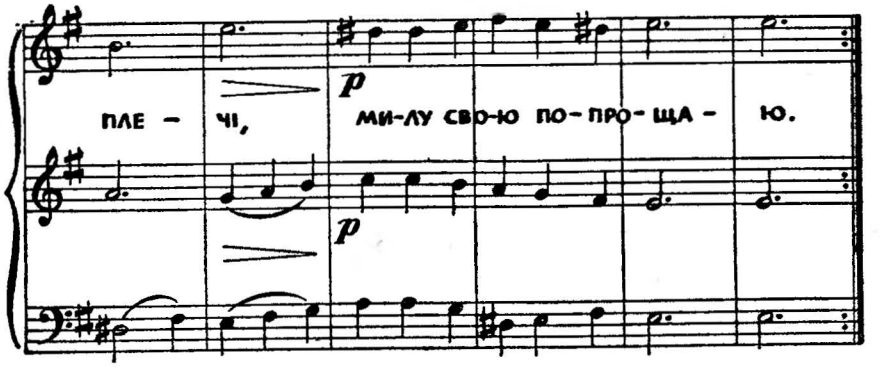

Завтра в далеку дорогу
Свого коня осідлаю,
Кріса закину на плечі,
Милу свою попрощаю.

Вихром полину я в поле,
Зелене море сколишу,
І незабудьку на спогад
Своїй дівчині я лишу.

Батькові, неньці вклонюся,
Рідних сестер попрощаю,
Шаблю припну я до боку,
Ворона свого замаю.

І виряджала матуся
Сина, ой, свого сокола,
Щастя для нього у бою
Щиро благала у Бога.

А дівчинонька соколу
Червону квітку подала,
Слава героям Вкраїни,
Вслід партизанам сказала.

Гей, там ідуть партизани,
Вітер за ними лиш віє,
І не одно серденятко
Тужить за ними та мліє.

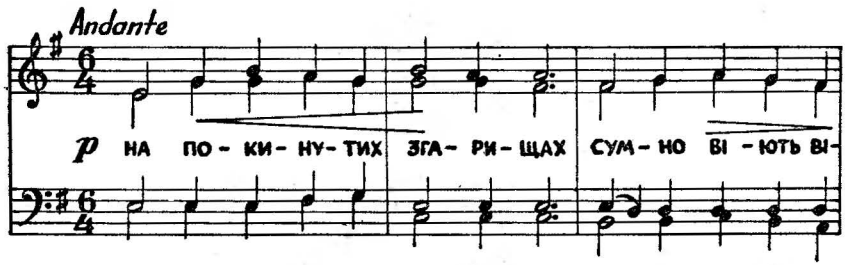

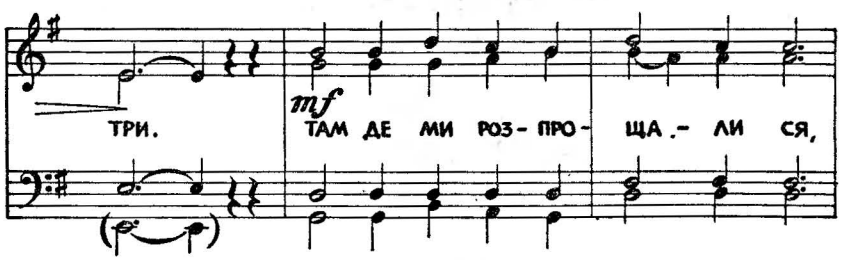

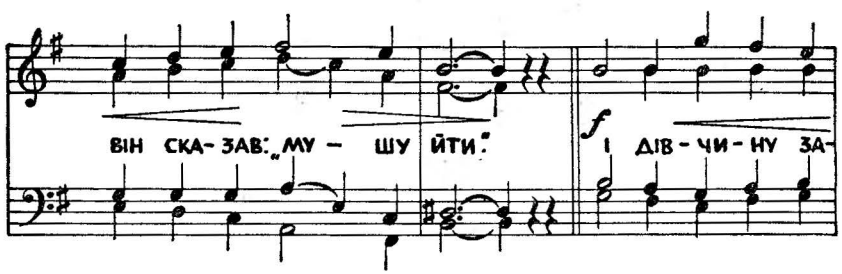

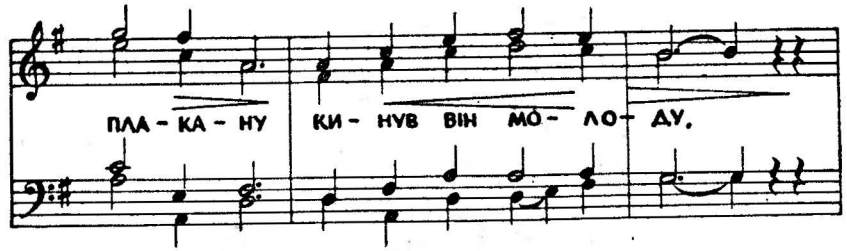

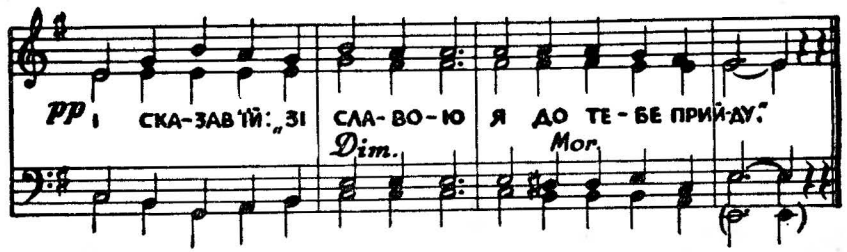

На покинутих згарищах
Сумно віють вітри,
Там де ми розпрощалися,
Він сказав: „мушу йти".

І дівчину заплакану
Кинув він молоду,
І сказав їй: „Зі славою
Я до тебе прийду!"

І з друзями подібними
Його доля сплела,
І пішов він до рідної,
До своєї УПА.

І поглянув в останнє
Милий в теє вікно,
Де сиділа коханая,
Цілувала його.

Друзі з радістю стрінули
Молодого стрільця,
Розкаазли про подвиги,
Про повстанське життя.

І дівчину заплакану
Кинув він молоду,

І сказав їй: „Зі славою
Я до тебе прийду!"

І в лісах непроходимих
З кулеметом в руках,
Він боровся з червоними,
В славних лавах УПА.

І дівчину заплакану
Кинув він молоду,
І сказав їй: „Зі славою
Я до тебе прийду!"

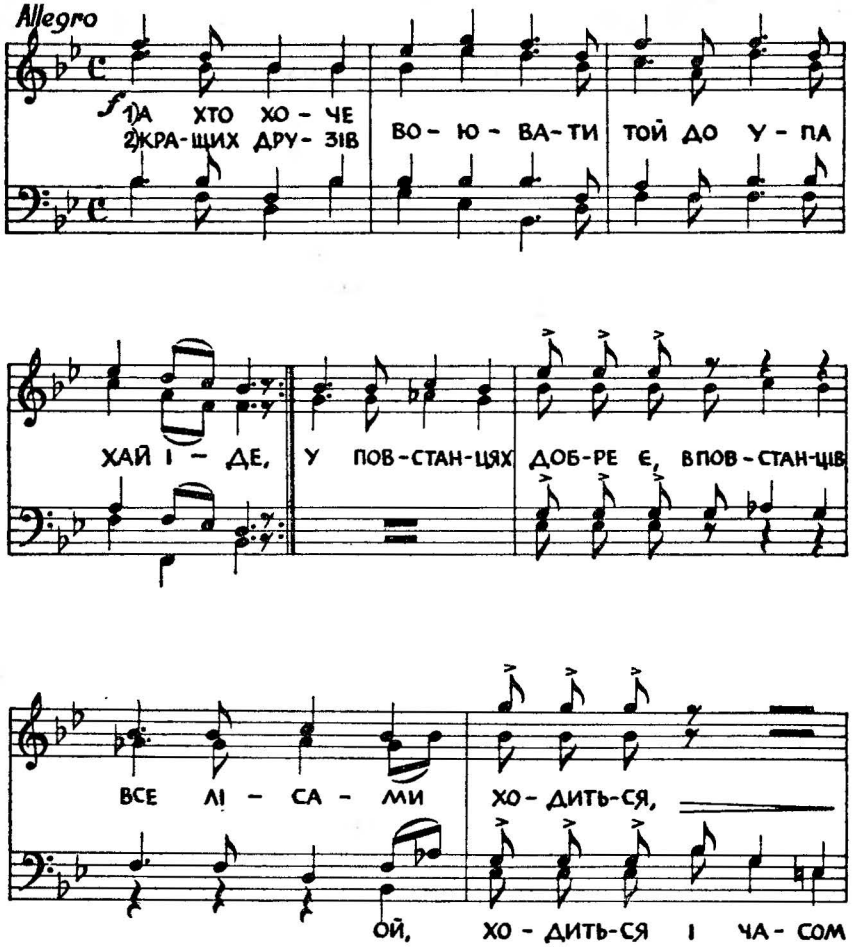

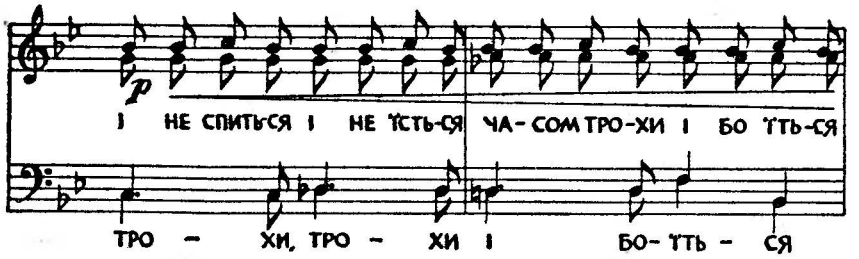

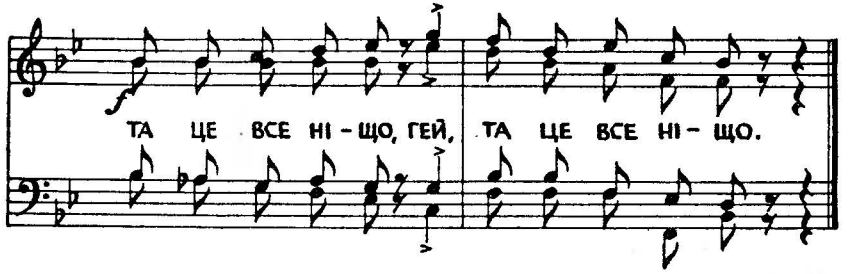

А хто хоче воювати
Той до УПА хай іде,
Кращих друзів й Командирів
Він у світі не найде.

У повстанцях добре є,
Все лісами ходиться,
І не спиться і не їсться,
Часом трохи і боїться,
Та це все ніщо, гей!

Був час, де ми приглядались,
Яке в нас життя було,
Не забудемо ми того,
Бо з нас вже військо.

У повстанцях добре є...

Ми у бою завжди сміло
На всіх ворогів ідем,
Люблять нас дівчата наші —
Кращих ніде не найдем!

У повстанцях добре є...

Пісня куреня „Гайдамаків"

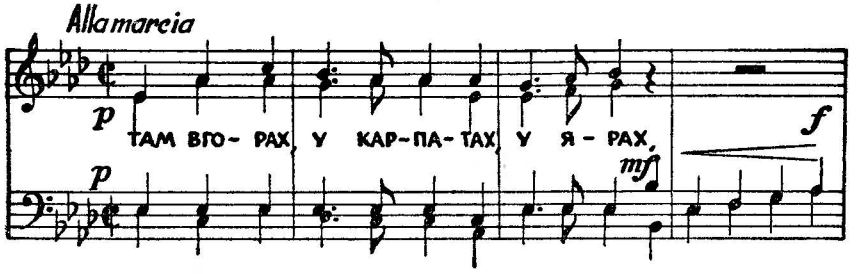

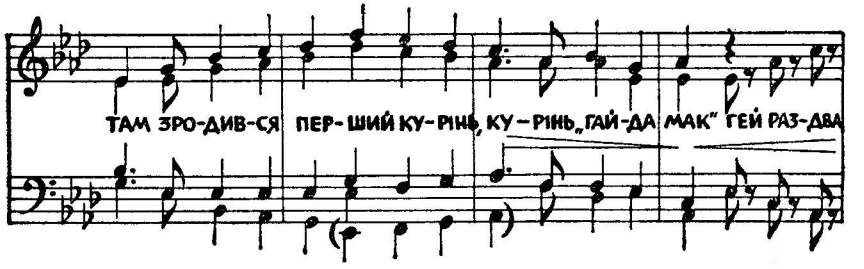

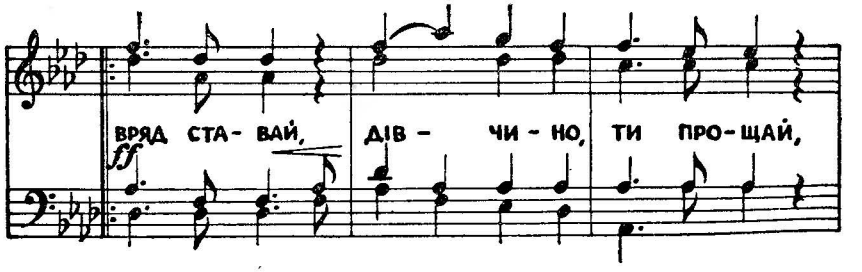

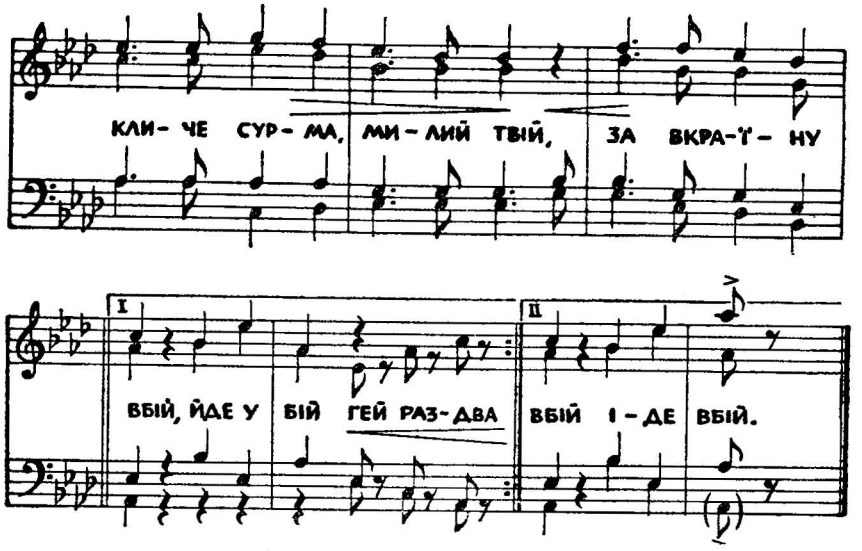

Там в горах, у Карпатах, у ярах,
Там зродився перший курінь,
Курінь „Гайдамак".

Гей, раз-два, в ряд ставай,
Дівчино, ти прощай,
Кличе сурма. Милий твій,
За Вкраїну в бій,
Йде у бій!

А курінний Хмель накази видає,
А бунчужний наш від праці
Рук не чує вже.

Гей, раз-два, в ряд ставай,...

А на поляні рух великий став,
Там сотенні з чотовими
Вчать військових вправ.

Гей, раз-два, в ряд ставай,...

В нас кухар то персона є важна,
Як насипле пів їдунки,
Раз — і вже нема.

Гей, раз-два, в ряд ставай,...

А по науці вийдем всі з лісів,
Боронити рідний нарід,
Бити москалів.

Гей, раз-два, в ряд ставай,...

СОЛОВІЮ РІДНИЙ БРАТЕ

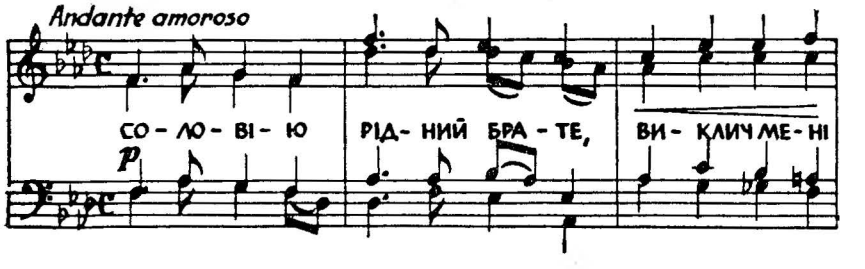

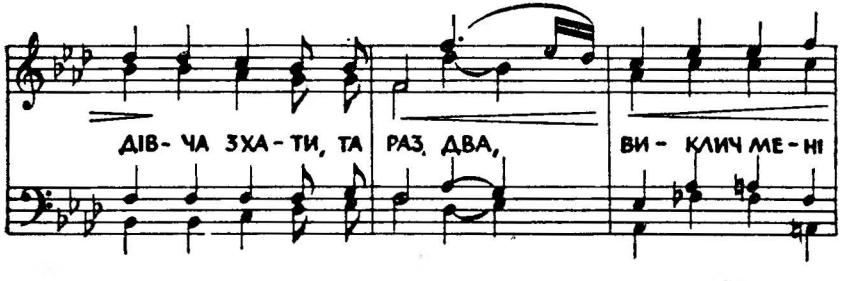

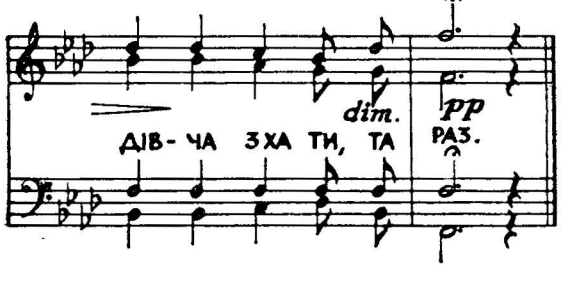

Соловію, рідний брате,
Виклич мені дівча з хати,

Та раз, два,
Виклич мені дівча з хати, та раз.

Виклич мені дівча з хати,
Бо я маю щось спитати.

Та раз, два,...

Бо я маю щось спитати,
Чи не била стара мати.

Та раз, два,...

Ой, чи била, чи не била,
Що з повстанцем говорила.

Та раз, два,...

А я мамі признаюся,
Що з повстанцем кохаюся.

Та раз, два,...

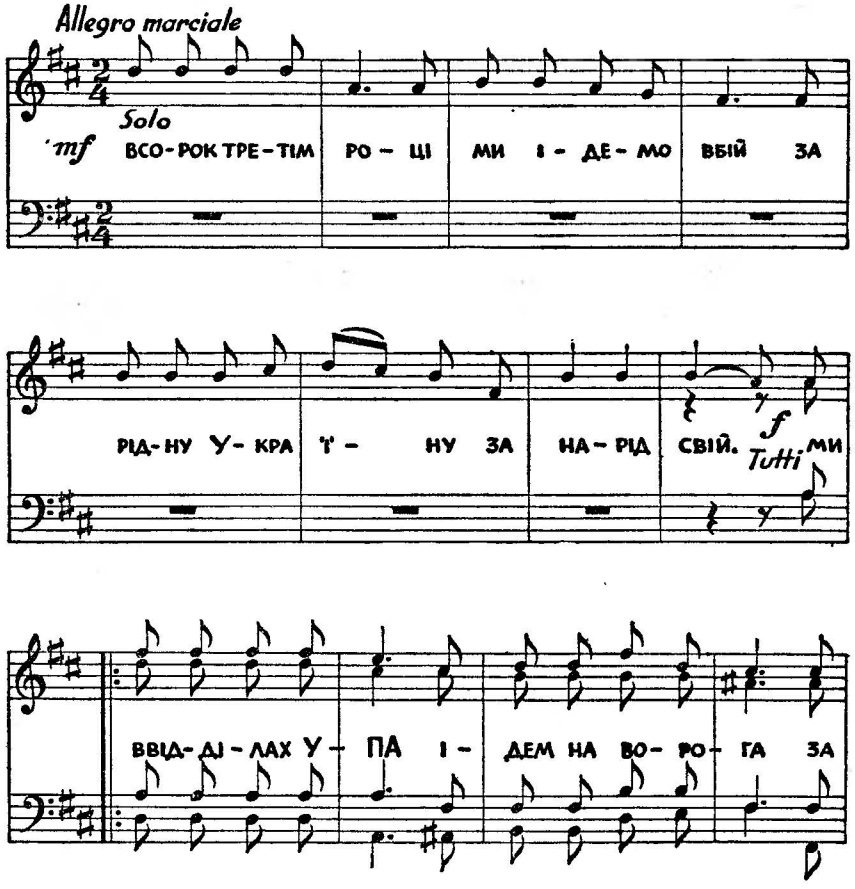

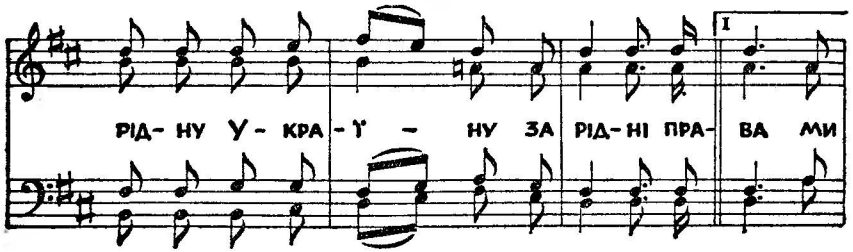

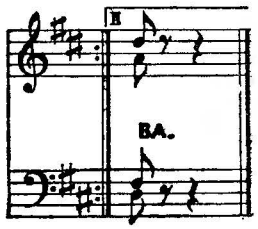

В сороктретім році ми ідемо в бій
За рідну Україну, за нарід свій.
Ми в відділах УПА ідем на ворога,
За рідну Україну, за рідніі права!

Ми українські партизани...

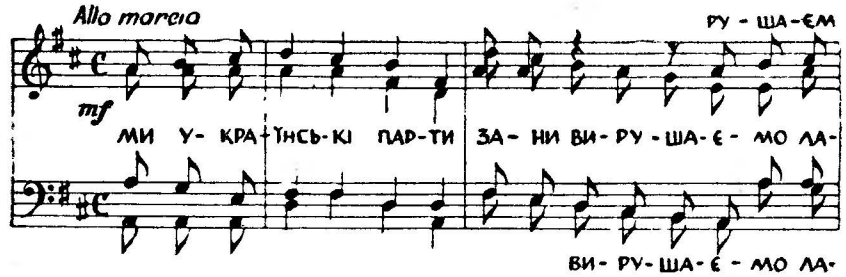

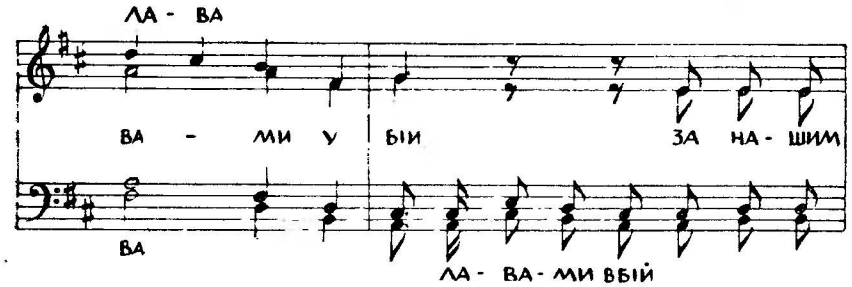

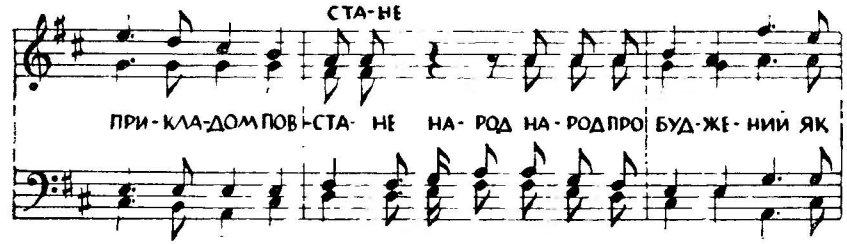

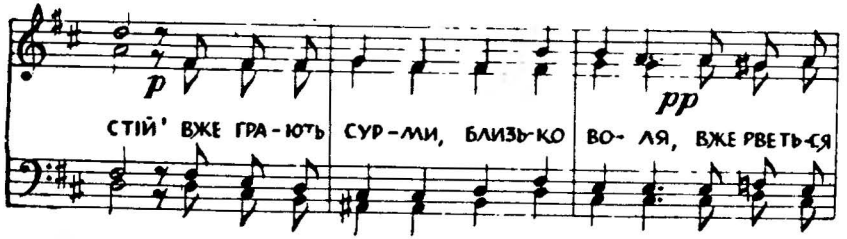

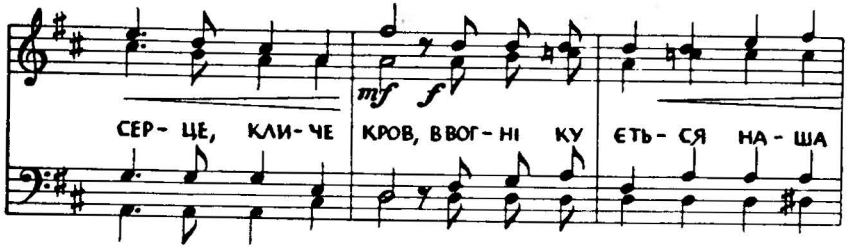

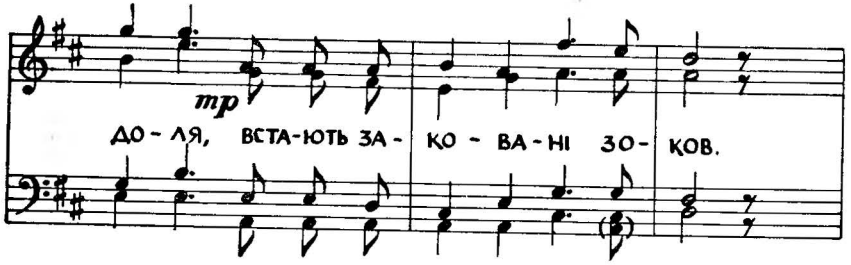

Ми — українські партизани
Рушаєм лавами у бій,
За нашим прикладом повстане
Народ пробуджений якстій!

Вже грають сурми, близько воля,
Вже рветься серце, кличе кров,
В вогні кується наша доля,
Встають заковані з оков.

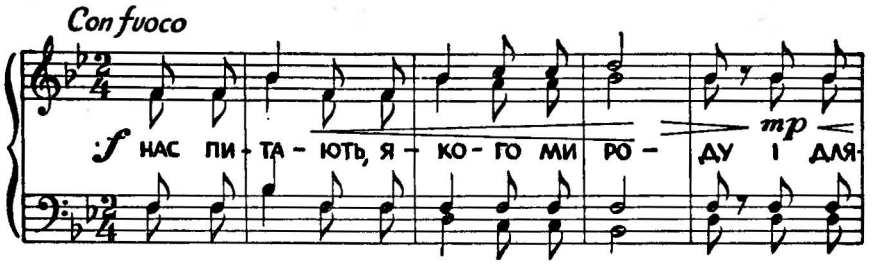

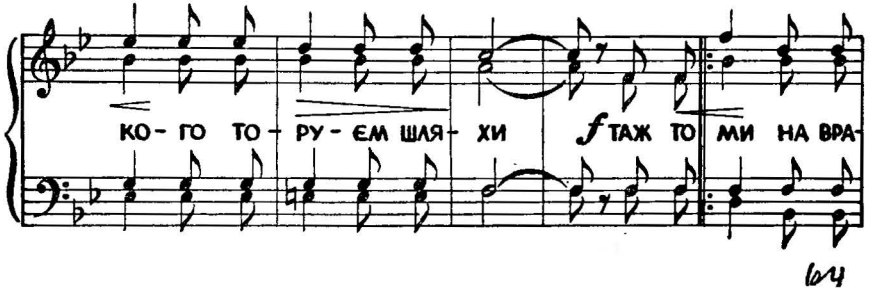

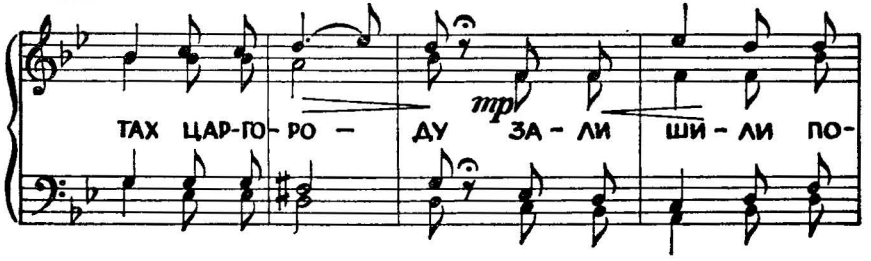

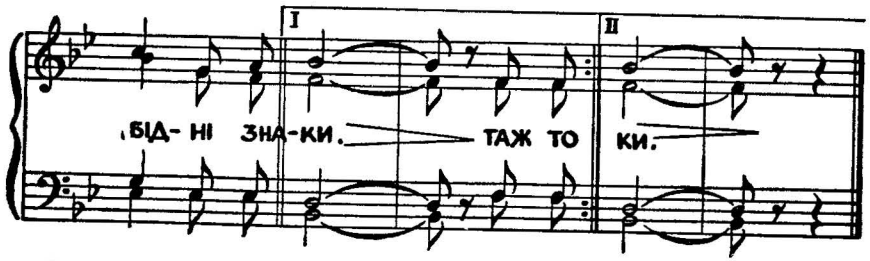

Нас питають, якого ми роду
І для кого торуєм шляхи, —
То ж то наші до брам Царгороду
Ударяли залізні полки.

Та ж то наша долоня стискала,
Підіймала важкого меча,
Аж німіла зухвала Варшава
І Суздаль зловорожий дрижав.

Нас далеко у світі всі знали,
Пам'ятали поляглих ми кров,
Ми загарбників люто карали
І карати устанимо знов!

Пісня про комаря

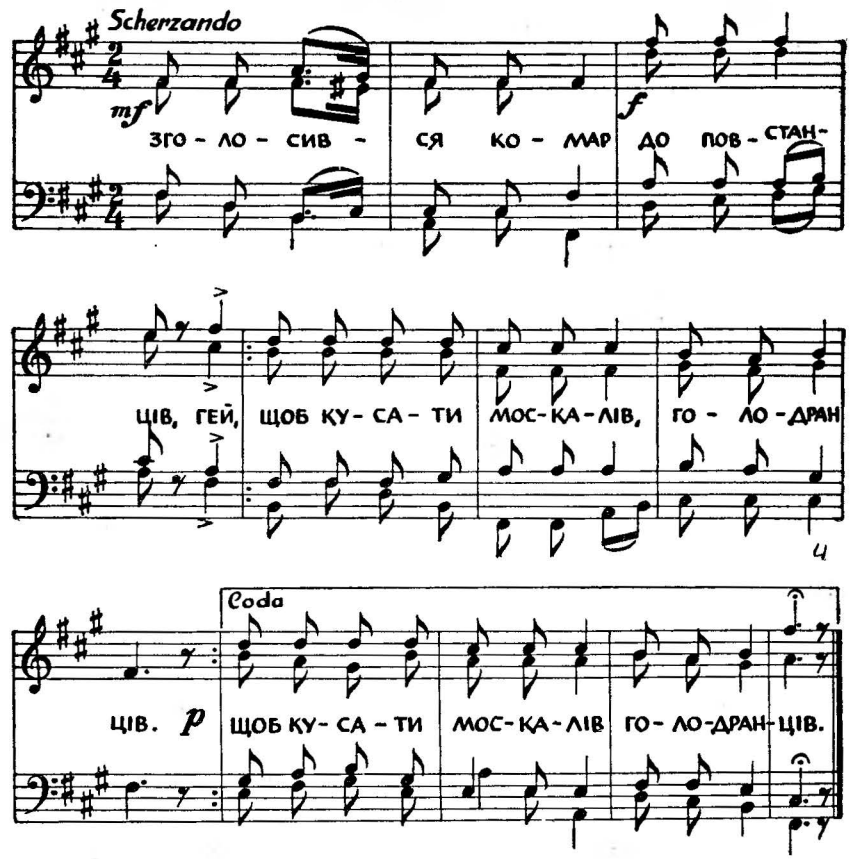

Зголосився комар
До повстанців,
Щоб кусати москалів,
Голодранців.

ГОТУЙТЕ ХЛОПЦІ ЗБРОЮ

Tempo di marcia

ГЕЙ, ГО- ТУЙ-ТЕ ХЛОП-ЦІ ЗБРО-Ю, ВИ- РУ-ША-Є - МО ДО

ХЛОП-ЦІ ВИ- РУ-

БО-Ю ТА НА ВО- РО- ГІВ, —

БО-Ю НА ВО- РО- ГІВ СВО-ЇХ НА ВО- РО ГІВ НА СВО-ТХ

ГІВ НА ВОРО-ГІВ

НА СВОЇХ КА-ТІВ. ЩОБ КАЙ-ДАНУЖЕ КУ - ВА- ТИ, У - КРА-

НА КУ-ВА-ТИ У - КРА-

Т - НУ РОЗ-ПИ- НА-ТИ, БІЛЬШ НІ- ХТО НЕ

БІЛЬШ НІ- ХТО НЕ

ВЖЕ СМІВ НІ ХТО НЕ

СМІВ НЕ

СМІВ

СМІВ НІ- ХТО НЕ СМІВ ВЖЕ БІЛЬШ НІ - ХТО НЕ СМІВ БІЛЬШ НІ - ХТО

СМІВ НІ- ХТО НЕ СМІВ ВЖЕ

МА - ШИ - НО - ВА ПІ- СТО-ЛЯ ВМО-ЛО-ДИХ РУ-

МА - ШИ НО - ВА ПІ- СТО — ЛЯ В НА- ШИХМО-ЛОДИХРУ

Бар. Solo

МА - ШИ - НО - ВА ПІ - СТО-ЛЯ ВМО-ЛО-ДИХ РУ-

КАХ ПЕ- РЕД НА- МИ СХО-ДИТЬ ПЕ- РЕД НА- МИ СХО- ДИТЬ

КАХ

КАХ ПЕ РЕД НА- МИ ПЕ-РЕД НА-МИ СХО — ДИТЬ

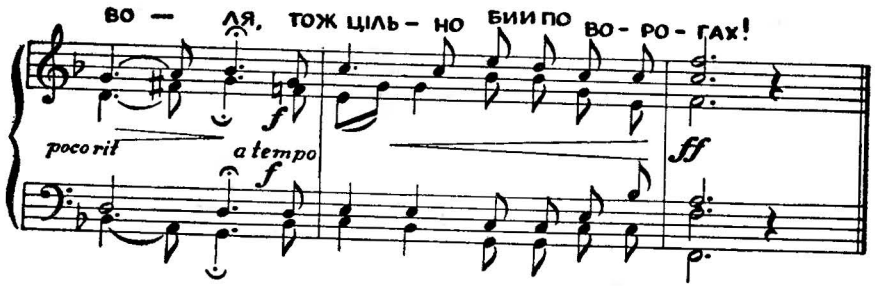

Гей, готуйте, хлопці, зброю,
Вирушаємо до бою
Та на ворогів,
На своїх катів!
Щоб кайдани уже кувати,
України розпинати
Більш ніхто не хтів,
Більш ніхто не смів!

Машинова в нас пістоля,
В дужих, молодих руках,
Перед нами сходить воля —
Цільно бий по ворогах!

Ввесь народ іде із нами,
З лісовими юнаками,
Під повстанський стяг,
На рішальний змаг!
Не лякаємося смерти,
І, як треба буде вмерти,
Впадем на полях,
На своїх степах!

Машинова в нас пістоля...

Ворогів зметем проклятих,
У боях важких, завзятих,
За розритий край,
За зчорнілий рай!
Не пощадимо нікого,
Переможем духа злого, —
Боже, силу дай,
Боже, помагай!

Машинова в нас пістоля...

Пісня про шугая

Славній пам'яті повстанця, командира УПА Йосифа Позичанюка

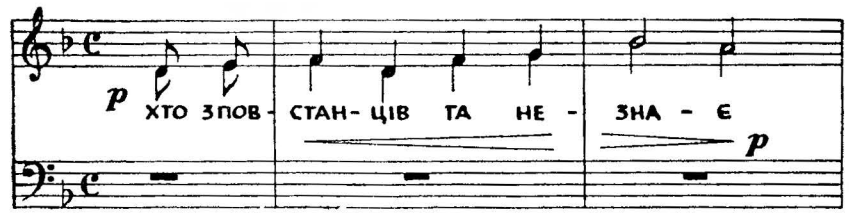

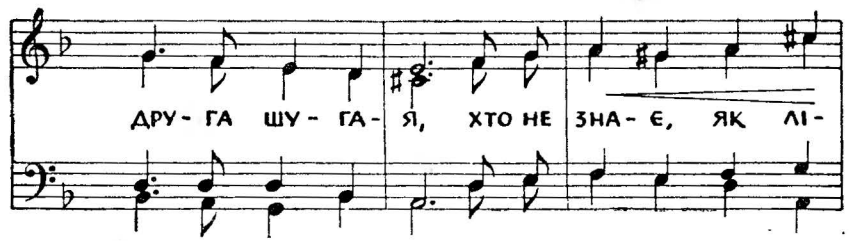

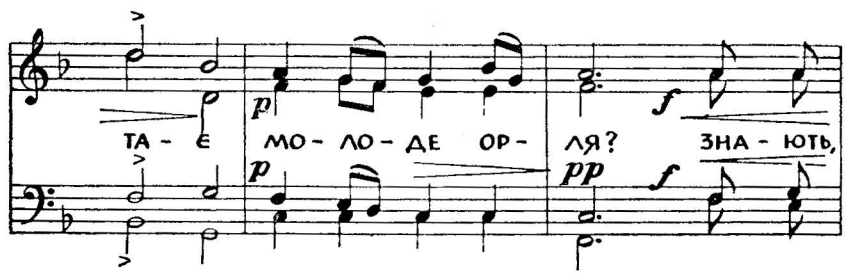

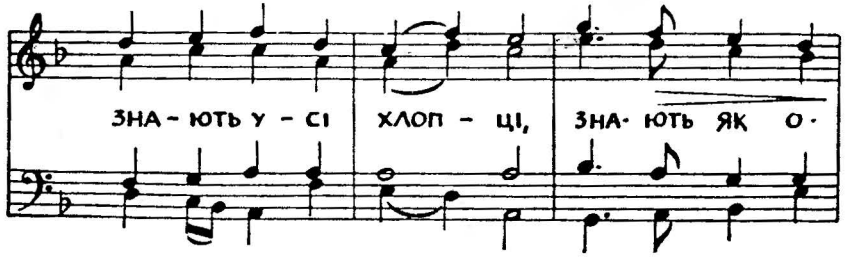

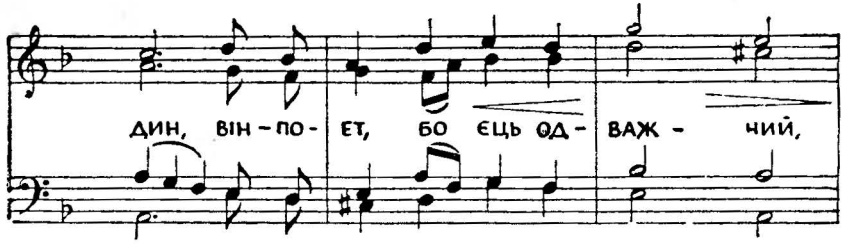

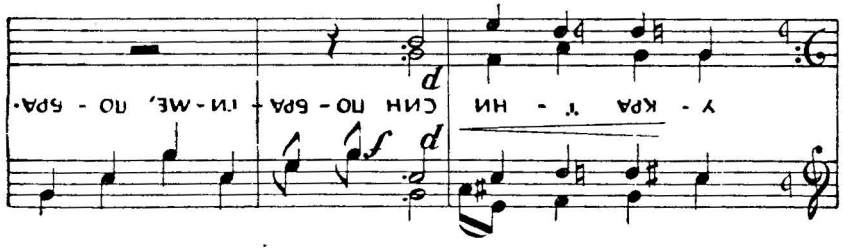

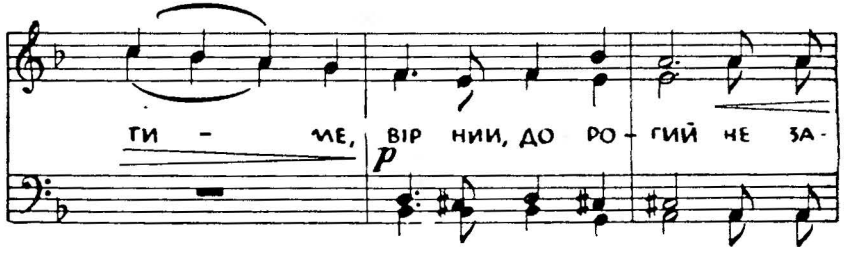

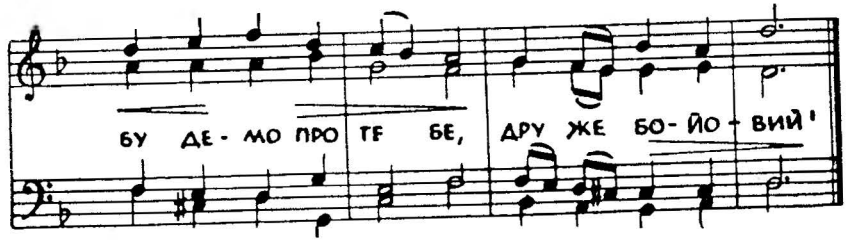

Хто з повстанців та не знає друга Шугая,
Хто не знає, як літає молоде орля?
Знають, знають усі хлопці, знають як один,
Він — поет, боєць, одважний, України син.

Побратиме, побратиме, вірний, дорогий,
Не забудемо про Тебе, друже бойовий!

Червоніє, в'ється обрій, мов вогненний змій,
Це Шугай веде повстанців з ворогом у бій.
Багровіє ціле небо, багровіє світ,
Гей, привіт Тобі, Шугаю, вогневий привіт!

Побратиме...

Хто ж січе там з автомата аж трясеться гай?
Це кладе комуну кляту побратим Шугай!
Ой, схилився, ой, упав він тихо на плече,
Кров червона, кров повстанська по снігу тече!

Побратиме...

Поховали та під кленом друга Шугая,
Посумніла, зажурилась лісова сім'я.
Гей, повстанці, не журіться, не хиліть голов,
Нашим ворогам не жити, буде кров за кров!

Побратиме...

НАША СОТНЯ

Andante moderato

p ГЕЙ ШУМІТЬ, ЛІСИ І БО РИ, pp ВЕСНА МИ ШУМІТЬ, f ГРОМО-

ВИЦЕЮ ВОГНЯМИ БУ- fp РЯНИХ СТОЛІТЬ. ХАЙ ВДИ-

МАХ ЧОРНІЄ НЕБО, mf ХАЙ ЗЕМЛЯ ДРИ- f

НЕБО ХАЙ ЧОРНІЄ

ЖИТЬ ff НАША mf ВОЛЯ, НА- ЧЕ РА- rit НОК p

Tempo I dimin. pp СРІБНИЙ ЗА- ДЗВЕ- НИТЬ. ppp НА ША СОТНЯ ЦВ НАЙ-

КРАЩА НА-ША СОТНЯ f БОЙОВА mf ЯК І-

ДЕ ТО ЛІС АЖ СТОГНЕ ГНУТЬСЯ ДЕРЕ-

ЯК І ДЕ ТО ЛІС АЖ СТОГНЕ, ГНУТЬСЯ ДЕРЕ-

ЯК І ДЕ

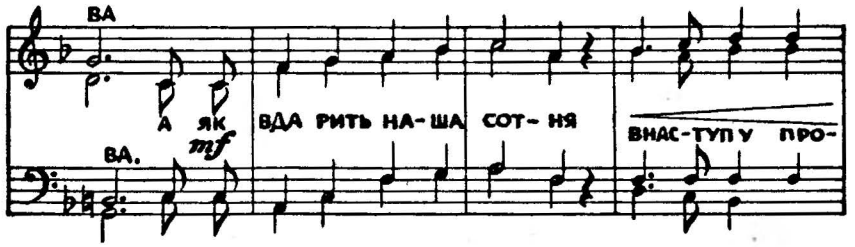

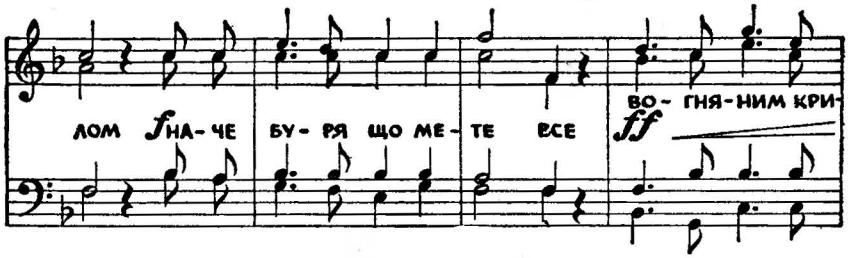

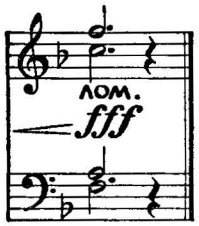

Гей, шуміть, ліси і бори,
Веснами шуміть,
Громовицею, вогнями
Буряних століть!

Хай в димах чорніє небо,
Хай земля дрижить,
Наша воля, наче ранок,
Срібно задзвенить!

Наша сотня — це найкраща
Сотня бойова,
Як іде, то ліс аж стогне,
Гнуться дерева!

А як вдарить наша сотня
В наступ, у пролом,

Наче буря, що мете все
Вогневим крилом!

Командир наш — найлюбіший
В сотні побратим,
Хоч у пекло на гуляння
Підемо всі з ним!

В бою — перший, а в поході
Знає сто доріг,
Він життя готов віддати
За бійців своїх!

Наша сотня...

Не тужіте, чорнобриві,
Не глядіть на шлях,
Вернемось, як переможно,
Залопоче стяг.

У поході в нас є любка
Вірна до кінця:
Смерть, що любить і голубить
Кожного бійця!

Наша сотня...

3 АГРАВИ БЛЕСКОМ

Allegro marciale

ЗА - ГРА - ВИ БЛЕС - КОМ НАШ СТЯГ СІ - Я - Є ВОГ-

НЕМ ПА - ЛА - Є І КЛИ - ЧЕ В БІЙ, ХТО ВО-ЛІ ЙДО-ЛІ, ХТО

ХТО ВО-ЛІ ЙДО-ЛІ, ХТО

ПРАВ БА - ЖА - Є, ЗА - ПРИ-СЯГ-НИ ТУТ НА СТЯГ МЕР-ЩІЙ, ХТО

ВО - ЛІ ЙДО - ЛІ, ХТО ПРАВ БА - ЖА - Є ЗА

ХТО - ВО - ЛІ ЙДО - ЛІ, ХТО

ПРИ - СЯГ - НИ ТУТ НА СТЯГ МЕР- ЩІЙ! ГЕЙ, КРІ-

ПІМ, КРІ - ПІМ СЕР- ЦЯ, НАМ НЕ - МА - Є ВО - РОТ-

ГЕЙ, КРІ - ПІМ, КРІ - ПІМ СЕР-ЦЯ НАМ НЕ - МА - Є

f

ТЯ, ПЕ - РЕ - ЛИ - ЛАСЬ ЧА - ША ВЩЕРТЬ, А - БО

ВО-РОТ-ТЯ, *f* ПЕ-РЕ-ЛИ-ЛАСЬЧА-ША ВЩЕРТЬ,

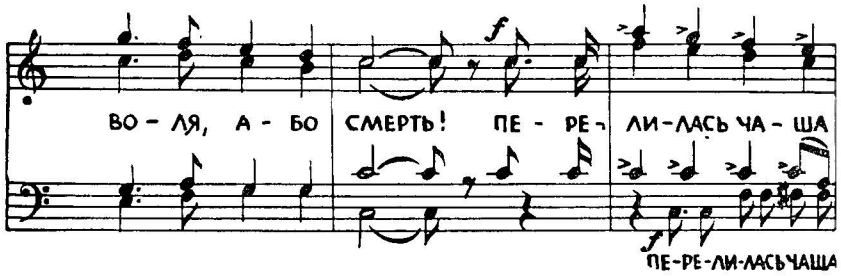

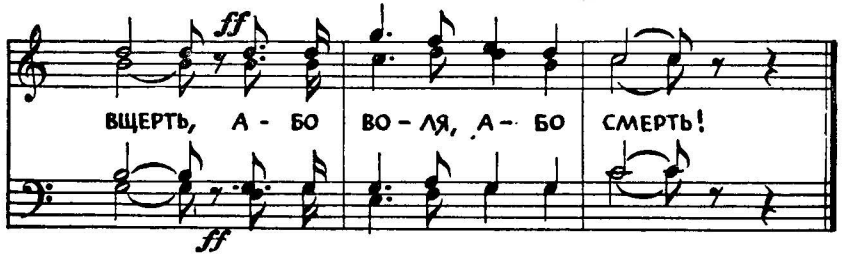

Заграви блеском наш стяг сіяє,
Вогнем палає і кличе в бій,
Хто волі й долі, хто прав бажає,
Заприсягни тут на стяг мерщій! (2 рази)

Гей, кріпім, кріпім серця,
Нам немає вороття,
Перелилась чаша вщерть,
Або воля, або смерть! (2 рази)

Роздуймо, браття, вогонь завзяття,
Життя звернім ми на новий шлях,
І до єднання, хоч скрізь страждання,
Бо доля в наших лежить руках! (2 рази)

Пімстимо ми кривди всі,
Що завдали глитаї,
І боротись будем, знай,
І за волю і за край! (2 рази)

Вперед до цілі йдім без вагання,
Хоч крізь пожежу, крізь пекло мук,
Здобудем волю, всім ясну долю,
Титани духа, титани рук! (2 рази)

Пімстимо ми кривди всі,
Що завдали глитаї,
Перелилась чаша вщерть,
Або воля, або смерть! (2 рази)

У степу могила

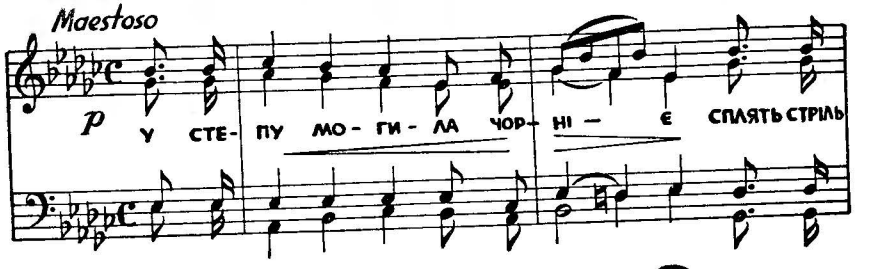

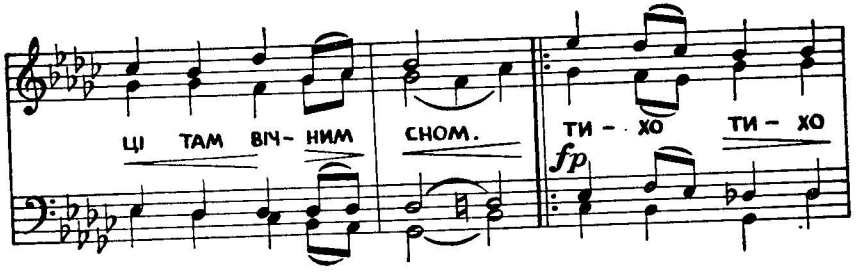

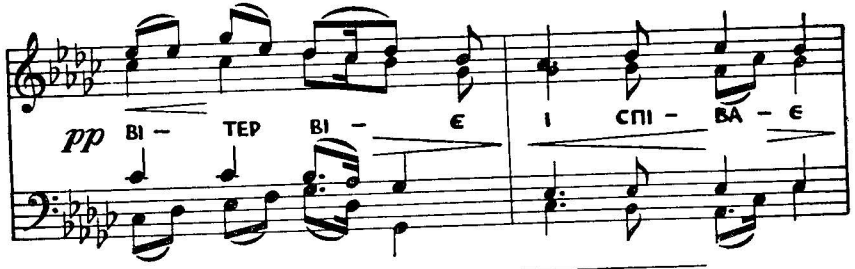

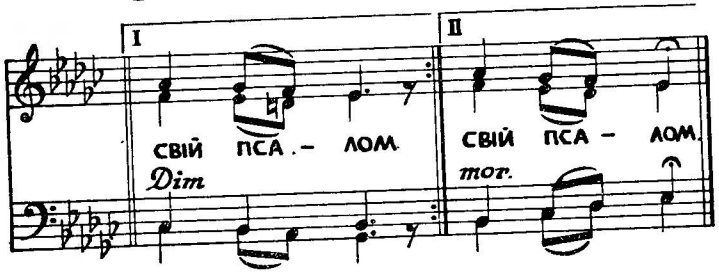

У степу могила чорніє,
Сплять стрільці там вічним сном.
Тихо, тихо вітер віє
І співає свій псалом.

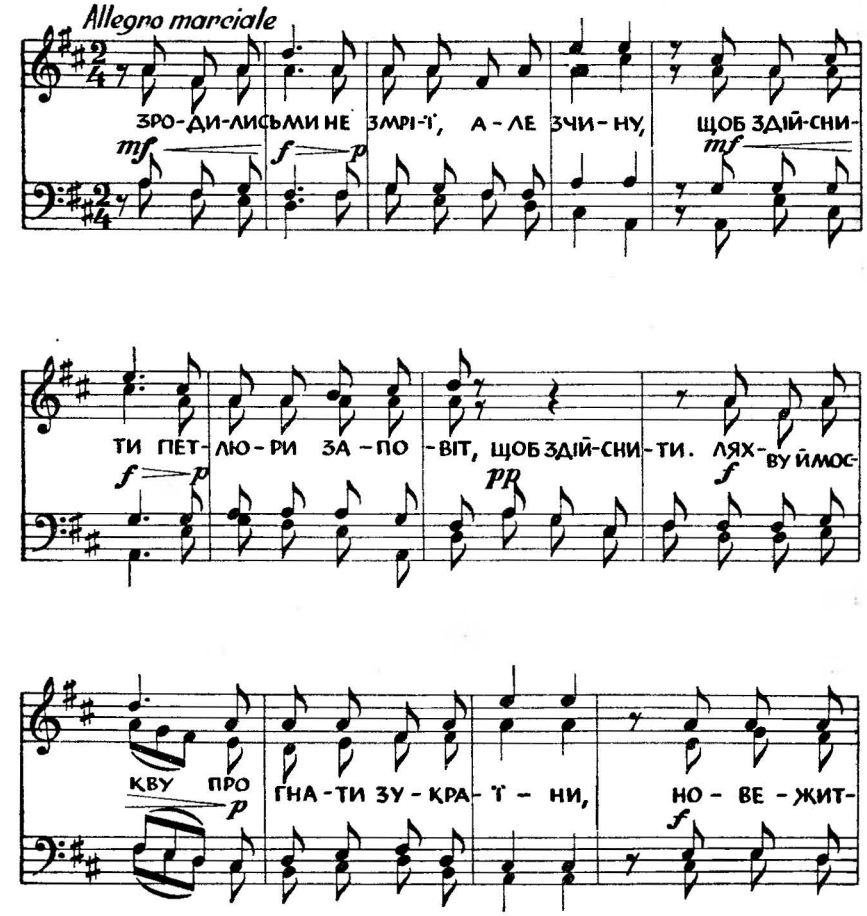

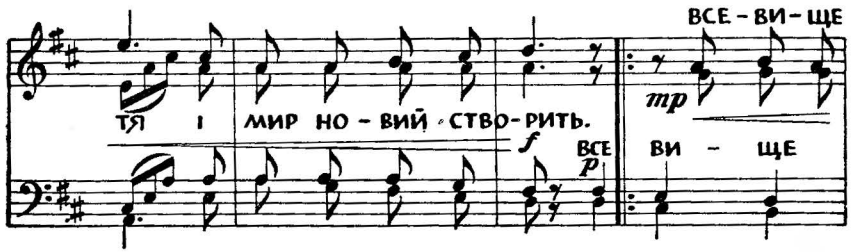

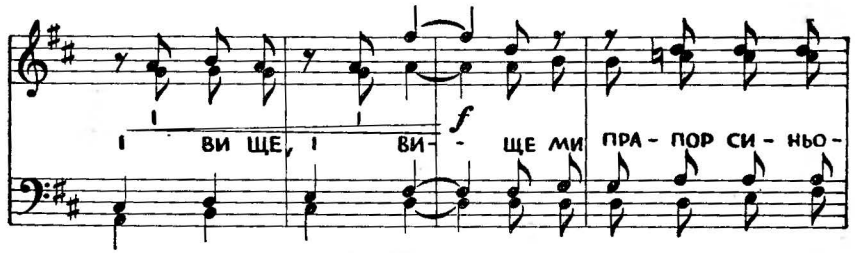

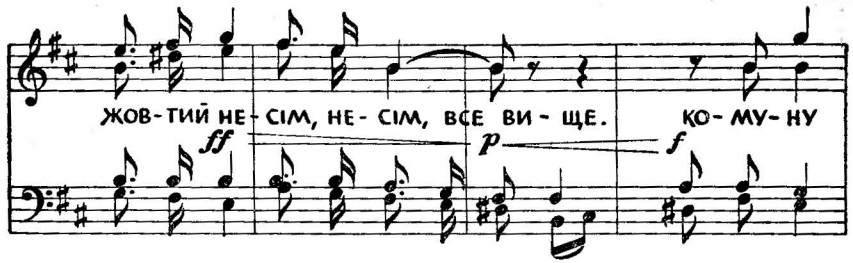

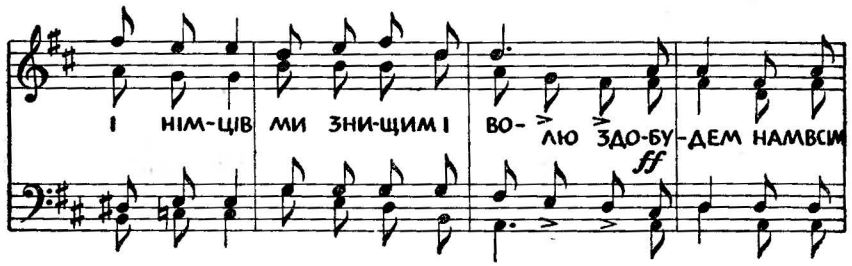

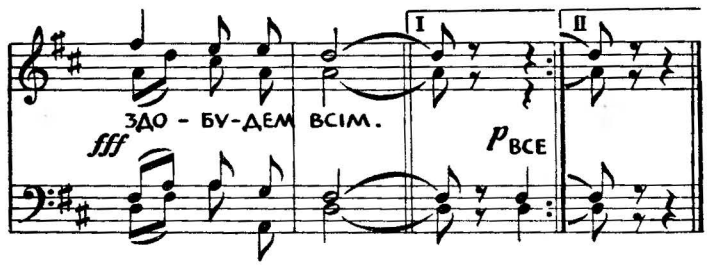

Зродились ми не з мрії, але з чину,
Щоб здійснити Петлюри заповіт,
Ляхву й москву прогнати з України,
Нове життя і мир новий створить.

Все вище, і вище, і вище
Ми прапор синьо-жовтий несім,
Комуну і німців ми знищим
І волю здобудем нам всім.

Не вб'єш ти духа, Сталіне проклятий,
Не поможе ніщо вже тобі,
Даремне прагнеш волю ізламати,
Уже стає народ до боротьби.

Все вище, і вище...

Що нам Сибір, концтабори і ґрати,
Що муки, смерть в льохах енкаведе,
За все, за все ми у стокрот відплатим,
Тож України воля вже гряде!
Все вище, і вище...

МАРШ СОТНІ ХРІНА

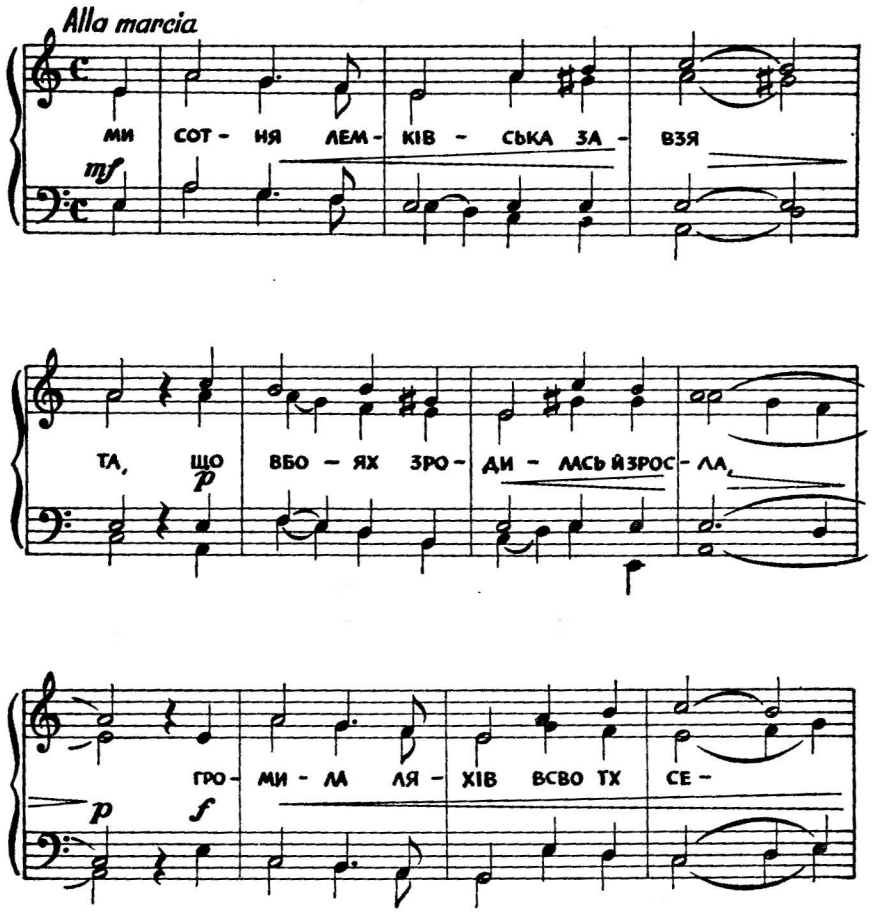

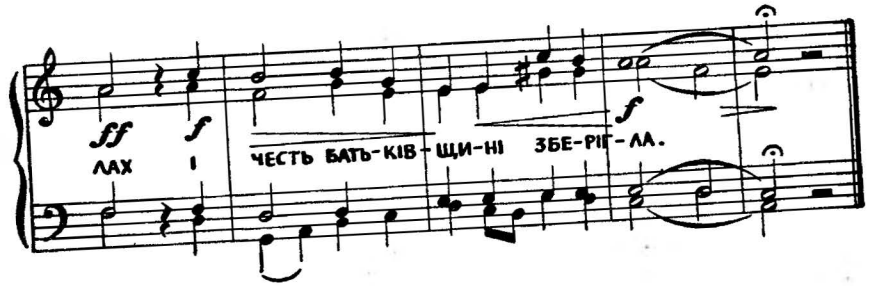

Ми сотня лемківська завзята,
Що в боях зродилась і зросла,
Громила ляхів в своїх селах
І честь Батьківщині зберігла.

Хоч темная нічка мов пекло,
Палають ворожі кубла,
Хоч буря зо снігом гуляє,
Ми йдемо розстрільною в боях.

Тремтить лютий ворог всі ночі,
А днями облавами гуля,
Питає, де сотня „Хрінівців",
Що полки ворожі розбива.

О, вітра не зловиш ти, кате,
Де тіні підперли верхи,
Від граду залізного лемків
Ти згиниш, щоб більше тут не йти.

Мов вихор гуляє друг Вітер,
По горах, лісах і ярах.
Торощить він зграї ворожі,
В полон забирає в боях.

На лінії Сянік і Лупків
Знимаються в небо дими,
Завзятий мінер наш Омелько,
Мінує ворожі мости.

Мов буря гуляють „Хрінівці";
Побідно проходять Гічвиці,
Яселко, Завадку, Команчу,
Морохів й також Колониці.

І знає про них Кожушне,
Там в ворога гармати взяли,

Середнє, Мокре і Кам'яне,
Де зграї ворожі прогнали.

Хоч впало нас в боях багато,
Ще більше до бою іде,
За Тебе свята Україно
Й любов до народу веде.

Ліс

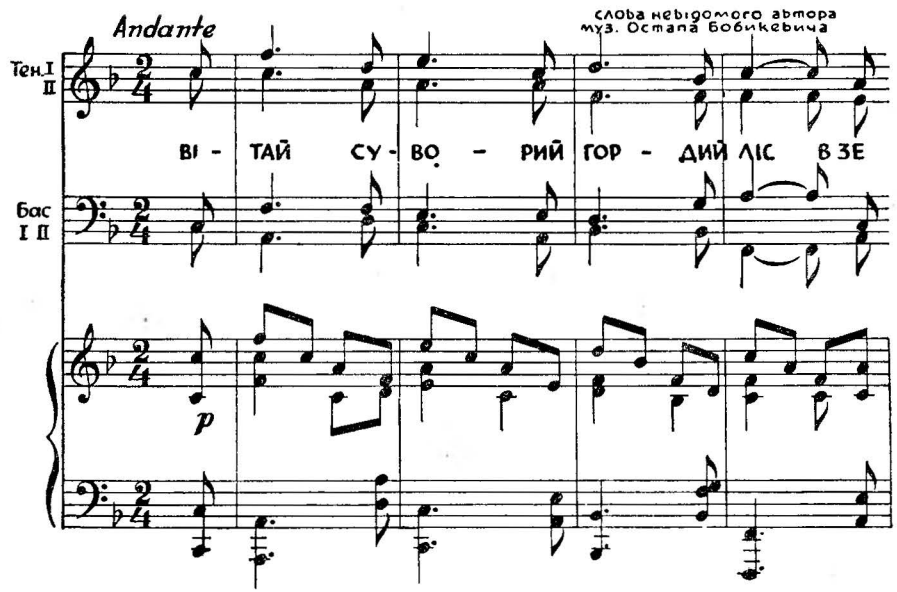

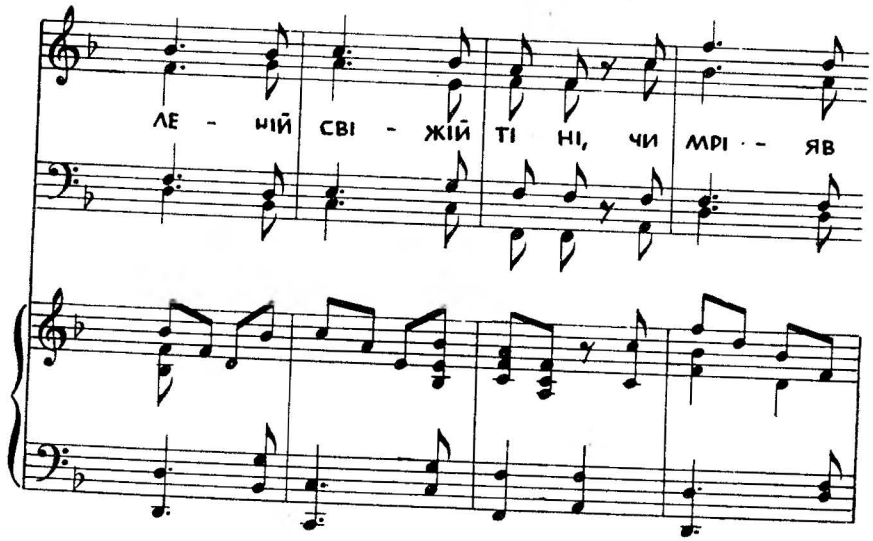
ЛЕ - НІЙ СВІ - ЖІЙ ТІ НІ, ЧИ МРІ - - ЯВ

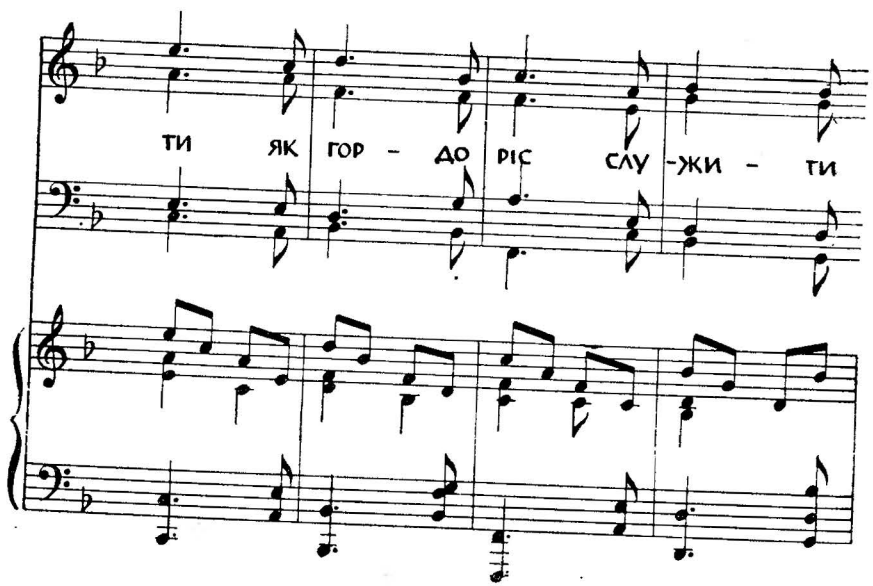
ТИ ЯК ГОР - ДО РІС СЛУ - ЖИ - ТИ

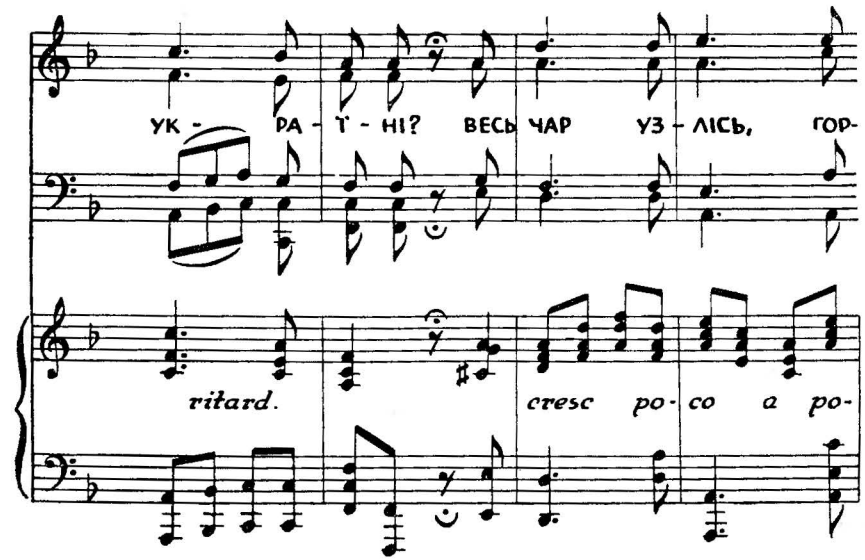
УК - РА - Т - НІ? ВЕСЬ ЧАР УЗ - ЛІСЬ, ГОР-
ritard.
cresc po - co a po-

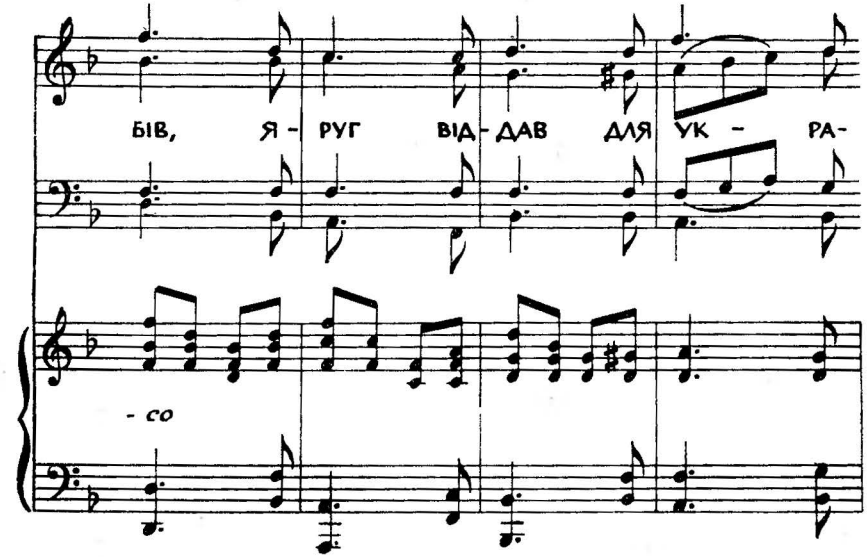
БІВ, Я - РУГ ВІД - ДАВ ДЛЯ УК - РА-
- co

Т - НИ, ПОВ - СТАН - ЦЯМ ТИ ЯК РІД - НИЙ

f

f

vitard

ДРУГ, РІД - НІ - ШИЙ ВІД РО - ДИ - НИ. ВИ-

decresc.

ХО - ВУЙ ВОЛЬ НОС-ТИ ТВОР - ЦІВ ЗАВ - ЗЯ - ТЕ

ПО - КО - ЛІН - НЯ. ДАЙ МЯ - ЗАМ ТУ ГІСТЬ

cresc. et ac - ce -

КО- НА- РІВ ДАЙ ЖИ - ЛАМ МІЦЬ КО-

le - ran - do

РІН- НЯ. ДАЙ МЯ - ЗАМ ТУ - ГІСТЬ КО - НА -

РІВ, ДАЙ ЖИ - ЛАМ МІЦЬ КО-

ritard.

Bariton Solo

РІН- НЯ. ОР- ЛИ ПОВ-СТАН - ЦІ! ХАЙ ВАШ

ОР-ЛИ ПОВ-СТАН - ЦІ! ХАЙ ВАШ

p.

РІД НА РОД - НІ СУ - ШИТЬ СЛЬО - -
РІД НА-РОД- НІ СУ - ШИТЬ

- ЗИ. ХАЙ СІ - Є ЖАХ НА ЗА - ХІД
СЛЬО-ЗИ. ХАЙСІ-Є ЖАХ НА ЗА - ХІД

sfz

СХІД ВО РО - ЖУ КРОВ МО - РО-ЗИТЬ. ВІ -
СХІД

ritard.

p

Tutti

ТАЙ СУ - ВО РИЙ ГОР - ДИЙ ЛІС ВЗЕ-

poco a poco cres - - cen - do

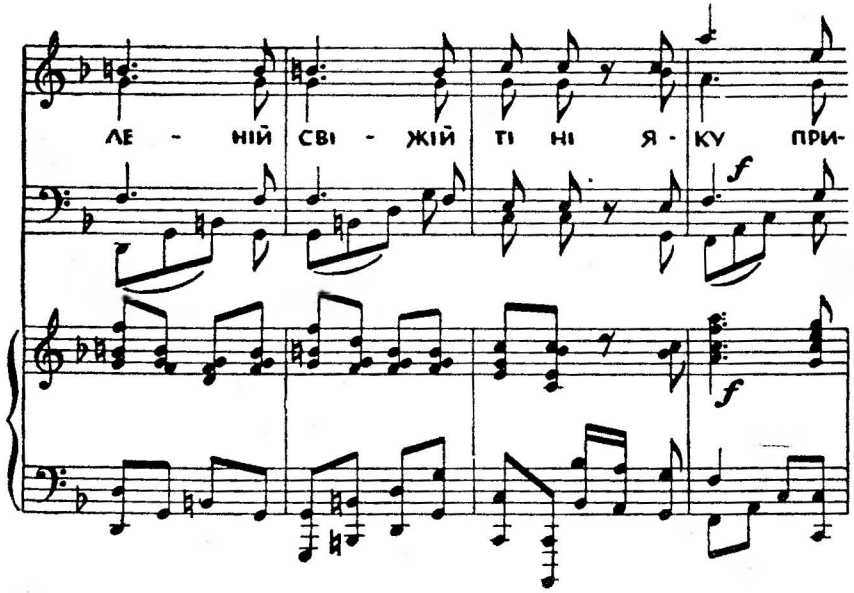

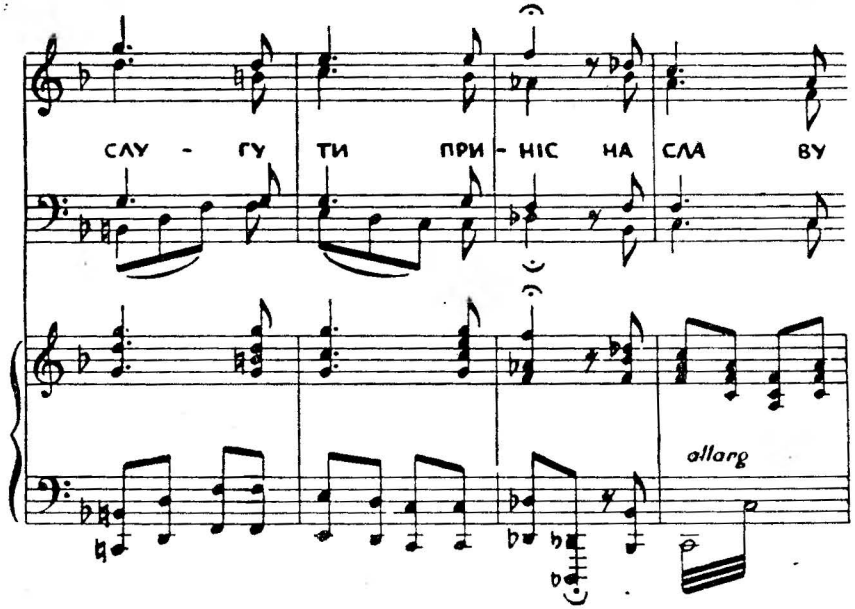

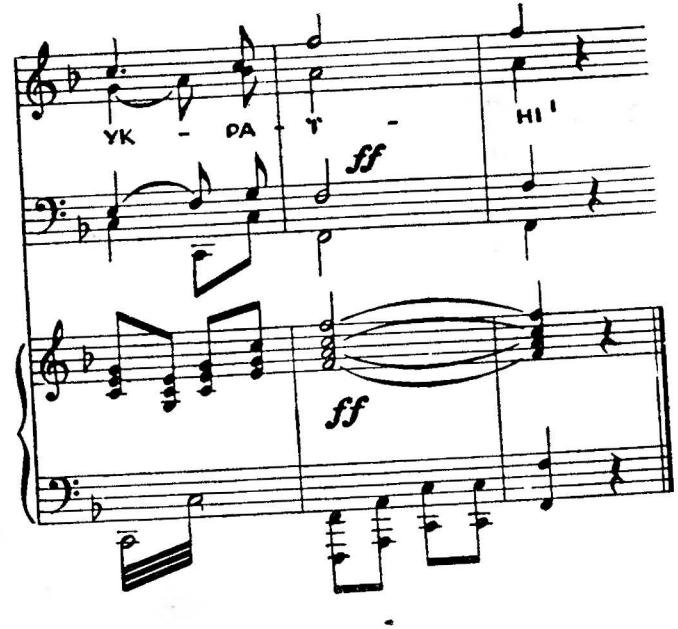

Вітай суворий гордий ліс
В зеленій свіжій тіні,
Чи мріяв ти, як гордо ріс,
Служити Україні?

Весь чар узлісь, горбів, яруг
Віддав для України,
Повстанцям ти як рідний друг,
Рідніший від родини.

Виховуй вольности творців
Завзяте покоління —
Дай мязам тугість конарів,
Дай жилам міць коріння.

Орли повстанці! Хай ваш рід
Народні сушить сльози.
Хай сіє жах на захід-схід
Ворожу кров морозить —

Вітай суворий гордий ліс
В зеленій свіжій тіні,
Яку прислугу ти приніс
На славу Україні.

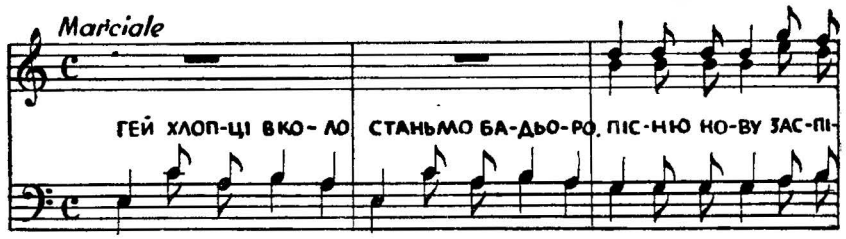

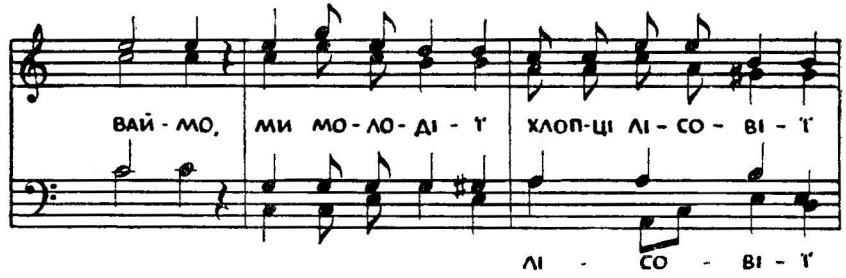

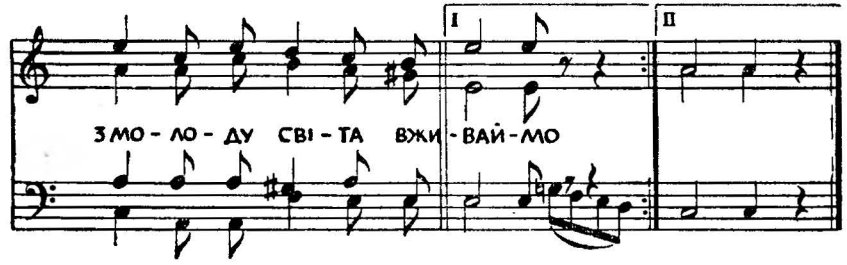

Гей хлопці вколо станьмо бадьоро,
Пісню нову заспіваймо,
Ми молодії, хлопці лісовії
З молоду світа вживаймо.

Нам на страшная і праця важкая,
Ми не боїмось нічого,
Ані тої слоти, ані роботи,
Ані морозу важкого.

Бо при роботі піт залляє очі,
Дощ біле тіло обмиє,
Вітер обсушить, мороз нас не рушить,
В тім наше тіло свіжіє.

В УПА служити, кулемет носити
І мандрувати край світу,
Ми молодії, хлопці лісовії,
Скрізь нам дорога відкрита.

Пісня холмських повстанців

До правого бою, до бою ставаймо!
Бо пімсти бажають повстанчі серця,
Про Ягоду пісню в бою заспіваймо,
Про Ягоду батька, героя, бійця.

Він був командиром відважним, хоробрим,
На ворога в перших рядах виступав,
Він завжди веселим, усміхненим, добрим,
З завзятого бою останнім вертав.

Старались розбити нас зграї ворожі,
Та він з небезпеки виходив щораз.
Ми його любили за справність і розум,
Ми його любили і він любив нас.

По Холмщині нашій, понад тихим Бугом,
Де чайка об воду черкає крилом,
Там пісня лунає про Ягоду-друга,
Там слава про нього літає орлом.

Його пам'ятає Посадів і Набруж,
Діброва, Черничин, і Мірче й Крилів;
Його пам'ятає Махнівок і Варяж,
Він всюди нещадно громить ворогів.

Лети наша пісне по холмських руїнах,
По галицьких селах, волинських лісах,
Лети наша пісне по всій Україні,
В зелених Карпатах, в донецьких степах.

До бою правого, до бою ставаймо!
Бо пімсти бажають повстанські серця,
Про Ягоду пісню в бою заспіваймо,
Про Ягоду батька, героя, бійця.

На зеленій траві

На зеленій траві я лежав у крові,
Нога в мене була перебита.
Автомата пустить, я не думав й на мить,
Але диска була вже розбита.

І не вірив ще я, що машина моя
Мені більш вже не буде служити.
І хоч сили не мав, то ще раз спробував,
Нажаль, мусів її відложити.

А друзі всі мої вже вступали в бої,
Гучно грали смертельні машини.
За ідею ж свою тут ведуть боортьбу,
Не дармує ніхто ні хвилини.

Не стріляв тільки я і машина моя.
Як дитя я хотів заридати.
Не так рана пекла, як давила туга,
Що я мусів бездільно лежати.

Потемніло в очах, до землі я приляг,
Щоб у неї знайти прохолоду.
І почув я знову, кров стікала в траву —
Я руками пошукував воду.

Врешті ворог втікав, що на нас наступав,
Замовчали пекельні машини,
Тільки ліс клекотів, про героїв шумів,
Що героїв підносять з руїни.

Друзі мої прийшли, на руках піднесли,
І забрали мене зі собою.
При дорозі лежать, два друзі, та мовчать,
Що лягли по-геройськи у бою.

Прощавайте друзі, спіть спокійно собі.
Заповіт ви дорешти сповнили,
Батьківщину свою мужньо ви у бою,
До останку життя боронили.

Ми за рідний народ ідемо у похід,
Занесем про вас вістку родині.
Вашу смерть пімстимо, ворога розб'ємо,
І здобудемо волю Вкраїні.

Я пам'ятаю тії слова,
Як ми прощалися колись,
Ти відійшов в повстанські лави,
І ми з тобою розійшлись.

На плече кинув автомата,
Стиснув свій стан ти поясом,
І ти вже був ген, ген, далеко,
Пестила тебе поглядом.

Тебе нема, а я скучаю,
Коли до мене ти прийдеш,
Тебе щодня я виглядаю,
Коли побіду принесеш.

Розпрощались стрільці

Розпрощались стрільці вже з ріднями,
У далекий похід відійшли,
Там, де грали побідно гармати,
Сталеві полки їх пішли.

Ми підемо ясними шляхами,
До сонця, до щастя весни,
І прапори замають в просторах
І сповняться мрії і сни.

Перейдуть залізні колони,
По рідних степах і лісах,
І стануть на рідного краю кордонах
У гору піднесуть свій стяг.

Заквітчайте дівчата могили,
Тих стрільців, що впали в бою,
Заспівайте їм пісню весною,
Як цвіти заквітнуть в маю.

Заквітчайте їх кріси у цвіти,
Кулемети в стрічки прикрасіть,
Бо вільної Вкраїни ви діти,
І за щастя Її в бій ідіть.

Чи то в хмарах гуде

Чи то в хмарах гуде,
Чи то буря гряде?
Гей! То ж то наша повстанська кіннота
Тай у похід іде.

Попереду командир
Мов той місяць серед зір.
Гей! За ним хлопці преславні молодці
На конях вороних.

Командире ти наш,
Просим тебе, веди нас.
Гей! Щоб Вкраїна, матінка єдина,
Тай не журилась.

Ворогів ми знайдем
І у порох зітрем,
Тай розвіємо в просторі мов пір'я,
На копитах рознесем.

Чи вогонь, чи вода,
Це для нас не біда.
Гей! Усміхається наша Вкраїна,
Як у вінку молода.

Пісня сотні Бурлаки

Не страшна нам є атака,
Як ти з нами наш Бурлака.
Кожний наступ нам приємний,
Як ти з нами наш сотенний.

Гей, чи на бункри, чи на шанці,
Гей, ми в бою, мов би в танці.
Усе ціло вийдем з бою
За твоєю головою.

А як прийде відпочати,
„Фасон тримай пане брате",
Там з дівчатами „чловєку"
Не вдавайся за далеко.

Гей, чи на бункри,...

Про дівчат все пам'ятайте
І добре їх забавляйте,
Щоб воорги їх не брали
І лиха їм не завдавали.

Гей, чи на бункри,...

„Пане брате" таки вміло,
В селі гідно, в бою сміло,
Щоб усі це пам'ятали,
Кк повстанці воювали.

Гей, чи на бункри,...

Іди від мене...

Іди від мене ти моя кохана,
Зійди з очей мене не забувай,
Я син лісів, а серце партизана,
На мене жде з побідою ввесь край.

Надармо ти надією палаєш,
Щоби мене до серця пригортать,
Та ти сама це дуже добре знаєш,
Що партизанам тільки воювать.

Сьогодні нас Карпати зустрічають,
А завтра, знай, Волинь вітає нас,
Відтак підемо прямо аж на Київ,
Полтаву, Харків, рідний нам Донбас.

І так ввесь час ми чайкою літаєм,
Із лісу в степ широкий ми ідем,
Ми свято вірим в нашу перемогу ,
Що Україні волю принесем.

Світить місяць, світить ясний,
Молодий ліс зтиха шумить,
А ви літа молодії —
Як важко нам тут вас прожить .

Довкола б'ються — війна велика.
Усі совєтську комуну б'ють,
А наші хлопці молодії
Самі охочо до УПА йдуть.

Гей, дівчата молодії,
Як важко з вами розійтись,
Просіть в Бога перемоги —
Ми ще зустрінемось колись.

Ми вірим свято в перемогу,
З вірою радо у бій ідем,
Залитій кров'ю Україні
На руках волю й славу несем!

ЗМІСТ:

Стор.

1. Гімн безсмертної батави 7
2. Що ж то за прапор? 9
3. Машерують вже повстанці 12
4. Вперед, вперед 14
5. Марш куреня „Бойків" 17
6. В чорнім лісі 20
7. Пісня сотні Шума 22
8. Гей, степами 25
9. Там за лісом 27
10. Вже вечір вечоріє 29
11. Ні сліз ні ридань 32
12. Український народе 35
13. Ось день війни 38
14. Марш сіроманців 41
15. Ну і що ж 43
16. Збудись могутня Україно 46
17. Збудись Україно 48
18. Виходь народе 50
19. Гей повстанці 53
20. Базар 55
21. Ох, як люблю ті наші гори 58
22. Чи чуєш мій друже 60
23. На Волині 63
24. 40 повстанців 65
25. Тужно грала чудовая скрипка 67
26. Тихий ліс 69
27. Довкола ліс 71
28. Там під лісом, темним бором 74
29. Заплакали карі очі 77
30. Цвіла, цвіла калинонька 79
31. Бабуся 81
32. Поглянь за вікном сніг 83
33. Розпращався стрілець 85
34. Хай землю виорють гранати 87
35. Пісня про Нечая 89

36. Пращання 92
44. Соловію, рідний брате 94
38. Я сьогодні від'їжджаю 96
39. Дівчино голубко 98
40. Завтра в далеку дорогу 100
41. На покинутих згарищах 102
42. У повстанцях 105
43. Пісня куреня „Гайдамаків" 107
37. Старенька ненька 109
45. В 43 році 111
46. Ми українські партизани 113
47. Нас питають... 115
48. Пісня про комаря 117
49. Готуйте хлопці зброю 118
50. Пісня про Шугая 121
51. Наша сотня 124
52. Заграви блеском 128
53. У степу могила 131
54. Зродились ми... 133
55. Марш сотні Хріна 136
56. Ліс 139
57. Гей, хлопці вколо 150
58. Пісня холмських повстанців 152
59. На зеленій траві 153
60. Я пам'ятаю тії слова 155
61. Розпращались стрільці 156
62. Чи то в хмарах гуде 157
63. Пісня сотні Бурлаки 158
64. Іди від мене... 159
65. Світить місяць 160

Y
H
O

Надруковано в „Ч.Кр." ч. 28(78) з 1977 стор. 3 під назвою „Сл...

Завваги до СПІВАНИКА УПА,-видання 1950.

Вітаємо видання Співаника з огляду на:

а)Його практичну ціль,бо при допомозі того Співаника можемо й самі навчитися і поширити серед нашої еміграції,в першу чергу серед молоді пісні,що їх склали,співали і співають наші славні бійці УПА,-

б)Його документарну вартість,бо він є одним із виявів епохи,що увійде колись в історію України під назвою доби УПА.

Тим прикріше однак вражають деякі поважні недоліки,що їх виявляє виданий в 1950 р.Співаник і на них хочемо звернути увагу видавців з тою єдиною метою,-щоб у другому виданні,- на яке сподіємось не прийдеться довго ждат ці і інші недоліки було усунуто.

Ці недоліки,-коли справа про текстову частину співаника такі:

1/Нічим необгрунтоване перекручування устійнених в Краю текстів,що навіт вже стали відомі і широко розповсюднені на еміграції.Наприклад текст пісн "Ну і шож що прийдеться умерти" надрукований м.і в органі УПА "Повстанець ч.1 за листопад 1944 й у Співанику на стор.43-45 був вже кількакратно пе редруковуваний (м.і.у книжці "Уборотьбі за волю під бойовими прапорами УП стор. 172) і вивчуваний на еміграції.У Співанику той текст,що його слова дійшли до нас з Краю "поправлено" і то невдало,-заступаючи повні образу слова другої строфи: "Ну,і шож що хтось буде рвдати,ж

На воротях даремно ждучи..." -цілковито безсенсовни реченням:Будуть нас на воротах прощати

Надаремно дівчата ждучи... - Під"хтось" у первісному тексті можн було розуміти не тільки дівчат,але й інших близьких осіб - матерей,сестер тощо,а поетично-малярський образ "ждати на воротах" вже здавна принятий як малярами так й мовознавцями. А "на воротах прощати" ледви чи хтонебудь може у кровавій підсовєтській дійсності;чому тільки самі "дівчата" мають привілей ждати на повстанців це вже глибока тайна автора"поправки".Так са мо у третій строфі,слова,що у первісному тексті гарно римуються:

"...ударна - залізна" з першого вірша і ..."знам'я грізне" з третього вірша з невідомих нам ближе причин переставлено так,що нема вже риму,хоч текст залишився той самий.

Чим керувались редактори текстової частини перекручуючи по свойому і то невдало пісні,що їх співають в Краю і в широких кругах еміграції важко відгадати,- але за те легко собі уявити який хаос витвориться,коли одні групи співатимуть текст устійнений в Краю і дотепер вже розповсюднений, а другі текст,що його надруковано в Співанику.

2/Нічим неоправдане скорочування текстів,що часом доводить до абсурду. Наприклад "Пісня про Комара"(стор.117 Співаника") має крім першої строфи надрукованої в Співанику ще дальших десять (10!) строф з таким текстом: бо

2.Тук-стук в лісі гук!Кують зброю
Комареві ковалеві під горою.

3.Ой,та виліз комар аж на д
Чи не вийде із села муха люба

4.Ой,рух в селі коло нашу мосту...
Взяли муху,завели до колгоспу.

5.Затрубіли сурмачі:"Нуж до збр
Позлітались комарі -цілі рої.

6.Позлітались комарі рятувати
Комареву мушку-душку визволяти.

7.Гу-гу-гу,загуло,гей заграло,-
Утікають москалі,як попало!...

8.Утікає москалів ціла рота,
погубили "галіфе" на воротах.

9.Утікають москалі ледве дишуть,
Вже нам муху до колгоспу не запиш

10.Слава,слава комарю лицарику!
За побіду,за відвагу превелику.

11.І ми враз затягнім пісню друзі
Та про славу комарину в темнім лу

Де поділись ті всі строфи в Співанику,-
з яких саме міркувань їх пропущено,- це знова тайна редакційної "кухні".

Або пісня "Ми українські партизани",що має,крім рефрену "Вже грають сурми" чотири строфи-також зістала "зоперована".Де поділись такі гарні слова:

"2.Ми українські партизани,нащадки славних козаків
Щоб нарід визволить з кайданів,ми б'єм проклятих ворогів
Приспів... Вже грають сурми...
3.Ми українські партизани,не знемо що це є страх,
Родина наша - обрізана,а хата в лісі у ярах!
Приспів... Вже грають сурми:...
4.Ми українські партизани,життя нам біль і кров несе,
Іще народ наш вільний встане,нам Україна понад все!
Приспів... Вже грають сурми...

Ясно,що вартість таких одно-строфових пісень,як "Комар" чи "Ми укр.партизани" рівнається нулеві,бо кожна пісня мусить мати якусь думку,що її в одну строфу ніхто й не пробує вбгати.

3/Цілковитий брак коментаря про поодинокі пісні.В старому вже співанику "Сурма",-до кожньої пісні УСС-ів було пояснення коли й в яких обставинах вона повстала,навіть хто був автором,яка частина її залюбки співала тощо. Цього всего нажаль нема в Співанику УПА,хоч напевно при неодній пісні можна булоб подати її генезу,навіть коли автор невідомий,згл.не можна його назвати.Нема також ніяких пояснень чому до 8 останніх пісень (ч.п.58-65 стор.152-160) не подано мелодій супроти чого невідомо,чи ці пісні взагалі не мають ще своїх мелодій (тоді вони не пісні а поезії!),-чи може ці мелодії були невідомі редакторам Співаника.

Згадані тут (і інші,дрібніші - тут незгадані!) такі серіозні,що над ними не вільно перейти до денного порядку.Вони підривають довір'я донаціоналістичних видань і викликують огірчення в тих,хто в добрій вірі хоче ними послуговуватись.

Про самі мелодії трудно говорити ляїкам музичного діла,-але варто булоб й мелодії,хиба а зокрема гармонізації дати переглянути одному з наших знатоків музиків-композиторів.

Закінчуючи ці завваги просимо Вас докласти всіх зусиль,щоб вичислені недоліки (як також й невичислені тут) усунути в другому виданні Співаника,-та щоб того роду видання були дбайливіше і більш сумлінно опрацьовувані.

В Бен-Метірі,дня 14.6.1951 р.

Проф. д-р З. ЛИСЬКО

Христіанський Голос № 43/146/51 — з 28/10 1951 — стор. 5-6 —

Музичні видання на еміґрації

(Докінчення)

Добір гармоній і їх послідовність — невідповідні і в декотрих місцях хибні. В «Гімні до Богородиці» в тактах 8—13 модуляційні ухили до ф-дур, ас-дур, ц-моль, і потім раптовий поворот до ц-дур (все те в скорому чергуванні) позбавлені логічної потреби і вжиті неправильно. Голосоведіння також хибне (див. напр. в цій же пісні лінію тенора в 2—3 такті), гармонічні зміни відбуваються на невідповідних частинах тактів (напр. в цій же пісні такти 11—12). Таких неприємних недоліків можна б назбирати в Оленського ще більше і марним трудом було б намагання відмежувати його пісні від катеґорії немічного аматорства, що його він сам, як патентований музиколог, повинен осуджувати і поборювати.

* * *

Співаник УПА, видання Закордонних Частин Організації Українських Націоналістів і Братства б. Вояків УПА ім. св. Юрія Переможця, 1950.

Збірники пісень українського війська мають у нас вже свою традицію. Спадщиною з першої світової війни є 60 «Стрілецьких пісень», що від 1914 року видавалися розрізнено і аранжувалися різними авторами, аж врешті діждалися повної кодифікації і мистецького опрацювання наших найкращих композиторів у монументальному виданні «Великий Співаник Червоної Калини», Львів 1938. Там зазначені також автори текстів і мельодій, обставини і час постання поодиноких пісень, взагалі все, що треба було зафіксувати для пам'яті майбутніх поколінь.

Друга світова війна також багата на військову пісенну творчість. При кінці 1943 р. появився в Галичині друком у підпільному, але технічно дуже старанному виданні збірник кільканадцяти пісень УПА для чоловічого хору а капеля одного визначного львівського композитора. Пісні зроблені були майстерно, технічно легко, в чисто національному українському стилі. На жаль, мені невідомо, наскільки вони прийнялися в бойових частинах УПА, — в кожному разі в сучасному «Співанику УПА» 1950 р. їх нема.

Для створення пісенного репертуару Української Дивізії «Галичина» робилися поважні заходи. В тому самому 1943 році у поетів були замовлені тексти, і передові наші композитори скомпонували на них 12 маршових пісень в легкому, 2—3 голосовому укладі, декотрі з необліґатним інструментовим супроводом. Пісні ці приготовлялися вже Українським Видавничом Інститутом до друку, але воєнні події покотилися таким швидким темпом, що до Дивізії вони вже не попали. Яка дальша доля цих пісень і де вони тепер, — мені невідомо, проте з огляду на мистецьку вартість варт було б їх ще й сьогодні опублікувати.

Сучасний «Співаник УПА» 1950 року обіймає пісенний репертуар бойових частин УПА, записаний від її бійців уже на еміґрації в Німеччині. В аналізу безавторних текстів цих пісень не входжу, зазначу тільки загально, що вони стоять на різних поетичних рівнях, вищих і нижчих, а декотрі з них потребують таки солідного редакторського ошліфування. Зате докладніше зупинюся на музиці упівської творчости.

У «Співанику УПА» поміщено всього 56 пісень, з того при одній («Вітай, суворий, гордий ліс») поданий композитор — Остап Бобикевич, що написав її вже на еміґрації в Німеччині. Решта 55 пісень безавторні, — це властиві упівські пісні, що співалися і співаються на Україні в різних районах УПА, а з рейдуючими її частинами прийшли і на еміґрацію. Взагалі таких пісень є більше, бо я сам, записуючи їх від бійців УПА в таборі Міттенвальд у Баварії, записав декотрі такі, що не увійшли в «Співаник», а декотрі в різних мельодичних і ритмічних варіянтах. Отже в цьому відношенні упівські пісні підпали під загальний закон усної народньої пісенности. Авторів текстів і музики я не міг установити в Міттенвальді, але думаю, що видавці «Співаника», самі члени, або ж такі, що близько стоять до УПА, такі можливості для більшости пісень мали і шкода, що в своєму виданні не зафіксували поета, композитора, часу постання і території поширення даної пісні. Це значно улегшило б колись працю дослідників.

Походження мельодій упівських пісень дуже різноманітне. Частина з них це оригінальний витвір більш і менш талановитих авторів, що наподібнюють стиль українських народних пісень і досягають чималого мистецького рівня. В цьому відношенні найцінніша є широко розгорнена і композиційно доладна «Пісня про Шугая» (стор. 121). В інших випадках мельодії мають форму бойових маршів, але, на жаль, звичайного шаблонного типу. І третя категорія пісень, найменш вартісна, це т. зв. «лірична», а насправді — категорія нудотно-сантиментальних мельодій, що недвозначно виявляють симптоми всяких джезових недуг.

Друга частина пісень має оригінальні тільки патріотичні упівські тексти, а мельодії до них неоригінальні, запозичені чи перейняті з усіх-усюдів. Трапляються тут мельодії народних пісень, як напр. «Ой, що то за щум учинився» (упівський текст «Зголосився комар до повстанців», стр. 117), пластових мельодій, як напр. «Гей, у нас крила молоді» (див. пластовий співаник «В дорогу», Авґсбурґ 1949, стр. 38 — до цього упівський текст «Що то за прапор лопотить», стр. 9). Зустрічаємо і французьку марсельєзу (до неї упівський текст «Український народе, вставай зі сну», стр. 35), грузинську «Пісню Суліко», що в Совєтському Союзі співається з російським текстом «Я могилу милой искал, сердце мне томила тоска», — улюблена пісня Сталіна — (до неї упівський текст «Хай землю виорють гранати», стр. 87), пісні совєтської армії, як напр. «На позицию девушка провожала бойца» (до неї упівський текст «На покинутих згарищах», стр. 102), пісні німецької армії тощо. Ясно, що при такому складі упівські пісні, як цілість, не можуть мати одного стилевого обличчя, і крім того їх композиційний рівень дуже неоднаковий.

В «Співанику УПА», при трьох піснях подані лише голі мельодії, а 52 пісні опрацювані різними композиторами на чоловічий хор а капеля. На заголівній сторінці «Співаника» подано, що в опрацюванні брали участь: Остап Бобикевич і Іван Повалячек, але котрі саме пісні є творами кожного з цих авторів — невідомо. Таке приховування авторства недоцільне. Композиції, що опрацьовують народні, чи взагалі чужі теми, уважаються в музиці творами тих композиторів, що їх опрацювують (напр. великий і оригінальний український композитор М. Леонтович обмежився в своїй творчості майже виключно до опрацювування народних пісень). А рівень опрацювання пісень в «Співанику УПА» дуже неоднаковий, тому не тільки додатні сторінки, але і всякі недоліки мусять падати на рахунок однаково всіх чотирьох авторів, при чому дехто з них може бути покривджений.

Декотрі пісні, як напр. «Ось день війни народної» (стр. 38), або «Пісня сотні Шума» (стр. 22), тощо, опрацьовані нездарно й крайнє невдачно. Але, на щастя, такі явища тільки випадкові. Більшість опрацювань в «Співанику УПА»

ського малярства й різьби, сполучену з виставкою української преси та видань, як теж і виставкою українських під-

стоїть на середньому рівні; вони гомофонічні і скромні у своїх задумах, не виявляють претенсій розв'язувати якісь композиційні проблеми, в основному гармонічно здорові і технічно розраховані на репертуар наших численних аматорських хорів. Зате такі пісні, як «Цвіла, цвіла калинонька» (стр. 79), або «Завтра в далеку дорогу» (стр. 100), що використовують засоби контрапунктного багатоголосся, вносять у загальну одноманітність збірника деяке оживлення і «мистецьку інтриґу». Приємно відзначити також групу пісень, що своєю композиційною технікою і справністю підносяться понад загальний рівень «Співаника»; сюди належать такі пісні, як «Я сьогодні від вас від'їжджаю» (стр. 96), «У повстанцях» (стр. 105), «Пісня про комаря» (стр. 117), «Заграви блеском» (стр. 128) і деякі інші. А перлиною цілого «Співаника» є «Пісня про Шугая» (стр. 121), що з кожного погляду стоїть на поважному мистецькому рівні.

Технічна сторінка видання має свої недоліки. Видно, видавці не подбали про фахового музичного редактора, в наслідок чого трапляються в «Співанику» пропущені визначення темпу, виконавчі вказівки, неправильно підписаний текст під нотами і не скореґовані нотні помилки. Все це речі, що на них при наступному видані треба звернути пильнішу увагу.

Всі ці недоліки «Співаника УПА», композицій і видавничі, не анулюють значення появи цього видання. Головна річ, що маємо зібраний кодекс упівських пісень, який, так як колись стрілецькі пісні, буде притягати увагу композиторів, буде ними селекціонуватися, далі опрацювуватися, удосконалюватися, аж поки всі пісні не отримають такого мистецького оформлення, на яке вони з огляду на джерело свого постання і його репрезентацію, заслуговують.

41 (1951 р.) включно.

Почавши від 15 листопада ц. р., будемо приневолені припинити дальше висилання нашого часопису:

а) Кольпортерам, що не вирівняли довжних квот за розпродані ними часописи до числа 41 (1951 р.) включно.

б) Передплатникам, що не заплатили належної передплати до кінця вересня 1951 р.

Однак, беручи до уваги можливість хвилевого важкого матеріяльного положення деяких наших Читачів, хочемо відомити нас про це.

Для шпиталів та санаторій будемо і надалі висилати наш часопис на бажання даром.

Врешті, мусимо попередити, що від дня 1 листопада ц. р. почнемо оголошувати прізвища усіх несовісних кольпортерів, що досі не розчислилися за продані примірники нашого часопису.

АДМІНІСТРАЦІЯ
«ХРИСТИЯНСЬКОГО ГОЛОСУ»

КОРОТКІ ВІСТІ

ТАЄМНЕ ЗНИКНЕННЯ ДВОХ БРИТІЙСЬКИХ ФІЗИКІВ

Англійська преса подала вістку про таємне знищення двох британських фізиків. Ідеться про 25-літнього О'Коннора, що був відомий як комуніст, і про його шурина В. Кембела. Оба вони працювали в британському інституті для медичних дослідів. Цієї весни, користаючи з відпустки, виїхали вони разом із своїми рідними кудись за кордон.

НЕВІЛЬНИЧА ПРАЦЯ В ЧСР ЛЕҐАЛІЗОВАНА

Радіостанція «Вільна Европа» подала до відома, що введенням у життя нового карного закону чехословацький уряд леґалізував практично невільничу працю в ЧСР. Новий карний закон дає можливість чехословацьким урядам засуджувати обвинувачених в провинах проти держави на кари примусової праці. Такі засуджені будуть перебувати на волі, одначе отримуватимуть за свою працю зменшену плату. Кромі того з цих зменшених заробітків мусітимуть вони віддавати ще якусь частину державі.

Можна сподіватись, що «вільні народні суди» в ЧСР користатимуть радо і дуже часто з цього параграфу карного закону.

«ВЕЛИКОДУШНІСТЬ» СССР СУПРОТИ ІТАЛІЇ

Совєтський уряд заявив, що він погодиться на ревізію італійського мирового договору, якщо Італія виступить з Атлантійського пакту, не триматиме ніяких чужинецьких військ на своїй території і не дасть у розпорядження чужим державам мілітарних опірних точок на своїх теренах.

СТВОРЕННЯ МІЖНАРОДНОГО СОЮЗУ ЖУРНАЛІСТІВ

Журналісти з 12 країн, а саме з ЗДА, Великої Брітанії, Канади, Австрії, Бельгії, Данії, Голляндії, Західньої Німеччини, Італії, Норвеґії, Швеції й Фінляндії відбули триденну конференцію, на якій створено некомуністичний Міжнародний Союз Журналістів. Ініціятиву для створення такого союзу дали три французькі пресові союзи.

Уряд ЗДА подав до відома, що американські втрати в корейській війни сягають 90.935 осіб, з чого 13.731 було убитих, 44.777 ранених і 12. 427 таких, що пропали без вістки.

Премієр національного Китаю Шен Ченґ уступав зі свого уряду, що його він виконував впродовж півтора року.

рівновартість в американських долярах.

АДРЕСИ НАШИХ ЗАСТУПНИКІВ ЗАКОРДОНОМ

АВСТРАЛІЯ: Mr. Dr. Ewhen Hurko,
8 Oak Ave, Adelaide unley Australia

АВСТРІЯ: Jaroslaw Kryviak
Innsbruck, Innrain 50a (Studentenheim)

АМЕРИКА (США): Mr. Iwan Skoczylas,
834 N. 5 Street, Philadelphia 23, Pa, USA

АНГЛІЯ: Association of Ukrainians
in Great Britain, Ltd.,
Booksellers & Publishing Dept.,
49. Linden Gardens, London. W. 2.

БЕЛЬГІЯ: L'Abbé Iwan Kit,
17 rue Charles Dupret. Charleroi,
(банкове конто: 7908,18)

ГОЛЯНДІЯ: M. Mychailo Bryk
Overdinkel Kerkhofweg O. 97

КАНАДА: Dr. O. Boyko,
422 Salem Av. N. Toronto/Ont.
Bank of Montreal
Cer Grosvener & Yonge St.
Toronto 5/Ont. Account Nr. 6228.

ФРАНЦІЯ: L'abbé Prokopiw Julien,
15, Square Côte-St-Thibault
Bois-Colombes (Seine)
(чекове конто: Paris C.C. 6893-89)

ШВЕЦІЯ: Ukrainska Sallskapet,
Box 32, Stockholm 1 (Postgiro 259 380)

„ХРИСТИЯНСЬКИЙ ГОЛОС"
München 22, Adelgundenstr. 38/III
Тижневник
Редаґує Колеґія
Видає:
Українське Християнське Видавництво

Printed by: Druckerei der Apostolischen Visitatur, München 8, Rosenheimer Str. 46a. Germany. US-Zone

МИ У ВІЧІ СМІЄМОСЯ СМЕРТІ.

ПОВСТАНСЬКА ПІСНЯ

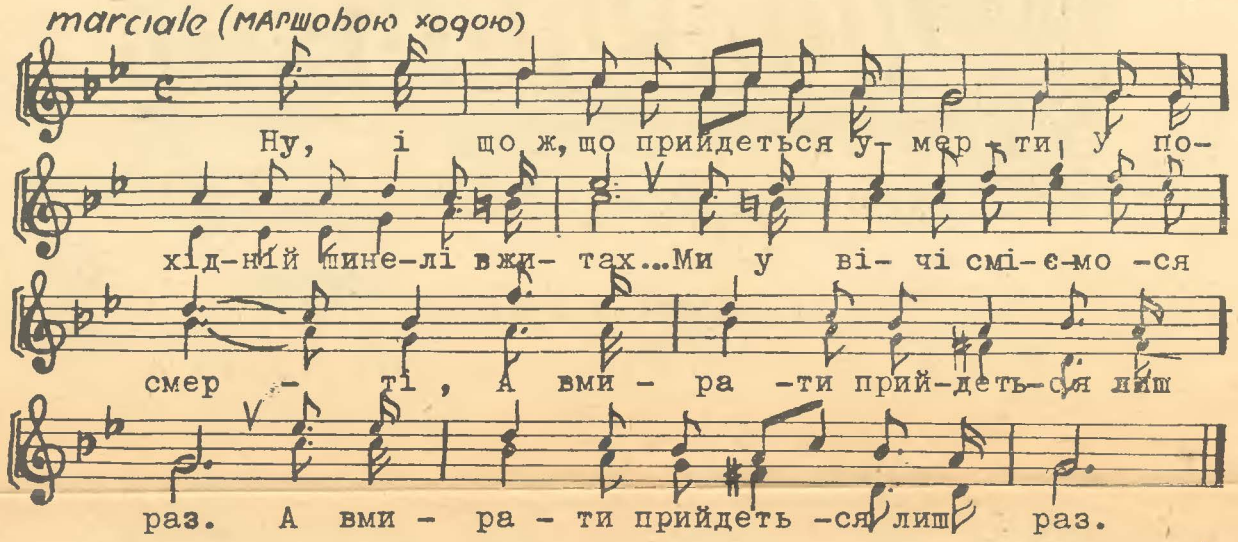

Ну, і що ж, що прийдеться умерти
У похідній шинелі в житах ...
Ми у вічі сміємося смерті ,
А вмирати прийдеться лиш раз.

Ну, і що ж, що хтось буде ридати,
На воротях даремно ждучи ,
Будуть нам маршової співати
До атаки гранати, рвучись .

Наша сотня ударна, залізна ,
Наша сотня в боях - богатир !
Нас Тризуба веде знам'я грізне
І завзятий наш друг командир.

За потоптану честь України ,
За поганьблену землю святу
Ми ідем, щоб підняти з руїни
Українську Державу нову .

/ Передрук із "Повстанця" ч. 5-6./